

Podręcznik kwalifikowania wydatków w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013

maj 2013

PROGRAM REGIONALNY
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

WOJEWÓDZTWO PODKARPACKE

Spis treści

Spis treści	2
Wykaz skrótów	4
1. Podstawy prawne i zakres przedmiotowy podręcznika	5
2. Zasady kwalifikowania projektów	8
2.1. Zasieg geograficzny kwalifikowalności projektu	8
2.2. Ocena kwalifikowalności projektu	8
2.3. Tworzenie projektu	9
3. Zasady kwalifikowania wydatków	11
3.1. Ramy czasowe kwalifikowalności wydatku	11
3.2. Ocena kwalifikowalności wydatku	14
3.3. Dokumentowanie wydatków	15
3.4. Zakaz podwójnego finansowania	17
3.5. Zasada elastyczności (ang. cross-financing)	18
3.6. Projekty generujące dochód	18
3.7. Dochody/przychody incydentalne	20
3.8. Kara umowna (w tym gwarancja finansowa) i wadium	22
3.9. Wykład niepełniony	23
3.10. Opłaty finansowe, doradztwo i inna usługi związane z realizacją projektu	25
3.11. Dokumentacja niezbędna do przygotowania projektu	25
3.12. Zakup środków trwałych	26
3.12.1. Zakup środków trwałych stanowiący część wydatków inwestycyjnych	27
3.12.2. Zakup sprzętu będącego środkiem stałym do użytku na cele realizacji projektu	27
3.13. Amortyzacja	28
3.14. Zakup gruntu	28
3.15. Zakup nieruchomości zabudowanej	29
3.16. Leasing i inne techniki finansowania nie powodujące natychmiastowego przeniesienia prawa własności	30
3.16.1. Leasing	30
3.16.2. Inne techniki finansowania	33
3.17. Podatek od towarów i usług i inne podatki	34
3.18. Koszty zarządzania projektem	37
3.19. Koszty ogólne	39
3.20. Pomoc techniczna	40
3.21. Mieszkalnictwo	40
3.22. Instrumenty finansowe (dotychczasowe finansowanie)	41
3.23. Pomoc publiczna i pomoc de minimis	41
4. Wydatki niekwalifikowalne	48
5. Wykaz wydatków kwalifikowanych i niekwalifikowanych dla poszczególnych osi, działań i schematów RPO WP	51
5.1. Oś priorytetowa 1. Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka	51
5.1.1. Działanie 1.1. Wspieranie kapitału ludzkiego przedsiębiorców	51
5.1.2. Działanie 1.2. Inicjatywa społeczna biznesu	60
5.1.3. Działanie 1.3. Regionalny system innowacji	63

5.1.1.	Dotyczy 1.4. Promocja gospodarcza i aktywizacja kmetzyszejnna regionu	65
5.2.	Os priorytetowa 2. Infrastruktura techniczna	75
5.2.1.	Dotyczy 2.1. Infrastruktura energetyczna	75
5.2.2.	Dotyczy 2.2. Infrastruktura energetyczna	76
5.3.	Os priorytetowa 3. Spoleczestwo informacyjne	81
5.4.	Os priorytetowa 4. Ocena smodowiska i zapobieganie zagrozeniom	84
5.4.1.	Dotyczy 4.1. Infrastruktura przeciwpowodziowa i racjonalna gospodarka zasobami wodnymi	87
5.4.2.	Dotyczy 4.2. Infrastruktura przeciwpowodziowa i racjonalna gospodarka zasobami wodnymi	86
5.4.3.	Dotyczy 4.3. Zachowanie iaz ochrona miedzynarodowej sieci kmetzyszejnnej i kmetzyszejnnej	80
5.4.4.	Dotyczy 4.4. Zwalczanie i zapobieganie zagrozeniom	91
5.5.	Os priorytetowa 5. Infrastruktura publiczna	91
5.5.1.	Dotyczy 5.1. Infrastruktura edukacyjna	93
5.5.2.	Dotyczy 5.2. Infrastruktura ochrony zdrowia i pomocy społecznej	96
5.5.3.	Dotyczy 5.3. Infrastruktura sportowa i rekreacyjna	99
5.6.	Os priorytetowa 6. Turystyka i kultura	101
5.7.	Os priorytetowa 7. Spójnosć kmetzyszejnnej i kmetzyszejnnej	101
5.7.1.	Dotyczy 7.1. Rewitalizacja miast	103
5.7.2.	Dotyczy 7.2. Rewitalizacja obszarów wiejskich	105
5.7.3.	Dotyczy 7.3. Aktywizacja obszarów wiejskich i kmetzyszejnnej gospodarki	110
5.8.	Os priorytetowa 8. Pomoc techniczna	114
5.8.1.	Dotyczy 8.1. Wspieranie procesu inwestycyjnego i kmetzyszejnnej	116
5.8.2.	Dotyczy 8.2. Informowanie, promocja oraz wsparcie przygotowania i realizacji projektów	116
5.9.	Definicja pójść zdefiniowanych w podrozdziale	118

Wykaz skrótów

EFRR	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
ICT	Technologie Informacyjne i komunikacyjne
IZ	Instytucja Zarządzająca
KC	Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. 'Kodeks Cywilny'
KE	Or. U. z 1964r., Nr 16, poz. 93 z późn. zm.
MŚP	Komisja Europejska
PZP	Male i średnie przedsiębiorstwa
	Prawo zamówień publicznych
	Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 1. czerwca 2004 r. w sprawie
	określenia warunków udzielenia zezwoleń na zajęcie pasa drogowego
	Or. U. Nr 140, poz. 146A
	Regionalny Program Operacyjny Województwa Podkarpackiego na lata
	2007-2013
RPO WP	Średniobliwy ościs priorytetów Regionalnego Programu Operacyjnego
	Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013
URPO WP	Ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług
	Or. U. Nr 54, poz. 535, z późn. zm.
Ustawa o VAT	Ustawa z dnia 26 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki
	rozwoju Dz. U. z 2009 r., Nr 84, poz. 712 z późn. zm.
Ustawa o zasadach	Ustawa z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych
prowadzenia polityki	Dz. U. 2007 Nr 19, poz. 115, z późn. zm.
rozwoju	Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami
	Dz. U. z 2004 r., Nr 261, poz. 2603, z późn. zm.
Ustawa o drogach	Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody
publicznych	Dz. U. Nr 92, poz. 880, z późn. zm.
Ustawa o gospodarce	Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości
nieruchomościami	Dz. U. z 2003 r., Nr 74, poz. 694, z późn. zm.
	Ustawa z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę
Ustawa o ochronie przyrody	i zbiorowym odprowadzaniu ścieków
	Dz. U. z 2006 r., Nr 123, poz. 858
Ustawa o rachunkowości	Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. 'Prawo ochrony środowiska'
Ustawa o zaopatrzeniu	Dz. U. z 2008 r., Nr 25, poz. 150 z późn. zm.
w wodę i odprowadzaniu	Ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. 'Prawo zamówień publicznych'
ścieków	Dz. U. z 2007 r., Nr 228, poz. 1455, z późn. zm.
Ustawa Prawo Ochrony	podatek od towarów i usług
Środowiska	
Ustawa pzp	
VAT	

1. Podstawy prawne i zakres przedmiotowy podręcznika

Niniejszy podręcznik kwalifikowania wydatków w ramach RPO WP na lata 2007-2013 został opracowany przez Instytucję Zarządzającą RPO WP w efekcie realizacji projektu współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, którego wykonawcą był dr inż. Korneliusz Pylak – PSOB Sp. z o.o.

Podręcznik bazuje na Krajowych wytycznych dotyczących kwalifikowania wydatków w ramach Funduszy Strukturalnych i Funduszu Spójności w okresie programowania 2007-2013 z dnia 20 kwietnia 2010 r. Wytyczne te zostały wydane na podstawie art. 35 ust. 3 pkt 4a ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2009 r. Nr 84, poz. 712 z późn. zm.) oraz art. 56 ust. 4 Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1260/1999 (Dz. Urz. UE L 210 z 31.07.2006 r. z późn. zm.).

Głównym celem podręcznika jest uszczegółowienie i zobrazowanie zagadnienia kwalifikowalności wydatków przydatymi konkretnymi projektami, a także wyjaśnienie niedostatków i wątpliwości związanych z przedmiotowym zagadnieniem.

Zapisy krajowych wytycznych są oznaczone w tekście niebieską czcionką.

Zapisy niniejszego podręcznika są zgodne z następującymi dokumentami:

- Rozporządzeniem Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiającym przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylającym Rozporządzenie (WE) nr 1260/1999 (Dz. Urz. UE L 210 z 31.07.2006 r. z późn. zm.);
- Rozporządzeniem Komisji (WE) nr 1828/2006 z dnia 8 grudnia 2006 r. ustanawiającym szczegółowe zasady wykonania Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylającego Rozporządzenie (WE) nr 1260/1999 oraz Rozporządzenie nr 1080/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (Dz. Urz. L 371 z 27.12.2006, sprostowanie Dz. Urz. L 45 z 15.2.2007);
- Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1080/2006 z dnia 5 lipca 2006 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i uchylającym Rozporządzenie (WE) nr 1783/1999 (Dz. Urz. L 210 z 31.07.2006);
- Rozporządzeniem Rady (WE) nr 1343/2006 z dnia 18 grudnia 2006 r. zmieniającym rozporządzenie (WE) nr 1083/2006 ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności w odniesieniu do niektórych projektów generujących dochody;
- Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013, dokument przyjęty przez Zarząd Województwa Podkarpackiego uchwalą z dnia 10 stycznia 2012 roku w sprawie przyjęcia zaktualizowanego RPO WP;
- Szczegółowym opisie priorytetów Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013, dokument przyjęty przez Zarząd województwa Podkarpackiego w dniu 11 października 2011 r.;
- Wytycznymi do przygotowania lokalnych programów rewitalizacji.

Dodatkowo, w podręczniku wykorzystano zapisy i postanowienia następujących obowiązujących aktów prawnych:

- ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2007 r. Nr 223, poz. 1655, z późn. zm.);
  - ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. Nr 54, poz. 535, z późn. zm.);
  - ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2002 r. Nr 76, poz. 694, z późn. zm.);
  - ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150 z późn. zm.);
  - ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. Nr 92 poz. 880, z późn. zm.);
  - ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz. U. z 2006 r. Nr 123, poz. 858);
  - ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz. U. z 2007 r. Nr 19, poz. 115, z późn. zm.);
  - ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2004 r. Nr 261, poz. 2603, z późn. zm.);
  - ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks Cywilny (Dz. U. z 1964 r. Nr 16, poz. 93 z późn. zm.);
  - ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2007 r. Nr 155 poz. 1095 z późn. zm.) wraz z ustawą z dnia 2 lipca 2004 r. Przepisy wprowadzające ustawę o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. Nr 173 poz. 1808 z późn. zm.);
  - ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008 r. Nr 199, poz. 1227 z późn. zm.);
  - rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 1 czerwca 2004 r. w sprawie określenia warunków udzielania zezwoleń na zajęcie pasa drogowego (Dz. U. Nr 140, poz. 1481);
- ówinię w zakresie pomocy publicznej:
- Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 15 grudnia 2010 r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach regionalnych programów operacyjnych (Dz. U. Nr 239, poz. 1599);
  - Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 1 grudnia 2010 r. w sprawie udzielania pomocy na usługi doradczą dla mikroprzedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorców w ramach regionalnych programów operacyjnych (Dz. U. Nr 239, poz. 1549);
  - Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 8 grudnia 2010 r. w sprawie udzielania pomocy na szkolenia w ramach regionalnych programów operacyjnych (Dz. U. Nr 234, poz. 1535);
  - Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 17 marca 2009 r. w sprawie udzielania pomocy na inwestycje w zakresie transportu multimodalnego w ramach regionalnych programów operacyjnych (Dz. U. Nr 52, poz. 430);
  - Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 20 maja 2009 r. w sprawie udzielania pomocy na wzniesienie połączenia instytucji otoczenia biznesu w ramach regionalnych programów operacyjnych (Dz. U. Nr 85, poz. 719);
  - Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 15 czerwca 2009 r. w sprawie udzielania pomocy przez fundusze pożyczkowe i poręczenia w ramach regionalnych programów operacyjnych (Dz. U. Nr 105, poz. 874 z późn. zm.);
  - Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 7 grudnia 2009 r. w sprawie udzielania pomocy na inwestycje w zakresie: energetyki, infrastruktury telekomunikacyjnej, infrastruktury sily badawczo-rozwojowej, leśnictwa

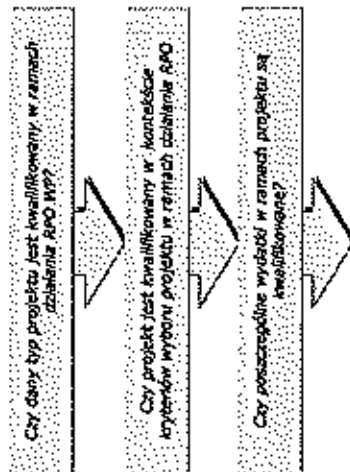
uzdrowiskowego w ramach regionalnych programów operacyjnych (Dz. U. Nr 214, poz. 1561),

- Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 8 października 2009 r. w sprawie udzielania pomocy na inwestycje w zakresie portów lotniczych w ramach regionalnych programów operacyjnych (Dz. U. Nr 174, poz. 1356),
- Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 9 czerwca 2010 r. w sprawie udzielania pomocy na rewitalizację w ramach regionalnych programów operacyjnych (Dz. U. Nr 117, poz. 787),
- Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 17 czerwca 2010 r. w sprawie udzielania pomocy na projekty w zakresie badań i rozwoju w ramach regionalnych programów operacyjnych (Dz. U. Nr 113, poz. 754),

I w zakresie pomocy de minimis:

- Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 8 grudnia 2010 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych (Dz. U. Nr 236, poz. 1562).

Generalnie kwalifikowalność w ramach RPO WP określana jest w trzech krokach:

Rysunek 1. Krok określania kwalifikowalności w ramach RPO WP.

Źródło: opracowanie własne na podstawie Krajowych wytycznych...

2. Zasady kwalifikowania projektów

2.1. Zasięg geograficzny kwalifikowalności projektu

Generalnie każdy projekt współfinansowany z EFRR w ramach RPO WP musi być realizowany w granicach administracyjnych województwa podkarpackiego.³

Odstępstwa od tej zasady możliwe są tylko w sytuacji, gdy projekt przynosi znaczące korzyści dla województwa podkarpackiego lub z RPO WP załączona realizacja projektu poza granicami województwa w umowie o dofinansowanie projektu. Może się zdarzyć również sytuacja, w której w zapisach RPO WP zawarto odpowiednie postanowienia dotyczące lokalizacji projektu poza województwem.

Przykładem projektu, który może przynieść znaczące korzyści dla województwa podkarpackiego jest projekt dotyczący funkcjonowania "Doliny Lotniczej". Może się zdarzyć sytuacja, w której projekt realizujący takie cele będzie musiał być częściowo realizowany na terenie województwa lubelskiego (w Świdniku) lub np. województwa śląskiego (w Białym Błoku).

Z kolei przykładem założeń realizacyjnych projektu poza obszarem administracyjnym województwa podkarpackiego są postanowienia RPO WP, dopuszczające realizację przedsięwzięć przyczyniających się do wspierania ponadregionalnej i międzynarodowej aktywności przedsiębiorstw z województwa podkarpackiego poprzez udostępnianie świadczeń i utrzymywanie kontaktów gospodarczych. Realizacja ww. zapisu ma odzwierciedlać w działaniu 1.4 Promocja gospodarcza i aktywizacja inwestycyjna regionu poprzez udział w targach, targach gospodarczych, wizytach studyjnych.

2.2. Ocena kwalifikowalności projektu

Ocena kwalifikowalności projektu dokonywana jest na etapie wyboru projektów o dofinansowanie i polega na sprawdzeniu, czy przedstawił projekt może stanowić przedmiot współfinansowania w ramach danego programu.

Jestli projektowi przyznano dofinansowanie na podstawie oceny przeprowadzonej w oparciu o określone kryteria, a projektodawca podpisał umowę o dofinansowanie tego projektu, to generalnie decyzja ta jest ostateczna i nie podlega zmianie (za ewentualne błędy podoczas oceny odpowiedzialność ponosi Iz RPO WP), chyba że projektodawca zataił istotne przesłanki dyskwalifikujące go jako beneficjenta lub poświadczyl nieprawdę we wniosku projektowym.

Aby projekt kwalifikował się do współfinansowania, musi spełniać łącznie następujące warunki:

- beneficjent ubiegający się o dofinansowanie jest uprawniony do złożenia wniosku w ramach danego działania (typy beneficjentów uprawnionych do składania wniosków są przedstawione w pkt. 1.8 opisu każdego z działań w URP WP),

³ Wynika to z art. 5 ust. 1. Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006, który mówi, że projekt współfinansowany z funduszy strukturalnych lub funduszu spójności musi być realizowany w granicach administracyjnych obszaru objętego programem, w ramach którego jest realizowany.

W razie wątpliwości co do uprawnień beneficjenta do składania wniosku, dotyczy podmiotu (z RPO WP uwzględniając przepisy unijne i krajowe).

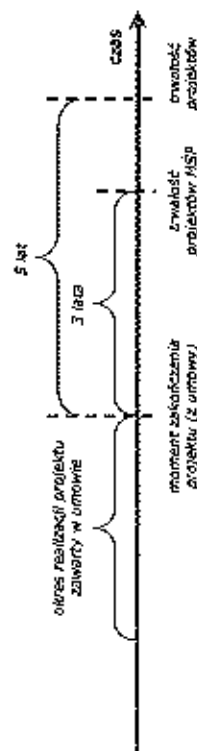
- jest zgodny z kryteriami wyboru zatwierdzonym przez Komitet Monitorujący i zapisanymi w URPO WP (dotyczącymi konkretnego działania),
- jest zgodny z horyzontalnymi politykami wspólnoty, w tym w szczególności z politykami w zakresie: równości między kobietami i mężczyznami, zrównoważonego rozwoju, wzrostu gospodarczego i pracy oraz społeczeństwa informacyjnego,
- jest zgodny z RPO WP oraz URPO WP, co oznacza, że spełnia zapisy tych dokumentów w kontekście m.in. rodzaju projektu, typu obszaru, lokalizacji, maksymalnego udziału środków UE w wydatkach kwalifikowanych, minimalnego wkładu własnego beneficjenta, minimalnej/maksymalnej kwoty wsparcia itp.,
- przyczynia się do realizacji celów danego priorytetu określonych w RPO WP (i URPO WP) / celów danego działania określonych w pkt. 12 URPO WP.

Jakości projektu świadczy jednoznacznie o dyskryminacji kobiet na rynku pracy (np. poprzez zabranianie kobietom ubiegania się o funkcje lub uczestnictwa w projekcie) projekt nie będzie kwalifikował się do wsparcia, ponieważ łamie zasady art. 15. Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 mówiące o tym, że "pełniwa członkowskość i Komisja zapewnią wsparcie zasoby równości między kobietami i mężczyznami uwzględniając problemy i potrzeby na poszczególnych etapach wdrażania funduszy".

Podobnie projekt, który znacząco poprawia jakość życia mieszkańców (np. bezpieczeństwo i udopodnienie na drodze), ale czyni to kosztem znaczącego pogorszenia jakości środowiska naturalnego, łamie zapisy art. 3 Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 mówiące o tym, że "dotyczy podjętą w ramach analizy oceny, na poziomie krajowym i regionalnym, priorytetu wspólnego sprzyjającego trwałemu rozwojowi poprzez wzmacnianie wzrostu, konkurencyjności, zatrudnienia i integracji społecznej oraz poprzez ochronę i poprawę jakości środowiska naturalnego". Wobec tego jest projektem niekwalifikującym się do wsparcia.

2.3. Trwałość projektu

Trwałość projektów współfinansowanych ze środków EFRR w ramach RPO WP musi być zachowana przez okres 5 lat od daty zakończenia projektu². Poprzez datę zakończenia projektu należy rozumieć datę poniesienia ostatniego wydatku w projekcie określonej w umowie o dofinansowanie jako zakończenie finansowe realizacji projektu.

Rysunek 2. Trwałość projektów w ramach RPO WP.

Źródło: opracowanie własne na podstawie Krajowych wytycznych³.

² Zgodnie z postanowieniami art. 57 Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006.

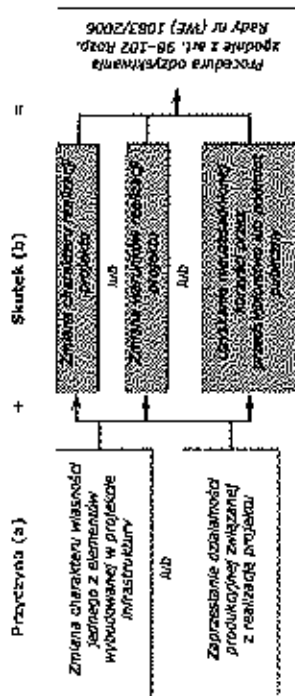
W przypadku projektów realizowanych w celu ubiegania inwestycji lub miejsc pracy stworzonych przez MŚP, okres, o którym mowa powyżej, wynosi 3 lata od daty zakończenia projektu.

Jedyn projekt inwestycyjny gminy trwa od 1 stycznia 2008 r. do 30 września 2009 r. (chodzi tu o zakończenie finansowe realizacji projektu) okres trwania liczy się od 1 października 2009 r. do 30 września 2014 r. Zatem już 1 października 2014 r. mogłyby nastąpić zmiany modyfikacji.

Pojęcie „trwałości projektu” rozumiane jest jako niepoddanie projektu tzw. znaczącej modyfikacji tj.:

- a) modyfikacji mającej wpływ na charakter lub warunki realizacji projektu lub powodującej uzyskanie nieuzasadnionej korzyści przez przedsiębiorstwo lub podmiot publiczny; oraz
- b) wynikającej ze zmiany charakteru własności elementu infrastruktury albo z zaprzestanie działalności produkcyjnej.

Znacząca modyfikacja oznacza jednocześnie spełnienie co najmniej jednego z warunków wymienionych w lit. a i co najmniej jednego z warunków wymienionych w lit. b.

Rysunek 3. Kroki określania kwalifikowalności w ramach RPO WP.

Źródło: opracowanie własne na podstawie Krajowych wytycznych⁴.

Powyższe przepisy dotyczą projektów infrastrukturalnych oraz projektów, w których dokonywany jest zakup sprzętu lub wyposażenia.

Wydatki poniesione na rzecz projektu, który zostanie poddany znaczącym modyfikacjom, będą objęte procedurą odzyskiwania zgodnie z art. 98-102 Rozporządzenia Rady nr (WE) 1083/2006.

Jedyn beneficjent z sektora MŚP sprzedaje zakupione w projekcie maszyny do produkcji w okresie krótszym niż 3 lata od zakończenia realizacji projektu, uzyska tym samym nieuzasadnioną korzyść i będzie to skutkowało znaczącą modyfikacją projektu.

3. Zasady kwalifikowania wydatków

Generalną zasadą kwalifikowania wydatków jest ich **niezbędność do realizacji projektu**, a także poniesienie ich zgodnie z postanowieniami umowy o dofinansowanie projektu oraz z zapisami niniejszego podręcznika.

W celu uniknięcia niejasności w stosowaniu zapisów podręcznika Instytucja Zarządzająca RPO WP przyjęła następujące uregulowania:

- 1) W przypadku projektów konkursowych, do oceny wniosku o dofinansowanie stosuje się zapisy **Podręcznika kwalifikowania wydatków w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013** obowiązujące w dniu ogłoszenia konkursu. W przypadku pozostałych projektów, do oceny wniosku o dofinansowanie stosuje się podręcznik obowiązujący w dniu złożenia wniosku o dofinansowanie.
- 2) Z zastrzeżeniem postanowień pkt. 3 do oceny kwalifikowalności poniesionych wydatków stosuje się zapisy podręcznika obowiązującego w dniu sporządzenia przez beneficjenta **Wniosku beneficjenta o płatność**.
- 3) W przypadku, kiedy zapisy podręcznika dotyczące kwalifikowalności wydatków, aktualne na dzień oceny wniosku o dofinansowanie, są korzystniejsze niż zapisy podręcznika obowiązujące na dzień sporządzenia wniosku beneficjenta o płatność, stosuje się zapisy podręcznika dotyczące kwalifikowalności wydatków obowiązujące na dzień oceny wniosku o dofinansowanie.

Ważne jest również to, że wartość wszystkich wydatków kwalifikowanych ustalona jest na poziomie określonym w umowie o dofinansowanie projektu. Zatem wszystkie wydatki, które przekraczają wysokość wydatków kwalifikowanych projektu zapisaną w umowie – bez względu na ich niezbędność do realizacji projektu i zgodność z zapisami podręcznika – są niekwalifikowalne.

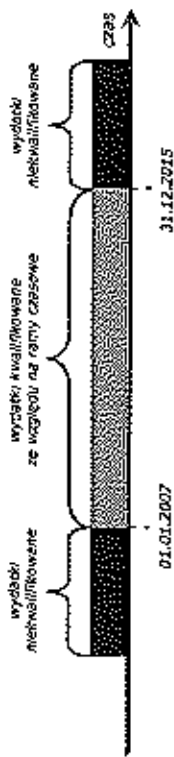
Jeżeli beneficjent nie przewidział w budżecie działania, którego realizacja okazała się niezbędna do prowadzenia projektu już w trakcie jego wdrażania i przez to przekroczył on przyznaną budżet – również pomógłby faktycznymi wydatkami, a budżetem w umowie jest niekwalifikowane.

Nie zmienia to jednak faktu, że beneficjent może starać się o anulowanie umowy ośm zmianą zakresu rzeczowego i finansowego projektu, jednak nigdy przesłania takiej zmiany (anulacji) nie powinien być zamiar objęcia wydatkami kwalifikowanymi wydatków pierwotnie nie uwzględnionych w wniosku o dofinansowanie.

3.1. Ramy czasowe kwalifikowalności wydatku

Początkiem okresu kwalifikowalności wydatków dla RPO WP jest 1 stycznia 2007 r. W przypadku projektów rozpoczętych przed początkową datą kwalifikowalności wydatków, do współfinansowania kwalifikują się jedynie wydatki faktycznie poniesione od tej daty. Wydatki poniesione wcześniej nie stanowią wydatku kwalifikowalnego.

Końcową datą kwalifikowalności wydatków jest 31 grudnia 2015 r.

Rysunek 4. Ramy czasowe kwalifikowalności projektów w ramach RPO WP.

Źródło: opracowanie własne na podstawie Krajowych wytycznych...

Ramy czasowe kwalifikowalności dotyczą wszystkich projektów realizowanych w ramach RPO WP bez względu na moment w okresie 2007-2015, w którym nastąpiło rozpoczęcie realizacji. To oznacza, że wydatki poniesione na realizację projektu po 1 stycznia 2007 r. ale jeszcze przed podpisaniem umowy – są kwalifikowalne (chyba, że zostały one poniesione niezgodnie z zapisami aktów prawnych polskich i unijnych dotyczących pomocy publicznej, zamówień publicznych, ochrony przyrody, ochrony środowiska, w szczególności z rozporządzeniem WE dotyczącym okresu wdrażania 2007-2013, RPO WP, a także wytycznymi IZ RPO WP i NIKR).

A zatem projekt, którego realizację rozpoczęto przed rozpoczęciem konkursu (i uzyskaniem przez niego dofinansowania) musi spełniać wszystkie zasady obowiązujące dla projektów rozpoczętych po podpisaniu umowy. Jeżeli dany wydatek został poniesiony niezależnie z zasadami UAPG WP – nie zostanie uznany za kwalifikowalny.

Należy jednak tu zastrzec, aby w umowie okres kwalifikowalności wydatków obejmował okres wcześniejszy (przed podpisaniem umowy), w którym ponoszono wydatki związane z projektem.

Jeżeli beneficjent rozpoczął budowę drogi 2 lutego 2007 r. i aby uzyskać dofinansowanie tego projektu w styczniu 2008 r., który uzyska dofinansowanie – będzie mógł zakwalifikować wszystkie wydatki do wydatków kwalifikowanych. Moment wcześniejszy: realizacji projektu i uzyskania dofinansowania nie ma tu zatem znaczenia przy ustalaniu początkowej daty kwalifikowalności wydatków 1 stycznia 2007 r.

W skrajnym przypadku beneficjent może się starać o dofinansowanie projektu już zakreślonego i zrealizowanego wydatki związane z jego realizacją do wydatków kwalifikowanych. A zatem w przypadku powyższego przykładu, jeżeli beneficjent zakończył budowę drogi w grudniu 2007 r. również może zostać wniosek i uzyskać refundację poniesionych w 2007 r. wydatków.

Jeżeli natomiast beneficjent rozpoczął projekt 1 października 2006 r. i zakończył go (choć o zakończeniu finansowej realizacji projektu) 30 listopada 2007 r. – kwalifikowane wydatki będą jedynie dotyczyły okresu 1 stycznia 2007 r. – 30 listopada 2007 r.

Jeżeli projekt zakończono 30 grudnia 2006 r. a ostatnie wydatki były zaliczone 15 stycznia 2007 r., to zgodnie z rozporządzeniem 1063/2006

projekt kwalifikujący się do wsparcia, chociaż wydatki kwalifikowane dotyczą jedynie okresu od 1 stycznia 2007 r.³

Zgodnie z art. 56 Rozp. 1083/2006 projekty zakończony do 31 grudnia 2006 r. nie kwalifikują się do wsparcia. Projekt uznaje się za zakończony w przypadku, gdy działania podjęte w jego ramach zostały faktycznie przeprowadzone i w odniesieniu do którego wszystkie wydatki beneficjentów oraz osobistego wkładu publicznego zostały opłacone (art. 58 Rozp. 1083/2006). A zatem w naszym przykładzie projekt sam w sobie spełnia wymogi art. 56 dlatego czemu można uznać wydatki od 1 stycznia 2007 r. za kwalifikowane.

Jednocześnie powyższa zasada nie ma zastosowania do końcowej daty kwalifikowalności wydatków, jeżeli data poniesienia wydatku jest późniejsza niż data zakończenia finansowego realizacji projektu określona w umowie.

Jeżeli data zakończenia finansowego projektu została określona w umowie na dzień 30 września 2008 r., a za ostatnią fakturę beneficjent zapłacił 1 października 2008 r. (liczy się tutaj data wypływu środków z konta projektu) – wydatki poniesione na zakup produktów / towarów / usług objętych tą fakturą są niekwalifikowane.

Podobne jest w przypadku wypłaty "kwoty zatrzymanej" po okresie kwalifikowalności wydatków określonym w umowie o dofinansowanie projektu – wtedy również wartość kwoty zatrzymanej jest niekwalifikowalna. Mając tego świadomość, należy tak planować okres realizacji projektu (w tym okres kwalifikowalności wydatków), aby zapewnić w nim również okres gwarancyjny, po którym następuje wypłata kwoty zatrzymanej. Jeżeli nie jest to możliwe, należy ustalić okres zwrotu kwoty zatrzymanej w taki sposób, aby nie przekroczyć końcowej daty kwalifikowalności wydatków określonej w umowie. Jeżeli również takie rozwiązanie nie będzie możliwe – należy zgodzić z zapłaconym ustawy RPO zobowiązanie gwarantujące instytucji finansowej, dzięki temu wykonawca otrzyma od razu kwotę zatrzymaną, a zamawiający posiada zabezpieczenie na wartość "kwoty zatrzymanej". Zatem w razie skłopotów i utrać może otrzymać wypłaconą kwotę, a jednocześnie "kwota zatrzymana" będzie kwalifikowalna, ponieważ została wypłacona.

Beneficjent może wnioskować (pisemnie) o przedłużenie okresu kwalifikowalności wydatków (końcowej daty kwalifikowania wydatków), ale:

- musi to uczynić odpowiednio wcześniej (nie później niż 35 dni przed planowanym zakończeniem realizacji finansowej projektu);
- musi dołożyć daty nieprzekraczającej 31 grudnia 2015 r.;
- musi uzasadnić decyzję (musi być ona podparta argumentami i przypisaniami niezależnymi od beneficjenta);
- musi uzyskać pisemną zgodę LZ;
- musi również do tego czasu podpisać stosowny aneks do umowy o dofinansowanie projektu przed planowanym zakończeniem jego finansowej realizacji.

Powyższe zasady nie mają zastosowania w przypadku projektów objętych pomocą de minimis, wyłączeniem blokowym (grupowym), programem pomocowym zatwierdzonym przez Komisję Europejską, a także projektów otrzymujących wsparcie w ramach regionalnej pomocy inwestycyjnej oraz projektów współfinansowanych na podstawie zatwierdzonej przez Komisję Europejską pomocy indywidualnej. W przypadku projektów, o których mowa powyżej, ramy

³ Wydatki, w tym wydatki na rzecz projektu, są kwalifikowane do wsparcia z funduszy, jeżeli zostały faktycznie poniesione pomiędzy datą przedłożenia wniosku o dofinansowanie a datą 31 września 2007 r., w zależności od tego, który z tych terminów jest wcześniejszy, a dniem 31 grudnia 2015 r. Operacja (projekt) nie może zostać zakończona przed powyższą datą kwalifikowalności (art. 56 Rozp. 1083/2006).

czasowe kwalifikowalności wydatków określone są w załączniku nr 1 do programu.

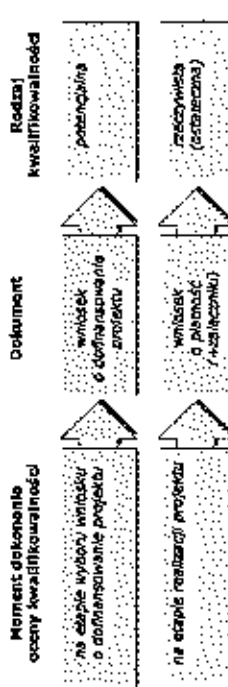
W odniesieniu do projektów objętych pomocą publiczną w ramach pomocy regionalnej, aby rozpocząć okres kwalifikowalności muszą zostać spełnione dwa warunki:

- publikacja zatwierdzonego programu pomocowego na stronie KE,
- beneficjent przed rozpoczęciem prac nad realizacją projektu złożył wniosek o dofinansowanie.

3.2. Ocena kwalifikowalności wydatku

Generalna zasada oceny kwalifikowalności wydatków mówi, że nie zawsze wydatki poniesione na realizację projektu uznawane są za kwalifikowane w ramach RPO WP – są kwalifikowane. Oznacza to, że przyjęcie danego projektu do realizacji i podpisanie z beneficjentem umowy o dofinansowanie nie świadczy o tym, że wszystkie wydatki, które beneficjent przedstawi do refundacji (lub rozliczenia – w przypadku systemu zaliczkowego) w trakcie realizacji projektu, będą kwalifikować się do współfinansowania.

Ocena kwalifikowalności wydatku polega na analizie zgodności jego poniesienia z obowiązującymi przepisami. Oceny takiej dokonuje się zarówno na etapie wyboru wniosku o dofinansowanie projektu, jak i podczas realizacji projektu.

Rysunek 5. Sposób dokonywania oceny kwalifikowalności wydatków w ramach RPO WP.

Źródło: opracowanie własne na podstawie krajowych wytycznych.

Wydatkiem kwalifikującym się do współfinansowania jest wydatek spełniający łącznie następujące warunki:

został zrealizowany w opisanym okresie kwalifikowalności wydatków (01.01.2007 – 31.12.2015) – nie dotyczy projektów objętych pomocą publiczną (pozi. rozdział 3.20 dot. pomocy publicznej).	został poniesiony w okresie kwalifikowalności wydatków określonym w umowie o dofinansowanie danego projektu
jest zgodny z obowiązującymi przepisami prawa wspólnotowego oraz prawa krajowego	jest zgodny z postanowieniami RPO WP

⁴ Przez respcetację prac związanych z realizacją nowej inwestycji należy rozumieć podjęcie prac budowlanych lub planowego planu inwestycyjnego do zamawiania ruchomych środków trwałych, z wyłączeniem wydatków związanych z przygotowaniem i opracowaniem dokumentacji projektowej.

jest niezbędny do realizacji projektu	jest niezbędny do realizacji projektu i został poniesiony w związku z realizacją projektu;
został zaplanowany w sposób oszczędny, tzn. w oparciu o zasadę oszczędności do uzyskania założonych efektów, przy jak najmniejszej kwocie wydatku	został dokonany w sposób oszczędny, tzn. w oparciu o zasadę oszczędności do uzyskania założonych efektów, przy jak najmniejszej kwocie wydatku;
nie podlega wyłączeniu określonym w rozdziale "wydatki niekwalifikowalne" niniejszego podręcznika	nie podlega wyłączeniu określonym w rozdziale "wydatki niekwalifikowalne" niniejszego podręcznika;
nie podlega wyłączeniu ustanowionym przez IZ RPO WP w szczegółowych opisach działań niniejszego podręcznika	nie podlega wyłączeniu ustanowionym przez IZ RPO WP w szczegółowych opisach działań niniejszego podręcznika;
	jest zgodny z kategoriami wydatków zawartymi we wniosku o dofinansowanie starostwianym załącznik do umowy o dofinansowanie projektu;
	został należycie udokumentowany i możliwy do zweryfikowania

Powinno wynikać z wniosku, że m.in. wydatek musi być poniesiony w okresie kwalifikowalności określonym w umowie o dofinansowanie projektu, musi być niezbędny do realizacji projektu, a więc być takim wydatkiem, bez którego projekt nie mógłby być zrealizowany. Przez wydatek niezbędny do realizacji projektu należy rozumieć także wydatek poniesiony zgodnie z wytycznymi IZ, w tym wytycznymi dotyczącymi Zarządzającej Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013 dla beneficjentów w zakresie informacji i promocji.

Ponadto, musi być optymalny pod względem ekonomicznym (złagodzić założone efekty przy jak najmniejszej kwocie wydatku) i technicznym (zastosować rozwiązania optymalnych pod względem technicznym i technologicznym). Oczywiście optymalność wydatków jest badana przede wszystkim na etapie wstępnych (podczas oceny analiz w studium wykonalności lub w biznes planie), niemniej jednak podczas realizacji projektu mogą wystąpić nieszczerliwałe następstwa przyjęcia zakresu realizacji projektu. Stąd wynika konieczność niejako podwójnej weryfikacji wydatków (na etapie wstępnym i faktycznym).

3.3. Dokumentowanie wydatków

Generalnie rzecz biorąc do współfinansowania kwalifikuje się wydatek, który został faktycznie poniesiony przez beneficjenta (podmiot, z którym IZ podpisał umowę o dofinansowanie projektu w ramach RPO WP). Wydatek stanowi projekt realizowany z udziałem partnera, w przypadku których wydatki mogą być ponoszone również przez partnera.

Jako że beneficjent w ramach założeń cross-financeing realizuje szkolenie dla przedsiębiorców przedsiębiorców, może za wydatki kwalifikowane uznać wkład wniesiony w formie wynagrodzeń pracowników uczestniczących w tym szkoleniu - mimo, że przesadowa nie jest stroną umowy, ani członkiem partnerstwa. Taką możliwość daje bowiem art. 11, ust. 3 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1061/2006.

Kwalifikowalność wydatków ponoszonych przez jednostki organizacyjne jednostek samorządu terytorialnego w związku z projektami realizowanymi przez jednostki samorządu terytorialnego.

Dopuszcza się możliwość uznania za kwalifikowalne koszty poniesione przez jednostki organizacyjne jednostek samorządu terytorialnego w związku z projektem, którego beneficjentem jest jednostka samorządu terytorialnego. Jednym z warunków uznania takich

wydatków za kwalifikowalne jest uwzględnienie we wniosku o dofinansowanie i w umowie o dofinansowanie projektu zapobiegających na tej danej jednostki organizacyjnej w realizacji i rozliczaniu projektu.

Pod pojęciem wydatku faktycznie poniesionego należy rozumieć wydatek poniesiony w znaczeniu kasowym tj. jako rozchód środków pieniężnych z kasy lub rachunku bankowego beneficjenta.

Na Beneficjencie ciąży pewne zadania i odpowiedzialność związana z przepływem środków i dokumentowaniem wydatków:

- Beneficjent musi wskazać wszystkie podmioty upoważnione do ponoszenia wydatków kwalifikowalnych w ramach projektu;
- Beneficjent musi otworzyć odrębny rachunek bankowy, na którym będą dokonywane operacje związane z projektem;
- Beneficjent ma jedynie prawo do użytkowania płatności z IZ, które może następnie rozdyktować pomiędzy partnerów na utworzone przez nich rachunki bankowe dla danego projektu;
- Beneficjent zawsze pozostaje odpowiedzialny przed IZ za wszystkie wydatki dokonane przez siebie i partnerów (prawidłowość finansowej realizacji projektu); partnerzy pozostają odpowiedzialni za poniesione wydatki przed beneficjentem;
- Beneficjent zawsze jest odpowiedzialny przed IZ za trwałość projektu, w tym infrastruktury i środków trwałych zakupionych przez partnerów projektu (dokonanie przez nich "znaczącej modyfikacji"); partnerzy pozostają odpowiedzialni za trwałość projektu przed beneficjentem.

Odniesienie beneficjent musi we wniosku projektowym opisać własność majątku powstałego w wyniku realizacji projektu (własność, operatorka), obieg płatności finansowych, a także sposób zabezpieczenia trwałości projektu.

Beneficjent może dodać lub zmienić podmiot upoważniony do dokonywania wydatków pod warunkiem:

- złożenia pisemnego wniosku do IZ;
- uzyskując pisemną zgodę IZ;
- podpisując stosowny aneks do umowy o dofinansowanie projektu.

Zasady dokumentowania wydatków odnoszą się do wszystkich wydatków kwalifikowanych ponoszonych zarówno przez beneficjenta, jak i każdy podmiot przez niego wskazany (upoważniony).

Wydatek wzięty z ogólnego stanu, odpisy amortyzacyjne, wkład niepieniężny, udzielenie pomocy przez podmiot technologiczny w rozumieniu ustawy z dnia 30 maja 2008 r. o niektórych formach wspierania działalności innowacyjnej (Dz. U. Nr 116, poz. 730), a także wydatki w ramach inicjatywy finansowej ponoszone zgodnie z przepisami art. 44 Rozporządzenia Rady (WE) nr 1061/2006 oraz art. 43-45 Rozporządzenia Komisji (WE) nr 1828/2006).

W przypadku, gdy umowa między podmiotem ponoszącym wydatek a podmiotem wykonującym na jego rzecz roboty budowlane przewiduje ustanowienie zabezpieczenia w formie tzw. kwoty zatrzymanej, dopiero wypłacenie kwoty zatrzymanej uważa się za poniesienie wydatku kwalifikowalnego.

1 Wytyczne krajowe mówią o rozliczeniu "kasy zatrzymanej".

3.4. Zakaz podwójnego finansowania

Podwójne finansowanie oznacza niedozwolone zrefundowanie (lub rozliczenie) całkowite lub częściowe danego wydatku dwa razy ze środków wspólnotowych lub z dotacji krajowych.

Podwójnym finansowaniem jest w szczególności:

- zrefundowanie (lub rozliczenie) tego samego wydatku w ramach dwóch różnych projektów współfinansowanych ze środków funduszy strukturalnych lub Funduszu Spójności,

Dość częstym przejawieniem beneficjentów jest rozliczenie czasu pracy tej samej osoby w dwóch różnych projektach, gdzie po zestawieniu dwóch list pracy dotyczących tej samej osoby w tym samym miesiącu uzyskujemy łączny czas pracy osoby na poziomie 800 godzin (przy tym najdłuższy miesiąc trwa 744 godzin, nie wspominając o Kodeksie Pracy i dozwolonej liczbie godzin pracy w ciągu tygodnia i miesiąca).

- zrefundowanie (lub rozliczenie) kosztów podatku VAT ze środków EFRR w ramach projektu RPO WP, a następnie odzyskanie tego podatku ze środków budżetu państwa w oparciu o ustawę z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. Nr 54, poz. 535, z późn. zm.),

Często możliwość odzyskania podatku VAT jest utożsamiana od samego beneficjenta. Może on bowiem w jednym roku świadczyć jedynie usługi edukacyjne (stawka zwolniona) i przez to w następnym roku może nie otrzymać ani zwolnień, podatku (wtedy beneficjent może nałożyć odliczenie o niezaopiniowanej odzyskaniu VAT i złożyć wniosek). W kolejnym roku może się zdarzyć, że beneficjent realizując projekt spowoduje, że stosunek sprzedaży niezwolnionej do zwolnionej będzie mniejszy niż 100%, będzie mógł odzyskać część VAT w przyszłym roku.

- zakupienie środka trwałego z udziałem środków dotacji krajowej, a następnie zrefundowanie (lub rozliczenie) kosztów amortyzacji tego środka trwałego w ramach projektu współfinansowanego z EFRR,

Ten zapis nabiera szczególnego znaczenia w obecnym okresie programowania, bowiem wiele sprzętu i środków trwałych zostało zakupionych ze środków ZPOiR, a innych programów operacyjnych współfinansowanych ze środków funduszy strukturalnych. Wobec tego może zdarzyć się sytuacja, w której np. po projekcie milkich wykorzystywane są zestawy komputerowe zakupione dla gminy z udziałem 1,5 ZPOiR i obecnie do kosztów projektów wliczana jest ich amortyzacja za czas przeprowadzany na rzecz obecnych projektów.

- zrefundowanie wydatku poniesionego przez leasingodawcę na zakup dobra leasingowanego (lub rozliczenie) kosztów leasingu finansowego, a następnie zrefundowanie rat opłacanych przez beneficjenta w związku z leasingiem tego dobra.

3.5. Zasada elastyczności (ang. cross-financing)

Co do zasady, program operacyjny finansowany jest tylko z jednego funduszu. Oznacza to, że wydatki kwalifikowalne w ramach danego programu muszą być zgodne z przepisami wspólnotowymi odnoszącymi się do danego fundusza.

IZ RPO WP dopuszcza możliwość cross-financing, którą wskazuje w pkt. 3.7 i 3.1 opisu każdego z działań (URPO WP). Nie jest to jednak warunek wystarczający do finansowania działań objętych zakresem pomocy z EFS. Potrzeba realizacji takich działań musi wynikać ze specyfiki określonego projektu oraz jego specyficznych celów i konieczności ich osiągnięcia poprzez tego typu działania.

Wartość tego rodzaju wydatków została określona przez IZ RPO WP jako 3, 5 lub 10% kosztów kwalifikowanych projektu⁶. Szczegółowo to zagadnienie przedstawia poniższa tabela:

Tabela 1. Wysokość udziału cross-financingu w ramach poszczególnych działań RPO WP.

	1.1	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	3	4.1	4.2	4.3	4.4	5.1	5.2	5.3	6	7.1	7.2	7.3
3%																		
5%																		
10%																		
Nie dotyczy																		
Źródło: opracowanie własne na podstawie URPO WP.																		

Przedsiębiorca zamierzający rozszerzyć zakres i rozszerzyć zakres działalności na nowy projekt, który chcemy sfinansować z działania 1.1 RPO WP. Wartość inwestycji ocenili na 2 mln zł. Dodatkowo, chciałby sfinansować dopłatę do kosztów rozwoju nowej linii technologicznej oraz szkolenia dla pracowników. Łączny koszt tych działań szacujemy na poziomie 150 tys. zł. Niestety, koszt działań w ramach cross-financingu może wynieść jedynie 105 263,16 zł (2 000 000 * 5%, gdzie x jest łączną kwotą wydatków kwalifikowanych). Oznacza to, że 44 736,84 zł będzie wydatkiem niekwalifikowanym w ramach tego projektu.

3.6. Projekty generujące dochód

Wydatki kwalifikowalne poniesione w związku z realizacją projektu generującego dochód nie mogą przekroczyć bieżącej wartości kosztu inwestycji pomniejszonej o bieżącą wartość dochodu netto z inwestycji w okresie referencyjnym⁷. Chodzi tu zatem o określenie 'luku finansowego' – bieżącej zdyskontowanego kosztu pierwotnej inwestycji, która nie jest pokryta zdyskontowanym dochodem netto z projektu.

⁶ udziału cross-financingu na koszty stanowi jednak nie więcej niż 10% finansowania współfinansowanego każdej ze przedmiotowej programu operacyjnego.

⁷ W przeciwieństwie do okresu 2000-2005 możliwości ujęcia wydatki kwalifikowane, a nie stopa współfinansowania, w celu powiększenia wkładu z Funduszy z dofinansowania wydatkami przez projekt. W polskiej oznacza to, że nie należy się opierać na "Wzrostu samofinansowania", w przypadku którego po przekroczeniu 25% wydatków "związanych" z projektem nie można już potem dofinansowania danego projektu według zrealizowanego zgodnie z zapisami art. 20 ust. 4 Rozp. 1280/1995

Do wyliczeń niezbędne jest zastosowanie odpowiednich okresów referencyjnych:

Tabela 2. Obowiązująca okazy referencyjne dla projektów w ramach RPO WP w zależności od sektora.

[illegible]

W związku ze zmianami wprowadzonymi przez Rozporządzenie Rady (WE) 1341/2008 z dnia 18 grudnia 2008 r. zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1083/2006 ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności w odniesieniu do projektów generujących dochody dla projektów pominiętych i min euro nie należy wyłączać (ukł finansowe).

W przypadku, gdy nie wszystkie koszty inwestycji kwalifikują się do współfinansowania, dochód zostaje przyporządkowany proporcjonalnie do kwalifikowalnych i niekwalifikowalnych części kosztu inwestycji (art. 55 Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006).

Kalkulacja oczekiwanego dochodu netto z inwestycji dokonywana jest w studium wykonalności lub biznes planie przed złożeniem wniosku o dofinansowanie projektu.

powyższych zasad nie stosuje się do projektów podlegających zasadom dotyczącym pomocy publicznej w rozumieniu art. 107 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej).

Jeżeli beneficjent budując drogę (a więc nie jest on zobowiązany do wyłączenia tuki finansowej) uzyska incydentalny dochód związany np. ze sprzedażą ziemi lub drewna powinien:

- W pierwszej kolejności ustalili, czy wydatki związane z uzyskaniem przychodów stanowiły wydatki kwalifikowalne w ramach projektu, czy nie;

3.7.7. Dochody/przychody incydentalne

Przez dochód/przychód incydentalny rozumie się dochód/przychód o charakterze jednostkowym, który nie jest związany z fazą operacyjną projektu i nie został przewidziany przez wnioskodawcę na etapie składania wniosku o dofinansowanie np. dochód z tytułu:

- sprzedaż zdemontowanej stłarki oblanej w budynku przebudowanym z funduszy UE,
- sprzedaż złomu powstałego z rozbiórki obiektów przebudowanych z funduszy UE,
- sprzedaż drewna z wycinki drzew w pasie przebudowywanej drogi również z funduszy UE.

Dochód/przychód incydentalny nie stanowi dochodu w rozumieniu art. 55 Rozporządzenia Rady Nr 1083/2006, gdyż jak wspomniano nie jest związany z fazą operacyjną projektu

Regulacje dotyczące dochodów/przychodów Incydentalnych dotyczą wszystkich projektów, niezależnie od tego, czy ich wartość przekracza 1 mln euro oraz, czy podlegają regulatom pomocy publicznej.

Wpływ na koszty w ramach projektu będzie miał jedynie „znaczący” dochód/przychód inwestycyjny. Za „znaczący” dochód/przychód inwestycyjny uważa się dochód/przychód (również sumę dochodów/przychodów z różnych źródeł) przekraczający 1% wartości wydatków kwalifikowalnych w ramach projektu (wydatków kwalifikowalnych w wysokości planowanej określonej we wniosku o dofinansowanie projektu, stanowiącym załącznik do umowy o dofinansowanie).

W przypadku przekroczenia 1% progów istotności, koszty kwalifikowalne są pomniejszane o zał. 50 dochodu/przychodu incydentalnego, nie zaś o „nadwyżkę”.

Beneficjent ma obowiązek ujawniać oraz dokumentować wszelkie przychody, które powstaną w związku z realizacją projektu w ramach RPO Wp. W sytuacji, gdy koszt uzyskania przychodu nie stanowi kosztu w projekcie, ale sam przychód jest bezpośrednio związany z realizacją projektu, beneficjent ma obowiązek udokumentowania kosztów uzyskania przychodu i przedłożenia w tym zakresie stosownych wyliczeń.

spółność postępowania w przypadku wystąpienia w projekcie dochodu inkrementalnego, przychodu inkrementalnego:

1. W przypadku, gdy koszt uzyskania przychodu stanowi koszt kwalifikowalny, wówczas koszty kwalifikowalne powyższy zostad pomniejszone o cala wartosc przychodu.

PRZYKŁAD

Kategorie kosztów kwalifikowalnych	Wartość kosztów kwalifikowalnych	Wartość przychodu	Wartość kosztów kwalifikowalnych po odliczeniu przychodu	Różnica po odliczeniu
1. Demontaż starych okien	1 000,00 zł	4 000,00 zł	984,06 zł	
2. Remont elewacji, w tym montaż nowych okien	250 000,00 zł		246 015,94 zł	
3. Studium wykonalności	15 000,00 zł		15 000,00 zł	
4. Promocja	6 000,00 zł		6 000,00 zł	
RAZEM	272 000,00 zł		268 000,00 zł	4 000,00 zł
Przychód: Sprzedaż starych okien	4000,00 zł			

W przykładzie, o uzyskany przychód proporcjonalnie zmniejszono dwie kategorie wydatków związane z robotami budowlanymi. Pomniejszenia wydatków kwalifikowanych dokonano, gdyż przychód stanowi więcej niż 1% wydatków kwalifikowanych (4 000/272 000>0,01)

2. W przypadku, gdy koszt uzyskania przychodu nie stanowi kosztu w projekcie koszty kwalifikowalne powinny zostać pomniejszone o dochód incydentalny, tj. różnicę pomiędzy przychodem a kosztem jego uzyskania.

PRZYKŁAD

Kategorie kosztów kwalifikowalnych	Wartość kosztów kwalifikowalnych	Wartość dochodu	Wartość kosztów kwalifikowalnych po odliczeniu dochodu	Różnica po odliczeniu
1. Roboty drogowo	350 000,00 zł	4 000,00 zł	346 000,00 zł	
2. Studium wykonalności	15 000,00 zł		15 000,00 zł	
3. Promocja	6 000,00 zł		6 000,00 zł	
RAZEM	371 000,00 zł		367 000,00 zł	4 000,00 zł
Dochód: a) Sprzedaż drewna (przychód)	9 000,00 zł			
b) Koszt wycinki	5 000,00 zł			
Dochód (a-b)	4 000,00 zł			

W przykładzie koszt wycinki nie został przewidziany w projekcie, ale trzeba wycinki jest w bezpośrednim związku z jego realizacją, ponieważ szła się konieczna do wykonania robót budowlanych. Pomniejszenia wydatków kwalifikowanych dokonano, gdyż dochód stanowi więcej niż 1% wydatków kwalifikowanych (4 000/371 000>0,01).

Dodatkowo należy powiększyć wydatki niekwalifikowane w projekcie o koszt uzyskania przychodu.

3. W przypadku, gdy koszt uzyskania przychodu jest we wniosku o dofinansowanie jedynie częściowo kwalifikowalny, przychód powinien być odliczony od kosztów kwalifikowalnych

W tym przypadku, w jakiej koszt uzyskania przychodu podcelony jest między koszty kwalifikowalne i niekwalifikowalne.

PRZYKŁAD

Kategorie kosztów kwalifikowalnych	Wartość kosztów kwalifikowalnych	Wartość przychodu	Wartość kosztów kwalifikowalnych po odliczeniu przychodu	Różnica po odliczeniu
1. Demontaż starych okien	1 000,00 zł	3 333,33 zł	986,72 zł	
2. Remont elewacji, w tym montaż nowych okien	250 000,00 zł		246 679,95 zł	
3. Studium wykonalności	15 000,00 zł		15 000,00 zł	
4. Promocja	6 000,00 zł		6 000,00 zł	
RAZEM	272 000,00 zł		268 666,67 zł	3 333,33 zł
Kategorie kosztów niekwalifikowalnych	Wartość kosztów niekwalifikowalnych			
1. Demontaż starych okien	200,00 zł			
2. Remont elewacji, w tym montaż nowych okien	5 000,00 zł			
Przychód: Sprzedaż starych okien	4000,00 zł			
Obliczenie kwoty pomniejszenia: Koszt demontażu okien jest w 83,33% kwalifikowany (1000 zł/ 200 zł), a w 16,67 % niekwalifikowany. Aby obliczyć o jaką część przychodu należy pomniejszyć koszty kwalifikowane należy przychód rozbić w takiej samej proporcji: 83,33% x 4 000 zł = 3 333,33 zł				

W przykładzie, o uzyskany przychód proporcjonalnie zmniejszono dwie kategorie wydatków związane z robotami budowlanymi. Pomniejszenia wydatków kwalifikowanych dokonano, gdyż przychód stanowi więcej niż 1% wydatków kwalifikowanych (4 000/272 000>0,01)

W sytuacji, gdy w projekcie podatek VAT jest niekwalifikowany z uwagi na możliwość jego odzyskania przez beneficjenta, koszty kwalifikowane (netto) pomniejszane są o całość wydatków kwalifikowanych o wartość kary umownej/wadium, a tym samym zwiększyć o tę kwotę same wydatków niekwalifikowanych, celem zachowania całkowitej wartości projektu na niezmiennym poziomie.

W przypadku, gdy beneficjent pomniejszył wydatki na rzecz wykonawcy z danej faktury o należoną karę umowną/wadium, refundacji podlega wyłącznie kwota zapłaty faktycznie

3.8. Kara umowna (w tym gwarancja finansowa) i wadium

Beneficjenci są zobowiązani do niezwłocznego informowania Instytucji Zarządzającej o wysokości należnej im kary umownej/wadium związanej z realizowanym projektem.

W sytuacji, gdy beneficjent otrzymał karę umowną/wadium albo pomniejszył wydatki wykonawcy kwotę wskazaną na fakturze o wysokość kary umownej, należy pomniejszyć kwotę wydatków kwalifikowanych o wartość kary umownej/wadium, a tym samym zwiększyć o tę kwotę same wydatków niekwalifikowanych, celem zachowania całkowitej wartości projektu na niezmiennym poziomie.

W przypadku, gdy beneficjent pomniejszył wydatki na rzecz wykonawcy z danej faktury o należoną karę umowną/wadium, refundacji podlega wyłącznie kwota zapłaty faktycznie

poniesiona przez beneficjenta w myśl zasady ogólnej kwalifikowania wydatków, mówiącej, iż do współfinansowania kwalifikuje się wydatek, który został faktycznie poniesiony przez beneficjenta.

O całokształcie odzyskania kary umownej/wadium pomniejsza się wydatki kwalifikowane (nawet jeśli w projekcie występują także wydatki niekwalifikowane).

Odszkodzenie od pomniejszenia wydatków kwalifikowanych o odzyskaną karę umowną/wadium może mieć miejsce wyłącznie w sytuacji, w której beneficjent ponosił wymierne straty lub dodatkowe koszty na skutek nieprzewidywanej / nieterminowej realizacji umowy przez wykonawcę. Wówczas kwota wydatków kwalifikowanych powinna być pomniejszona o kwotę wynikającą z różnicy kary umownej/wadium i wysokości strat/dodatkových kosztów, poniesionych przez beneficjenta. W takim przypadku beneficjent zobowiązany jest do rzetelnego udokumentowania poniesionej straty/dodatkowego kosztu. W sytuacji, gdy wyliczenie ww. strat/dodatkových kosztów jest niemożliwe, uzyskana przez beneficjenta kara umowna/wadium powinna w całości pomniejszać kwotę wydatków kwalifikowanych stanowiących podstawę wyliczenia kwoty dofinansowania.

Kara umowna pomniejsza wydatki kwalifikowane dopiero z chwilą jej odzyskania przez beneficjenta.

W związku z tym, w sytuacji, gdy talczona kara umowna jest kwestionowana przez wykonawcę (np. kara jest przedmiotem postępowania sądowego) na moment rozliczenia wniosku o płatność kwota wydatków kwalifikowanych nie jest pomniejszana o wartość kary umownej. Po ustaleniu ostatecznej wartości kary umownej i otrzymaniu kary od wykonawcy, beneficjent zobowiązany jest do niezwłocznego dokonania zwrotu dofinansowania odpowiadającego wysokości kary umownej oraz poinformowania o tym fakcie Instytucji Zarządzającej, przedstawiając stosowne dokumenty w tym zakresie. Proces obciążenia kary od wykonawcy będzie przedmiotem monitorowania w okresie trwania projektu.

W przypadku, gdy projekt nie jest jeszcze rozliczony, informacja o odzyskaniu kary umownej/wadium będzie podstawą do pomniejszenia dofinansowania w drodze aneksu do umowy i niniejszych wydatków kolejnych wniosków o płatność. Pomniejszenie następuje z bieżących wniosków o płatność zawierających wydatki, których dotyczy kara umowna/wadium.

W przypadku wadium zabazanego w postępowaniu, które nie zakończyło się podpisaniem umowy z wykonawcą, o wadium pomniejsza się wydatki kwalifikowane wynikające z kolejnego postępowania (nó ten sam zakres rzeczowy) zakończonego kontraktem.

3.9. Wkład niepieniężny

Wkład niepieniężny wniesiony na rzecz projektu przez beneficjenta publicznego lub prywatnego w postaci dóbr lub usług, stanowi wydatek kwalifikowany², jeżeli spełnia następujące warunki:

- wkład niepieniężny polega na wniesieniu nieruchomości, urządzeń, materiałów (surowców), ekspertyz lub nieodpłatnej pracy wykonanej przez wolontariuszy;
- wartość wkładu niepieniężnego została należycie potwierdzona dokumentami o wartości dowodowej równoważnej fakturom (bez uszczerbku dla przepisów określonych w rozporządzeniach szczegółowych).

W przypadku wniesienia przez beneficjenta wkładu niepieniężnego do projektu, współfinansowanie z funduszy strukturalnych lub Funduszu Spójności nie może przekroczyć

² z zastrzeżeniem art. 11 ust. 2 Rozporządzenia Rady (WE) nr 1081/2006.

wartość całkowitych wydatków kwalifikowanych pomniejszonych o wartość wkładu niepieniężnego.

Jeżeli wkład niepieniężny wniesiony przez beneficjenta przekroczy poziom minimalnego wkładu własnego (15%), automatycznie zmniejsza się poziom dofinansowania z EFRR. Jeżeli np. w projekcie, którego budżet wynosi 1 mln zł, wkład niepieniężny beneficjenta oszacowany na poziomie 400 tys. zł, wkład z EFRR nie może przekroczyć 600 tys. zł (60%).

Zastrzegając wolontariusza należy pamiętać, że:

- należy zdefiniować stanowisko w projekcie - rodzaj wykonywanej przez wolontariusza pracy;
- zadania wykonywane i wykazywane przez wolontariusza muszą być zgodne z tytułem jego pracy (stanowiska);
- wolontariusz musi prowadzić precyzyjne karty czasu pracy wraz ze szczegółowym opisem wykonywanych zadań (za dokumentacją musi być przechowywana na zasadach ogólnych tak, jak dokumenty finansowe);

Jeżeli chodzi o osobę wolontariusza, to pamiętajmy, że:

- wolontariuszem nie może być uczestnik projektu;
- nie może być wykazywana jako wolontariusz zadania wykonywane dodatkowo przez stażystów pracowników.

W przypadku wniesienia nieodpłatnej pracy wykonywanej przez wolontariuszy, jej wartość określa się z uwzględnieniem ilości czasu poświęconego na jej wykonanie oraz średniej stawki godzinowej lub dziennej za dany rodzaj pracy.

Określając wysokość wkładu wolontariusza należy trzymać się następujących zasad:

- w przypadku wolontariuszy wykonujących prace projektowe (karty pracy);
- w projekcie - należy stosować stawki godzinowe, dniowe itp.) także same jak dla odpowiednich pracowników;
- w przypadku wolontariuszy wykonujących proste prace pomocnicze, należy stosować stawki wynikające z najniższego wynagrodzenia obowiązującego w danym okresie, określonego w drodze obwieszczenia Prezesa Rady Ministrów, wydanego na podstawie ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz.U. z 2002 r., Nr 200, poz. 1679 z późn. zm.);

W przypadku wolontariuszy wykonujących prace złożone (wymagające specjalistycznej wiedzy, doświadczenia, wykształcenia) należy stosować stawki nie większe niż wynikające z przedzielnego wynagrodzenia w województwie podkarpackim.

Nastąpić zmiana jej przeznaczenia.

W przypadku wniesienia wkładu niepieniężnego w postaci gruntu lub nieruchomości zabudowanej, dodatkowo zastosowanie mają zasady określone w rozdziale dotyczącym "zakupu gruntu" oraz "zakupu nieruchomości zabudowanej".

3.10. Opłaty finansowe, doradztwo i inne usługi związane z realizacją projektu

Niżej wymienione kategorie wydatków kwalifikują się do współfinansowania z EFRR w ramach RPO WP, o ile ich poniesienie jest niezbędne dla przygotowania bądź realizacji projektu oraz nie są zakazane na mocy obowiązujących przepisów prawa wspólnotowego bądź krajowego:

- ↳ opłaty finansowe:
  - ↳ wydatki związane z otwarciem oraz prowadzeniem wyodrębnionego na rzecz projektu rachunku bankowego,
  - ↳ opłaty pobierane od dokonywanych transakcji finansowych (krajowych lub zagranicznych),
  - ↳ wydatki poniesione na instrumenty zabezpieczające realizację umowy o dofinansowanie (w przypadku jednostek sektora finansów publicznych oraz fundacji, których jedynym fundatorem jest Skarb Państwa, zabezpieczenie do umowy nie jest wymagane przez Iz, stąd koszty ustanowienia zabezpieczenia nie są dla tych beneficjentów kwalifikowalne),
- ↳ wydatki poniesione na doradztwo:
  - ↳ prawne,
  - ↳ finansowe lub techniczne (z wyłączeniem przygotowywania dokumentacji aplikacyjnej – wypełniania wniosku o dofinansowanie projektu),
- ↳ wydatki poniesione na usługi w zakresie księgowości,
- ↳ opłaty notarialne,
- ↳ wydatki na audyt, o ile jego przeprowadzenie jest wymagane przez Iz RPO WP i wynag ten został określony w umowie o dofinansowanie projektu.

3.11. Dokumentacja niezbędna do przygotowania projektu

Do współfinansowania kwalifikują się wydatki poniesione na opracowanie następującej dokumentacji związanej z przygotowaniem projektu:

- ↳ biznes planu lub studium wykonalności (dla projektów realizowanych w ramach osi priorytetowych II-VII maksymalny kwalifikowalny koszt studium wykonalności wynosił 15 000 PLN),
- ↳ dokumentacji projektowej, specyfikacji technicznych wykonania i odbioru robót budowlanych, programu funkcjonalno-użytkowego lub innej dokumentacji technicznej niezbędnej do realizacji robót budowlanych i/lub dostaw w ramach projektu,
- ↳ oceny oddziaływania na środowisko,
- ↳ map lub szkiców lokalnych sytuacyjnych projekt,
- ↳ dokumentacji przetargowej,
- ↳ dokumentacji przyrodniczej (np. inwentaryzacji przyrodniczej),
- ↳ innej niezbędnej dokumentacji technicznej lub finansowej, z wyjątkiem wypełnienia formularza wniosku o dofinansowanie projektu,
- o ile jej opracowanie jest niezbędne do przygotowania lub realizacji projektu.

Wydatkiem kwalifikowanym będą również wydatki poniesione na opłaty związane z uzyskaniem niezbędnych decyzji administracyjnych podczas przygotowywania projektu.

Jedyni beneficjenci przysposobiali ocenę oddziaływania na środowisko, składali zgodne z § 2 i 3 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2004 r. w sprawie określania rodzajów przedsięwzięć

modałych znacząco oddziaływać na środowisko oraz społecznych warunków związanych z kwalifikowaniem przedsięwzięcia do sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko (Dz. U. z 2004 r., nr 257 poz. 2573 ze zm., w: Dz. U. z 2005 r., nr 92 poz. 769 oraz Dz. U. z 2007 r., nr 158 poz. 1105) nie muszą przygotowywać takiej oceny i zaplanować wydatków na jej przygotowanie jako wydatków kwalifikowanych – nie uzyska zwrotu tego wydatku, bowiem wydatek nie kwalifikuje się do wsparcia, nie jest niezbędny do realizacji projektu.

Podobnie beneficjent, który w budżecie ujęł pozycję: "przygotowanie studium wykonalności lub biznes planu wraz z wypełnieniem wniosku i doradztwem podcaśs śledząc" może spodziewać się, że wydatek ten zostanie uznany za kwalifikowany jedynie w części dotyczącej przygotowania studium wykonalności lub biznes planu. Wydatku na wypełnienie wniosku i doradztwo przy składaniu są niekwalifikowane.

Za wydatek niekwalifikowany uznawane będzie dodatkowe wynagrodzenie wypłacane przez beneficjenta wykonawcy dokumentacji niezbędnej do przygotowania projektu, uzależnione od wyboru projektu do dofinansowania w ramach RPO WP.

3.12. Zakup środków trwałych

3.12.1. Zakup środków trwałych stanowiący część wydatków inwestycyjnych

Zgodnie z § 6.5 Rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 11 października 2007 r. (Dz. U. Nr 193, poz. 1399 z późn. zm.) w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach regionalnych programów operacyjnych tylko MSP mogą zakupić używany środek trwały (duże przedsiębiorstwa oraz inne podmioty mają obowiązek zakupu nowych środków trwałych).

Wydatek poniesiony na zakup środka trwałego, który będzie na skalę zainstalowany w projekcie, kwalifikuje się do współfinansowania ze środków EFRR pod następującymi warunkami:

- ↳ Środek ten będzie ujęty w ewidencji księgowej beneficjenta,
- ↳ Środek trwały nie był współfinansowany ze środków wspólnotowych, ani z dołacji krajowych w okresie 7 lat poprzedzających datę dokonania zakupu danego środka trwałego przez beneficjenta. Dokumentem potwierdzającym ten fakt może być oświadczenie sprzedawcy.

Sprzedawca środka trwałego wystawia oświadczenie, w którym określa porządzone srodzku, datę zakupu, miejsce zakupu, dane zakupującego – jego nazwę i adres oraz w którym potwierdza, że w okresie 7 lat poprzedzających datę dokonania zakupu danego środka trwałego przez beneficjenta nie został zakupiony ze środków krajowych ani wspólnotowych.

W przypadku zakupu używanego środka trwałego (sprzętu) mogą wystąpić problemy z wyznaczeniem jego wartości rynkowej z powodu braku oficjalnych danych i przebiegów. Należy wtedy:

- ↳ skorzystać z pomocy rzeczoznawcy majątkowego, który w wyniku swojej oceny wartości rynkowej środka trwałego (w formie opłaty socjalnego w rozumieniu ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami wraz z przepisami wykonawczymi bądź w formie oceny biegłego)

- lub
  - ↳ zastosować metodę księgową polegającą na odliczeniu od ceny zakupu odpisów z tytułu amortyzacji;
  - ↳ jeżeli cena zakupu środka trwałego nie jest znana, należy cenę zakupu nowego środka trwałego pomniejszyć o hipotetyczną wartość amortyzacji (wynikającą z liczby lat zakupowanego używanego środka trwałego);
- Kwalifikowana będzie tylko ta część wartości zakupu używanego środka trwałego, która wynika z zastosowania jednej z powyższych metod wyceny. W przypadku wątpliwości do decyzji Iz RPO należy wywrócić wyznacznik.
- ↳ cena używanego środka trwałego (np. sprzętu) nie może przekraczać jego wartości rynkowej i nie może być wyższa od ceny podobnego, ale nowego sprzętu,
  - ↳ sprzęt musi posiadać cechy wymagane dla eksploatacji projektu i spełnia odpowiednio normy.
- ### 3.12.2. Zakup sprzętu będącego środkiem trwałym do użytku na czas realizacji projektu

Wydatek poniesiony na zakup środka trwałego (np. samochody, komputery, meble, drukarki, itp.), który nie będzie na stałe zainstalowany w projekcie, kwalifikuje się do współfinansowania w wysokości odpowiadającej odsetkom amortyzacyjnym w okresie, w którym środek trwały będzie wykorzystywany do realizacji projektu.

Jeżeli beneficjent kupuje sprzęt będący środkiem trwałym, który po realizacji projektu będzie przeznaczony na zwykłą działalność gospodarczą podmiotu – nie może zaliczyć do wydatków kwalifikowalnych wartości rezydualnej (residualnej). Powinno natomiast zwrócić się wniosku o dofinansowanie projektu wartość odsetków amortyzacyjnych w okresie realizacji projektu.

3.13. Amortyzacja

Koszty amortyzacji aktywów, zarówno środków trwałych, jak i wartości niematerialnych i prawnych, kwalifikują się do współfinansowania, jeżeli spełnione są łącznie następujące warunki:

- ↳ odpisy amortyzacyjne dotyczą aktywów, które są niezbędne do prawidłowej realizacji projektu i bezpośrednio wykorzystywane do jego wdrażania;
- ↳ kwalifikowalna wartość odpisów amortyzacyjnych odnosi się wyłącznie do okresu realizacji danego projektu;
- ↳ odpisy amortyzacyjne zostały dokonane zgodnie z ustawą z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2002 r. Nr 76, poz. 694, z późn. zm.);
- ↳ w przypadku środków trwałych, wydatki poniesione na ich zakup nie zostały zgłoszone publicznie w krajowych lub międzynarodowych w ciągu 7 lat poprzedzających datę dokonania zakupu środka trwałego na potrzeby projektu (dotyczy to sytuacji, w której beneficjent kupuje środek trwały na potrzeby projektu, ale nie chce bądź nie może zrefundować kosztów zakupu).

W przypadku, gdy aktywa wykorzystywane są także w innych celach niż realizacja projektu, kwalifikowalna jest tylko ta część odpisu amortyzacyjnego, która odpowiada proporcji wykorzystania aktywów w celu realizacji projektu.

W przypadku, o którym mowa powyżej, wartość rezydualna (księgowa wartość likwidacyjna) aktywów po zakończeniu realizacji projektu nie jest wydatkiem kwalifikowalnym.

Beneficjent realizuje projekt od stycznia do grudnia 2008 r. W tym celu wykorzystuje do realizacji projektu zestaw komputerowy o początkowej wartości 5.760 zł. Komputer będzie wykorzystywany na potrzeby projektu przez osobę zatrudnioną w sekretariacie na 40 godzin miesięcznie.

Aby sprawdzić, jaka część amortyzacji jest kwalifikowana, należy w pierwszej kolejności sprawdzić okres amortyzacji. W przypadku zestawów komputerowych przyjęto okres amortyzacji: 3 lata. Następnie należy określić amortyzację podzielną zestawu. W tym celu określamy średnią liczbę godzin pracujących w ciągu miesiąca do odliczenia dni wolnych od pracy. Świeżo (np. 1150 h) a następnie łączną godzinę w ciągu trzech lat amortyzacji zestawu (3 lata x 12 m-cy x 160 h/m-c = 5.760 h). Zatem stawka amortyzacji godzinowej wyniesie: 5.760 zł / 5.760 h = 1 zł/h.

Wobec powyższego w projekcie można zakwalifikować do dofinansowania amortyzację w następującej wysokości: 12 m-cy x 40 godzin x 1 zł/h = 480 zł.

3.14. Zakup gruntu

Zakup gruntu kwalifikuje się do współfinansowania ze środków EFRR w ramach RPO WP przy łącznym spełnieniu następujących warunków:

- ↳ wydatek poniesiony na zakup gruntu jest kwalifikowalny tylko do wysokości 10% całkowitych kosztów kwalifikowalnych projektu (w przypadku projektów współfinansowanych ze środków EFRR wyższy udział procentowy dopuszczalny jest w projektach związanych z ochroną środowiska naturalnego ze zgodą Iz RPO WP);
- ↳ cena nabycia nie przekracza wartości rynkowej gruntu, a jego wartość potwierdzona jest operatorem szacunkowym sporządzonym przez uprawnionego rzeczoznawcę w rozumieniu ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2004 r. Nr 261, poz. 2603, z późn. zm.) wraz z przepisami wykonawczymi;

Jeżeli beneficjent chce nabyć grunt w lutym 2008 r. i na potwierdzenie wartości gruntu przedkłada operat szacunkowy wykonany w dniu 15 stycznia 2007 r., a nie może zaliczyć gruntu do wydatków kwalifikowalnych, bowiem operat jest ważny przez okres 12 miesięcy od daty jego sporządzenia (art. 156 ustawy o gospodarce nieruchomościami). W takim wypadku może dokonać jego aktualizacji lub nowej wyceny – w jednym i drugim przypadku będzie to wydatek kwalifikowalny, natomiast w każdym wypadku wydatek na sporządzenie nieaktualnej wyceny nie może być kwalifikowany (zinc spełnia warunku niezgodności do realizacji projektu).

Jeżeli projektodawca wydatkował na zakup gruntu więcej niż wynosiła potwierdzona wartość rynkowa, za wydatek kwalifikowalny może zostać uznana jedynie część poniesionego wydatku (równa cenie rynkowej gruntu).

- ↳ nieruchomość wykorzystywana jest tylko do celów realizacji projektu, zgodnie z przeznaczeniem określonym w umowie o dofinansowanie projektu;

Jeżeli beneficjent musiał zakupić jedną działkę o pow. 50 ar, na której wybudował pensjonat wraz z ogrodem o pow. 25 ar, resztę działki przeznaczając na zaparkowanie – za wydatek kwalifikowalny można uznać jedynie koszt zakupionej działki (25 ar). Reszta działki nie jest wykorzystywana do realizacji celów projektu.

W takim wypadku również inne wydatki związane z zakupem gruntu, np. wydatki na sporządzenie map do celów projektowych, wynagrodzenie geodety, rzeczoznawcy itp. są kwalifikowane jedynie w zbiorze.

- ➔ nieruchomość jest niezbędna do realizacji projektu;
- ➔ zakup nieruchomości został przewidziany w wniosku o dofinansowanie projektu i uwzględniony w umowie o dofinansowanie projektu.

Aby obliczyć maksymalną wysokość wydatku kwalifikowalnego gruntu w projekcie należy:

- ➔ w pierwszej kolejności zsumować wszystkie wydatki kwalifikowane oprócz wartości kupowanego gruntu (oznaczamy je 'X');
- ➔ następnie należy oznaczyć jako 'X' wydatki kwalifikowane ogółem,
- ➔ wydatek kwalifikowany bez kosztów gruntu stanowi 90% wydatków kwalifikowanych ogółem: $A = 0,9 \times X$, więc $X = A / 0,9$,
- ➔ zatem najwyższą 10% X $A / 0,9$ wydatków kwalifikowanych oprócz wartości kupowanego gruntu (10% X wydatków kwalifikowanego ogółem) może stanowić wydatek na zakup gruntu.

Zauważmy, że beneficjent chce wybudować obiekt kulturalny o wartości 2.700.000 zł. Do tego chce on dokupić grunt, na którym dw obiekt stanie. Dlatego musi wyliczyć, jaki będzie najwyższy koszt kwalifikowany gruntu.

- ➔ $A = 2\,700\,000$ zł
- ➔ $X = ?$
- ➔ $X = 2\,700\,000 \text{ zł} / 0,9 = 3\,000\,000$ zł
- ➔ wydatek kwalifikowany na zakup gruntu może w tym projekcie wynieść maksymalnie 300 000 zł.

3.15. Zakup nieruchomości zabudowanej

Zakup nieruchomości zabudowanej kwalifikuje się do współfinansowania ze środków EFRR przy łącznym spełnieniu następujących warunków:

- ➔ cena nabycia nieruchomości nie przekracza jej wartości rynkowej, a wartość nieruchomości jest potwierdzona operatorem szacunkowym sporządzonym przez uprawnionego rzeczoznawcę w rozumieniu ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami wraz z przepisami wykonawczymi;

Jeżeli projektodawca wydał na zakup nieruchomości zabudowanej więcej niż wnosi potwierdzona wartość rynkowa, za wydatek kwalifikowalny może zostać uznana jedynie część poniesionego wydatku równa cenie rynkowej tej nieruchomości.

- ➔ nieruchomość wykorzystywana jest tylko do celów realizacji projektu, zgodnie z przeznaczeniem określonym w umowie dofinansowania projektu;

Jeżeli beneficjent musiał kupić nieruchomość o powierzchni 500 m², w której miał zamiar zorganizować pokoje gościnne o pow. 250 m², resztę budynku przeznaczając na własne cele mieszkalne – za wydatek kwalifikowalny można uznać jedynie koszt zakupionego budynku (250 m²). Reszta nieruchomości nie jest wykorzystywana do realizacji celów projektu.

W takim wypadku również inne wydatki związane z zakupem nieruchomości np. wydatki na sporządzenie projektów instalacji, wynagrodzenie rzeczoznawcy, opłaty notarialne itp. są kwalifikowane jedynie w zbiorze.

- ➔ nieruchomość jest niezbędna do realizacji projektu;

Jeżeli beneficjent zamierza kupić nieruchomość zabudowaną z zamiarem jej wybudowania i postawienia na gruncie nowej nieruchomości koszt wybudowania budynku stanowi koszt kwalifikowalny na zasadach ogólnych, tzn. nie należy traktować go jako elementu składowego kosztów zakupu nieruchomości.

- ➔ zakup nieruchomości został przewidziany w wniosku o dofinansowanie projektu i uwzględniony w umowie o dofinansowanie projektu;
- ➔ jeżeli wnioskodawca uzyskał prawo do realizacji prac budowlanych na podstawie umowy z właścicielem, to wydatek na zakup nieruchomości nie będą kwalifikowane, nawet gdyby docelowo strony planowały wykup nieruchomości.

3.16. Leasing i inne techniki finansowania nie powodujące natychmiastowego przeniesienia prawa własności

Do współfinansowania kwalifikują się wydatki poniesione w związku z technikami finansowania, które nie powodują natychmiastowego przeniesienia prawa własności do danego dobra na beneficjenta (podmiot użytkujący), w tym w szczególności wydatki poniesione w związku z zastosowaniem leasingu.

3.16.1. Leasing

Umowa leasingu została przeda w całości lub w części cywilnym, ale umową leasingu nazywamy również każdą inną umowę, na mocy której jedna ze stron, zwana dalej finansującym, oddaje do odpłatnego używania albo używania i pobierania pożytków na warunkach określonych w ustawie drugiej stronie, zwanej dalej korzystającym, podlegając amortyzacji środki trwałe lub wartości niematerialne i prawne, a także grunty.

W przypadku zastosowania w ramach projektu finansowania w drodze leasingu, wydatkiem kwalifikującym się do współfinansowania jest część raty leasingowej związanej ze spłatą kapitału dobra leasingowego przez beneficjenta z zastrzeżeniem zapisów w podrozdziale dotyczącym leasingu finansowego.

Dowodem faktycznego poniesienia wydatku jest dokument potwierdzający opłacenie raty leasingowej.

Maksymalna kwota wydatków kwalifikowanych nie może przekroczyć rynkowej wartości dobra będącego przedmiotem leasingu. Oznacza to, że kwota kwalifikująca się do współfinansowania nie może być wyższa niż:

- kwota, na którą opiewa dowód zakupu wystawiany leasingodawcy przez dostawcę współfinansowanego dobra – w przypadku dóbr zakupionych nie wcześniej niż w okresie 12 miesięcy przed złożeniem przez beneficjenta wniosku o dofinansowanie projektu,
- rynkowa wartość dobra będącego przedmiotem leasingu określona w wycenie sporządzonej przez uprawnionego rzeczoznawcę lub w wycenie sporządzonej w oparciu o metodologię przedstawioną przez beneficjenta – w przypadku dóbr zakupionych wcześniej niż w okresie 12 miesięcy przed złożeniem przez beneficjenta wniosku o dofinansowanie projektu. Decyzja dotycząca dopuszczalnych sposobów wyceny dobra będącego przedmiotem leasingu leży w gestii IZ RPO WP.

Środki w ramach pomocy wspólnotowej na realizację umów leasingu są wypłacane leasingobiorcy zgodnie z faktycznie spłaconymi ratami leasingu.

W przypadku, gdy okres obowiązywania umowy leasingu przekracza końcową datę kwalifikowalności wydatków, wydatkami kwalifikującymi się do współfinansowania są wyłącznie raty leasingowe, których termin płatności przypada na okres ponoszenia wydatków kwalifikowanych określonych w umowie o dofinansowanie projektu oraz faktycznie zapłacone w tym okresie.

Wydatkami niekwalifikującymi się do współfinansowania są wydatki związane z umową leasingu, w tym w szczególności:

- marża finansująca,
- odsetki od refinansowania kosztów,
- opłaty ubezpieczeniowe,
- pozostałe wydatki, inne niż opisane w podrozdziale dotyczącym leasingu finansowego.

Do współfinansowania kwalifikują się następujące formy leasingu:

- leasing finansowy,
- leasing operacyjny,
- leasing zwrotny.

Dla projektów objętych regionalną pomocą inwestycyjną, jeżeli przedmiotem umowy leasingu jest leasing ruchomych środków trwałych, musi ona zawierać zobowiązanie do przeniesienia własności tych środków na beneficjenta pomocy po zakończeniu trwania umowy. Jeżeli natomiast przedmiotem umowy jest leasing nieruchomości, powinienn on trwać przez okres co najmniej 5 lat (3 lata dla MŚP) od przewidywanego zakończenia realizacji inwestycji.⁹

3.16.1.1. Szczegółowe warunki kwalifikowalności wydatków w przypadku leasingu finansowego

Istotą leasingu finansowego, zgodnie z Krajowym Standardem Rachunkowości nr 5 „Leasing, najem i dzierżawa” jest taka umowa leasingu, w ramach której ryzyko oraz korzyści z tytułu korzystania z przedmiotu leasingu przeniesione są na leasingobiorcę (beneficjenta).

⁹ Art. 6 pkt 2-3 Rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 11 października 2007 r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach regionalnych programów operacyjnych (Dz. U. nr 193, poz. 1393 z późn. zm.).

współfinansowanego projektu). Umowa ta często zawiera opcję nabycia przedmiotu leasingu lub przewiduje minimalny okres leasingowy odpowiedzialający określony użytkownika aktywów, będących przedmiotem leasingu.

W przypadku gdy przepisy prawa podatkowego przewidują dla umowy leasingu wystawienie jednej faktury w dniu zawarcia umowy, a refundacja następuje na rzecz leasingobiorcy, dowodem poniesienia wydatku jest harmonogram spłat wraz z informacją o płatnościach i wydatkiem bankowym.

W przypadku, gdy partnerem beneficjenta jest firma leasingowa (leasingodawca) do współfinansowania może kwalifikować się wydatek poniesiony przez leasingodawcę na zakup dobra leasingowanego beneficjentowi w związku z realizacją projektu, natomiast wydatki poniesione przez beneficjenta na opłacenie rat związanych z leasingiem tego dobra stanowią wydatki niekwalifikowane. Dowodem poniesienia wydatku w takim przypadku jest faktura zakupu wystawiona na leasingodawcę lub równoważny dokument księgowy.

W przypadku przedstawienia przez beneficjenta propozycji współfinansowania leasingowanego dobra, IZ RPO WP dokonująca oceny wniosku o dofinansowanie projektu zwróci szczególną uwagę, czy zastosowanie tej formy leasingu jest uzasadnione i ekonomicznie efektywne w porównaniu z opcją leasingu operacyjnego.

Przedsiębiorca zawarł umowę na czas oznaczony, w której suma ustalonych w umowie opłat, pomniejszona o należny podatek od towarów i usług, odpowiada co najmniej wartości początkowej środków trwałych lub wartości niematerialnych i prawnych, a także w której występuje postępowanie, ze odpisów amortyzacyjnych w podstawowym okresie umowy leasingu dokonuje dany przedsiębiorca, jest to zatem leasing finansowy.

W takim wypadku przedsiębiorca może zaskarżyć do sądów kwalifikowanych jedynie wartość zapłaconych rat leasingowych równą odpisom amortyzacyjnym wynikającym z zapisów księgowych (potwierdzonych stosownymi wycenami bankowymi i informacją o płatnościach). Jeżeli odpisy amortyzacyjne różnią się od wysokości rat leasingowych, jako koszty kwalifikowania uznają się zapłacone raty. Jedyną wyjątkową sytuacją kwalifikowania nie może przekroczyć wartości środka trwałego określonej na fakturze wystawionej w dniu zawarcia umowy.

3.16.1.2. Leasing operacyjny

Istotą leasingu operacyjnego, zgodnie z KSR nr 5 „Leasing, najem i dzierżawa”, jest taka umowa leasingu, w ramach której ryzyko oraz korzyści z tytułu posiadania przedmiotu leasingu nie są zasadniczo w całości przeniesione na leasingobiorcę (beneficjenta), a okres użytkowania przedmiotu leasingu może być krótszy niż okres jego gospodarczej używalności (okres amortyzacji).

Przedsiębiorca podpisał umowę leasingu mający na okres 4 lat o wartości początkowej (zobacz) 100 tys. zł. Suma ustalonych w niej opłat, pomniejszona o należny podatek od towarów i usług, wynosi 115.000 zł. Okres amortyzacji maszyny wynosi 10 lat. Zawarta umowa spełnia cechy leasingu operacyjnego (umowa została zawarta na czas oznaczony, spłacający co najmniej 40% normalnego okresu amortyzacji, a suma ustalonych w niej opłat, pomniejszona o należny podatek od towarów i usług, odpowiada co najmniej wartości początkowej środków trwałych).

Rata miesięczna wyniesie 34.500 zł, natomiast raty miesięczne 1.677 zł. Dodatkowo przedsiębiorca musi zapłacić prowizję oraz opłaty manipulacyjne w wysokości 1.000 zł oraz ubezpieczyć maszynę. Jako wydatek kwalifikowany można uznać jedynie wartość zakupową maszyny, a więc 100.000 zł. Należy to jednak rozliczać proporcjonalnie w poszczególnych latach leasingowych, a zatem pierwszą ratę można uznać w wysokości 30.000 zł, a następnie po 3.458,33 zł.

Wykorzystując leasing operacyjny beneficjent musi wykazać, że leasing był najbardziej efektywną pod względem kosztów metodą pozyskania wyposażenia. W przypadku gdy koszty mogłyby być niższe gdyby zastosowano metodę alternatywną (na przykład wynajem wyposażenia), dodatkowa kwota, pomniejszona ze względu na fakt użytkowania danego aktywów poprzez leasing operacyjny, zostanie odliczona od kwalifikujących się wydatków.

3.16.1.3. Szczegółowe warunki kwalifikowalności wydatków w przypadku leasingu zwrotnego

Istotą leasingu operacyjnego, zgodnie z KSR nr 5 „Leasing, najem i dzierżawa”, jest powiązanie umowy leasingu z poprzedzającą ją umową sprzedaży. W przypadku zawarcia transakcji leasingu zwrotnego, beneficjent sprzedaje posiadane dobro firmie leasingowej i równocześnie uzyskuje prawo do jego dalszego użytkowania, na warunkach ustalonych w umowie leasingu. Dzięki takiej operacji beneficjent, pomimo sprzedaży danego dobra leasingodawcy, nadal z niego korzysta, płacąc raty leasingowe związane z jego użytkowaniem.

Raty leasingowe płacone przez Leasingobiorcę w ramach leasingu zwrotnego są wydatkami kwalifikującymi się do współfinansowania. Należy jednak pamiętać, że współfinansowanie wspólnotowe nie może posłużyć do ponownego nabycia danego dobra.

Leasingobiorca podział umowę leasingu zwrotnego na stanowiąco do prowadzenia udziałów jednostki. Sprzedawca jest firmie leasingowej a następnie płaci raty leasingowe za ich użytkowanie w wysokości 1.000 zł miesięcznie przez okres trzech lat. Zatem całe 36.000 zł kwalifikuje się do współfinansowania. W przypadku, w ramach którego zakupił te dobra, przedsiębiorca uzyskał 50% dofinansowania, stąd po otrzymaniu refundacji w wysokości 18.000 zł – postanowił odkupić stanowiąco do firmy leasingowej. Nie może tego zrobić, albowiem zgodnie z zasadą dotyczącą zakupu środków trwałych, nie może on być współfinansowany z publicznych środków krajowych ani wspólnotowych w okresie 7 lat poprzedzających datę dokonania zakupu danego środka trwałego przez przedsiębiorcę. Współfinansowanie rat leasingowych należy uznać za takowe, dlatego ponowne kupowanie tych środków trwałych ze współfinansowania wspólnotowego jest zabronione.

3.16.2. Inne techniki finansowania

Wydatki poniesione w związku z zastosowaniem innych technik finansowania kwalifikują się do współfinansowania z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności, jeśli zostaną spełnione następujące warunki:

- ↳ wydatki związane z zastosowaniem technik finansowania zostaną wskazane we wniosku o dofinansowanie projektu lub dokumentacji stanowiącej załącznik do wniosku o dofinansowanie bądź umowy o dofinansowanie projektu,
- ↳ beneficjent wykaze, iż zastosowanie tych technik finansowania jest najbardziej efektywną metodą pozyskania danego dobra.

3.17. Podatek od towarów i usług i inne podatki

Podatek od towarów i usług (VAT) może być uznany za wydatek kwalifikowany tylko wtedy gdy:

- ↳ został faktycznie poniesiony przez beneficjenta oraz
- ↳ beneficjent nie ma prawnej możliwości odzyskania podatku VAT.

Możliwość odzyskania podatku VAT rozpatruje się w świetle ustawy o VAT. Odzyskanie podatku VAT oznacza odliczenie go od podatku należnego lub zwrot w określonych przypadkach. Zatem zaliczenie podatku, który nie może podlegać odliczeniu do kosztów uzyskania przychodów, nie jest ani odliczeniem, ani używaniem zwrotu VAT, a więc nie jest odliczeniem podatku.

Beneficjent zobowiązany jest zaliczyć do wniosku o płatność oświadczenie, w którym zadeklaruje, czy w ramach realizowanego projektu będzie miał możliwość odzyskania podatku VAT poniesionego w związku z realizacją projektu. Jeżeli beneficjent uzna VAT za kwalifikowany, musi w oświadczeniu przedstawić szczegółowe uzasadnienie zawierające podstawę prawną wskazującą na brak możliwości obniżenia należnego VAT o VAT naliczony:

- ↳ w momencie składania wniosku o dofinansowanie projektu;
- ↳ w okresie realizacji projektu (i po jego zakończeniu) w związku ze zmianą struktury sprzedaży (lub zakupów), albo wykorzystania majątku związanego z projektem.

Beneficjent prowadzi działalność gospodarczą w zakresie oferowania turystów po zalewach turystycznych. W momencie składania wniosku korzysta on ze zwolnienia z odliczenia VAT z uwagi na niewielkie obroty (na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy o VAT beneficjent korzysta ze zwolnienia z VAT, ponieważ wartość sprzedaży opodatkowanej (bez podatku) nie przekracza łącznie w poprzednim roku podatkowym (2008) kwoty 50 tys. zł).

Wobec tego beneficjent złoży oświadczenie, że nie będzie miał możliwości odzyskania podatku VAT z dokumentów jakie dostarczy wraz z wnioskiem o dofinansowanie projektu (bilansu) wynika jednak, że planowane na rok 2009 i następne przychody tego przedsiębiorcy będą wynosiły 60 tys. zł. Jest to zatem wystarczająca przesłanka do tego, aby uznać VAT tego przedsiębiorcy za kwalifikowany.

Jest tu jednak jeszcze jeden problem. W roku 2009 (kiedy przedsiębiorca planuje przekroczyć próg 50 tys. zł przychodów) część podatku VAT będzie faktycznie nie do odzyskania. Beneficjent staje się bowiem podatnikiem podatku VAT w momencie przeleczenia wartości 50 tys. zł (większy rachunek, który przewyższa limit powinien zostać wysłany już w formie faktury VAT). Inaczej mówiąc, jeżeli obrót w kwocie 50 tys. zł przedsiębiorca przekroczy w całym dniu, to zwolnienie traci moc z dnia przekroczenia, a opodatkowaniu podlega cały dzień. Zatem część VAT (o limitie sprzedaży 50 tys. zł) będzie kosztem kwalifikowalnym, w kolejnych latach beneficjent jest już zobowiązany do wypłacenia faktur od początku roku obrachunkowego, zatem VAT może odzyskać.

Beneficjent, który ubiega się o refundację VAT w ramach projektu (twierdzi, że jego VAT jest kwalifikowany), chce mieć prawo możliwości odzyskania VAT, ale nie podejmuje żadnych kroków w tym kierunku –

18 art. 3 o Regulaminu 1094/2006 oraz art. 7 ust. 1 pkt 6 Rozporządzenia 1094/2006.

robin to bezprawnie. Posiadane prawa (najwyższą władzę) należy wykonać zgodnie z prawem, a nie z własnym uznaniem.

Przepisy ustawy o VAT mówią, że prawo do odliczenia podatku beneficjentowi jedynie w przypadku, kiedy spełnione są dwa warunki:

- beneficjent jest podatnikiem VAT¹¹,
zakupione przez beneficjenta towary i usługi wykorzystywane są przez beneficjenta do wykonywania czynności opodatkowanych.

Zatem jeżeli nie jest spełniony jeden z wymienionych warunków wówczas VAT zawarty w dokonywanych przez beneficjenta zakupach będzie stanowił wydatek kwalifikowalny.

Jezeli beneficjent prowadzi jedynie działalność szkoleniową – świadczenie usługi wyłączone zwolnione z VAT, nie ma prawa odliczyć należnego podatku i tym samym go odzyskać. W takich przypadkach VAT można uznać za kwalifikujący.

Oczywistość równie istotna jest to, co będzie przedmiotem projektu lub przyszłej działalności beneficjenta. Podobnie jak w powyższym przypadku, jeżeli projekt dotyczy np. usług doradczych, beneficjent również mógł otrzymać część podatków należnego i w tym zakresie będzie on zlekwiłowany.

Podobnie jest w przeciwnym przypadku. Jeżeli beneficjent podważy istniejącą działalność doradczą opiewającą według stawki podległowej (22%) i zamierza realizować projekt szkolnawy – od momentu podpisania umowy jest zobowiązany do odrębnego ewidencjonowania zakupów z podziałem na te, które uprawniają do odliczenia VAT, te, które nie dają takiego prawa, i te, które związane są z obydwiema rodzajami działalności (art. 109 ust. 3 w związku z art. 86 ust. 1 art. 90 ustawy o VAT). Oczywiście jednostki nie muszą być spełnione warunki ewidencjonowania wydatków w związku z realizacją projektu.

Grupa zakupów związana z obywatelami oddziałami działalności uprawnia do odliczenia jedynie części podatku należnego (z udziałem sprzączki opodatkowanej) w przedziale ogólnym). Takie odliczenie dokonującej jest w dwóch etapach:

- W roku, w którym dokonywane były zakupy, VAT od zakupów związanych z działalnością mieszczą się według przepisów z poprzedniego roku podatkowego.

Poniżej, jednak w powyższym projekcie występuje koszty przyznaje się albo do działań projektu, albo do działalności biuroj, porządki mieszane nie występują. To oznacza, że w przypadku tego beneficjenta, cały porządek realizowany może zostać oddzielony, wobec czego będzie on w całości aktywności/infrastruktury.

Sprowa się komplikuje, jeżeli w projekcie występują jednocześnie działania opodatkowane stawką podstawową i zwolnione z VAT. Np. jeżeli w projekcie beneficjent zamierza wybudować obiekt edukacyjny z pomieszczeniami na doradztwo, ponieważ wszelkie nie prowadzić

Zgodnie z art. 15 ust. 1 ustawy o VAT podatnikowi wykonującemu samodzielnie czynności gospodarcze, bez względu na to, czy ma on status tej działalności. Za podatnika nie uważa się organów władzy publicznej oraz urzędów obsługujących te organy w zakresie rozwiązyanych zadań o charakterze obsługowym przypisanym planu z wykonaniem czynności wykonawczych na podstawie zawieranych umów cywilnoprawnych (art. 15 ust. 6 ustawy o VAT).

działalności zwolnionej, musi posiadać zgodnie z art. 90 ust. 8 ustawy o VAT, należy tu pamiętać, że beneficjent wiedzy, że w danym lożisku będzie przebiegała działalność zwolnienia z VAT, musi przyjąć do ksiąg kosztów murowańdy określony się grupy nie dobieć prawa do odliczenia VAT. Wzrosty na ustalonych warunkach wartości proporcji dla pierwszego roku, w którym prowadzona będzie działalność mieszana. Ta szacunkowa proporcja, so zgodzienia z natężeniem urzędu skarbowego, posłuży do rozłożenia VAT realizowanego od zakupów, których nie można jednoznacznie przypisać ani do działalności opodatkowanej ani do działalności zwolnionej. Po zakończeniu roku obliczony podatek zwany z działalności mieszanej, zostanie skorygowany na zasadach określonych w art. 91 ustawy o VAT.

Ważący tu wyjaśnić również sprawę podatku VAT w przypadku zakupu używanej (zabudowanej) nieruchomości (por. rozdz. 3.43). W takim przypadku zakup takiej nieruchomości może być uznawany za VAT-0, ile spełnia ona definicję towaru używanego w rozumieniu art. 43 ust. 1 pkt 2, ust. 2 oraz ust. 6 ustawy o VAT, a więc:

- 4 przy zakupie budynku podatnikowi nie mogło przysługiwać prawo do odliczenia podatku naliczonego,
- 1 z od końca roku, w którym zakończono budowę, musiało upłynąć co najmniej 5 lat,
- 3 podatnik w treści użytkowania budynku nie dokonał wydobycia na ulepszenie, uprawniających do odliczenia VAT naliczonego o wartości co najmniej równej 30% początkowej budynku, a jeśli takie wydatki były czynnikiem, to dla zachowania prawa do zwolnienia z VAT podatnik musiał użytkować obiekt do celów opodatkowanych przez co najmniej 5 lat.

Skonwertowanie prowadzącej działalności gospodarczej w zakresie hurtowni, w ramach większego projektu zamierza zakupić budynek celem przekształcenia go na bazę podległą. Budynek wybudowany w latach 1970, został zakupiony przez biuro nieruchomości na początku lat 90. Zakup korzystał ze zwolnienia z VAT z uwagi na odległą rolę biura nieruchomości. Obecnie budynek, wymagalnego nakładu na jego modernizację i przystosowanie do zadan postawionych przed nim, posiadać nie były w nim praktycznie dokonujące żadne prace remontowe przez biuro nieruchomości. W takim przypadku za stwierdzenie, że zakupiony budynek spełniałby warunki zwolnienia z VAT - szerzadą był nieruchomości (ze wskazaniem, jakie podstawa dla zastosowania zwolnienia art. 43 ust. 1 pkt 2 ustawy o VAT).

[illegible]

Taki przypadek spełnia pierwszą przesłankę (podmiotowi nie przysługują prawa do odliczenia podatku naliczonego), druga przesłanka (od końca roku, w którym zakończono budowę, upłynęło co najmniej 5 lat), ale nie spełnia trzeciej. Mimo, iż wartość nieruchomości wynosiła 40% (przekroczyła 20%), a podmiot prowadził w niej czynności gospodarcze, to jednak nie przekroczył 5 lat. Dlatego zakaz powinien dotyczyć nieruchomości z 22% podatkiem VAT.

inne podatki i opłaty (w szczególności podatków bezpośrednich oraz składek na ubezpieczenie społeczne, związane z wynagrodzeniem), które wynikały z współfinansowania przez fundusze

strukturalne lub Fundusz Spójności, nie stanowią wydatków kwalifikowalnych, chyba że zostały rzeczywiście i ostatecznie poniesione przez beneficjenta.

3.18. Koszty zarządzania projektem

Przez **koszty zarządzania projektem** należy rozumieć wynagrodzenie wykonawcy zewnętrznego lub pracowników Beneficjenta (speniające wymogi dotyczące kwalifikowania wynagrodzeń określone poniżej) lub wartość pracy wolontariuszy za pracę polegającą na wykonywaniu obowiązków Beneficjenta wobec Instytucji Zarządzającej w okresie realizacji projektu, takich jak prowadzenie wyodrębnionej kategorii projektu, organizowanie promocji projektu, rozdzielanie wydatków w ramach wniosków o płatność oraz innych obowiązków związanych z realizacją projektu, takich jak monitorowanie prac realizowanych przez wykonawcę (nie chodzi tu jednakże o pracę inspektora nadzoru, określającego na podstawie przepisów Prawa Budowlanego).

Koszty osobowe są związane z wynagrodzeniem pracowników odpowiedzialnych za wyrażanie i zarządzanie projektem. Wydatki osobowe te mogą być uznane za kwalifikowane do współfinansowania pod warunkiem, że:

- w jego zakresie czynności jest stosowna adnotacja o obowiązkach związanych z realizacją projektu,
- faktycznie wykonuje pracę związaną z projektem,
- do mileścił pracownik wypiecha kartę czasu pracy związanej z realizacją projektu, którą weryfikuje i podpisuje jego zwierzchnik (jeżeli praca przy projekcie jest połączona z innymi obowiązkami pracownika).

Kwalifikowana jest jedynie praca faktycznie wykonana, a więc niemożliwe jest współfinansowanie jakiegokolwiek ekwiwalentu za czas nieobecności pracownika w pracy (patrz rozdz. 4).

Pracownik sekretariatu w jednostce organizacyjnej przynosi odbiór telefonu związane z prowadzonym projektem turystycznym. Okazało się, że telefonów było tak dużo, że kierownik jednostki postanowił wyciągnąć do projektu czas pracy tego pracownika i zalegał do wniosku o płatność listę płac wraz ze stosownym wyliczeniem proporcji czasu pracy poświęconego na zadania związane z projektem.

Organizacja takich kosztów są kwalifikowane, bowiem ani pracodawca nie ujął wynagrodzenia pracownika w budżecie projektu, ani pracownik nie dostąpił zmiany zakresu swych obowiązków (jego zakres czynności powinien zostać zmieniony, powinien otrzymać również oficjalną delegację do wykonywania zadań w projekcie), ani jego praca na rzecz projektu nie została potwierdzona (pracownik powinien wypełnić kartę pracy ze wskazaniem podstawowych czynności i czasu pracy w podziale na dni robocze – potwierdzone przez zwierzchnika).

Pracownik został zatrudniony jedynie do realizacji projektu. Pracę rozpoczął 1 stycznia 2009 r. Nie musiał zatem być oficjalnie odpowiadany i nie musiał również wypiecha kart pracy (niekiedy jest bowiem uzasadnione rozdzielenie pracy pomiędzy czas poświęcony na realizację projektu i pozostały). 1 maja 2009 r. uzyskał prawo do zasiłku macierzyńskiego. Kierownik projektu musi w takim wypadku zatrudnić od tego dnia inną osobę, aby przejąć obowiązki tego pracownika. Wobec zaistniałej sytuacji, należał pilnie przysłać 12 o artowalność środków z innych źródeł w projekcie na sfinansowanie wynagrodzenia nowo zatrudnionej osoby. W odpowiedzi otrzymał plan, że nie wolno mu tego zrobić, ponieważ wszelkie wydatki związane z osobą, która korzysta z zasiłku są kwalifikowane (osoba ta nie wykonuje faktycznie pracy na rzecz projektu) i musi je ponieść z własnych środków, a nowo

zatrudniona osoba należy zgłosić jako zastępstwo za osobę przebywającą na zasiłku i korzystać z wydatków zaplanowanych dla niej w budżecie projektu.

W przypadku zatrudnienia na umowę o pracę dokumentami potwierdzającymi poniesienie wydatków są:

- potwierdzone za zgodność z oryginałem przez osobę upoważnioną kopia listy płac, Lista płac może być sporządzona na dwa sposoby:
  - albo zbiorczo dla wszystkich pracowników objętych wnioskiem w podziale na miesiące,
  - albo zbiorczo lista płac za okres, którego dotyczy wniosek w podziale na pracowników,
- zestawienie tabelaryczne zawierające wykaz pracowników ujętych we wniosku o płatność z podaniem ich wymiaru czasu pracy, kategorią kosztu i stanowiącym zajmowanym przy realizacji projektu źródłem z wnioskiem o dofinansowanie,
- potwierdzone za zgodność z oryginałem kopie zakresów czynności pracowników zaangażowanych w realizację projektu,
- potwierdzone za zgodność z oryginałem kopia karty czasu pracy w przypadku pracownika zatrudnionego na część etatu.

W przypadku zatrudnienia na podstawie umowy cywilno-prawnej dokumentem potwierdzającym poniesienie wydatków jest:

- poświadczona za zgodność z oryginałem kopia rachunku,
- zestawienie tabelaryczne zawierające wykaz pracowników objętych wnioskiem o płatność zatrudnionych na podstawie umów cywilno-prawnych z podaniem kategorii kosztu i stanowiącym zajmowanym przy realizacji projektu zgodnie z wnioskiem o dofinansowanie.

W sytuacji, gdy praca będzie wykonywana na podstawie umowy cywilno-prawnej należy pamiętać, iż wydatki związane z kosztami osobowymi powinny być ponieszone zgodnie z Ustawą Prawo zamówień publicznych oraz Wytycznymi Instytucji Zarządzającej Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013 w sprawie udzielenia zamówień współfinansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, w stosunku do których nie stosuje się Ustawy Prawo zamówień publicznych.

Wydatkami kwalifikowanymi mogą być również nagrody lub premie, o ile spełnione są następujące warunki:

- nagrody lub premie zostały przewidziane w regulaminie danej instytucji,
- nie wprowadzono ich w momencie, gdy Instytucja zaczęła przygotowywać się do realizacji projektu,
- potencjalnie obejmują wszystkich pracowników danej instytucji.

W szczególności kwalifikowane są wydatki na zlecenie lub realizację w ramach własnej struktury zadań trywiera kontraktu (jednostki realizującej projekt), odpowiedzialnego za zarządzanie inwestycją w kontekście jej współfinansowania ze środków UE.

Koszty zarządzania projektem realizowanym w ramach osi priorytetowej II-VII limitowane są do następujących wysokości:

- Projekty o łącznej wartości kosztów kwalifikowanych od 250 000 PLN do 500 000 PLN – kwalifikowane koszty zarządzania projektem mogą wynosić nie więcej niż 5 000 PLN;
- Projekty o łącznej wartości kosztów kwalifikowanych powyżej 500 000 PLN do 1 000 000 PLN – kwalifikowane koszty zarządzania projektem mogą wynosić nie więcej niż 10 000 PLN;

- c) Projekty o łącznej wartości kosztów kwalifikowanych powyżej 1 000 000 PLN do 3 000 000 PLN – kwalifikowalne koszty zarządzania projektem mogą wynosić nie więcej niż 20 000 PLN;
- d) Projekty o łącznej wartości kosztów kwalifikowanych powyżej 3 000 000 PLN – kwalifikowalne koszty zarządzania projektem mogą wynosić nie więcej niż 30 000 PLN;

W sytuacji, gdy wskutek rozstrzygnięcia przez Beneficjenta postępowań o udzielenie zamówień w ramach projektu, łączna wartość kosztów kwalifikowanych spadnie poniżej ww. progów kwotowych, wówczas obniża się również obowiązany limit kosztów zarządzania. Powyższa zasada obowiązuje również wówczas, gdy łączna wartość kosztów kwalifikowanych spadnie poniżej ww. progów kwotowych wskutek spadku kosztów zamówienia na zarządzanie projektem. Koszty zarządzania projektem ponad ww. limity są kosztami niekwalifikowalnymi, pokrywany jest z środków własnych Beneficjenta.

3.19. Koszty ogólne

Koszty ogólne to koszty, które nie mogą zostać bezpośrednio przyporządkowane do konkretnego produktu lub usługi. Do kategorii kosztów ogólnych należą m. in. opłaty czynszowe, koszty administracyjne, opłaty za energię, ogrzewanie.

Koszty ogólne kwalifikują się do współfinansowania pod warunkiem, że:

- kalkulacja tych kosztów jest oparta na rzeczywistych kosztach związanych z realizacją danego projektu lub rzeczywistych kosztach projektu tego samego typu,
- koszty te zostają wyodrębnione jako odpowiednia proporcja kosztów związanych z realizacją projektu, zgodnie z załączonym uzasadnieniem, rzetelną i bezstronną metodologią.

Załączmy, że Beneficjent posiada biuro, w którym pracują 2 pracowników. Koszt wynajmu to 500 zł/m-c. W projekcie bierze udział jeden z pracowników, który pracuje przez 16 godzin w ciągu miesiąca. Załóżmy również, że pracownicy średnio pracują 20 dni w ciągu miesiąca (160 godzin), a projekt trwa 2 lata.

Aby wyliczyć kwalifikowany wydatek na opłaty czynszowe, należy w pierwszej kolejności wyliczyć koszt 1 godziny wynajmu tego biura:

$$500 \text{ zł/m-c} + 160 \text{ h/m-c} = 3,125 \text{ zł/h}$$

Następnie, ponieważ w biurze pracuje 2 pracowników, z których tylko 1 pracuje przy projekcie, należy koszt wynajmu podzielić na dwie części:

$$3,125 \text{ zł/h} \times 2 = 1,5625 \text{ zł/h}$$

Kosztami, należy wyliczyć liczbę godzin, jaką pracownik przepracował przy projekcie:

$$16 \text{ h/m-c} \times 24 \text{ m-c} = 384 \text{ h}$$

Pozostało jeszcze obliczyć wysokość wydatków na opłaty czynszowe:

$$1,5625 \text{ zł/h} \times 384 \text{ h} = 600 \text{ zł}$$

3.20. Pomoc techniczna

W ramach pomocy technicznej do współfinansowania kwalifikują się następujące kategorie wydatków:

- wydatki poniesione w związku z przygotowaniem, zarządzaniem, monitorowaniem, oceną, informacją i kontrolą programów operacyjnych;
- wydatki mające na celu zwiększenie zdolności administracyjnych do wdrażania funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności.

Wyżej wymienione kategorie wydatków kwalifikują się do współfinansowania w ramach pomocy technicznej pod warunkiem, że zostały poniesione zgodnie z wytycznymi dotyczącymi projektów pomocy technicznej określonymi w Wytycznych Ministra Rozwoju Regionalnego w zakresie korzystania z pomocy technicznej.

3.21. Mieszkalnictwo

Wydatki poniesione na mieszkalnictwo kwalifikują się do współfinansowania ze środków EFRR pod następującymi warunkami:

- wydatki te muszą zostać poniesione w ramach projektów wpisywanych się w zintegrowane plany rozwoju miejskiego (lokalne programy rewitalizacji) lub osi priorytetowej dla obszarów zdegradowanych lub obszarów zagrożonych fizyczną degradacją i wykluczeniem społecznym,
- alokacja z EFRR na cele mieszkaniowe ograniczona jest do poziomu 3% w ramach RPO Wp,
- obszar na którym realizowany jest projekt spełnia kryteria określone w Wytycznych do Przygotowania Lokalnych Programów Rewitalizacji,
- wydatki ponoszone są wyłącznie na:

- renowację wspólnych części wielorodzinnych budynków mieszkalnych tj.:

- odnowę następujących głównych elementów konstrukcji budynku: dachu, elewacji zewnętrznej, stolarki okiennej i drzwiowej, klaki schodowej, korytarzy wewnętrznych i zewnętrznych, wejść i elementów jego konstrukcji zewnętrznej, windy,

- instalacje techniczne budynku,

- działania w zakresie oszczędności energetycznej,

- przygotowanie do użytkowania nowoczesnych, socjalnych budynków mieszkalnych dobrego standardu poprzez renowację i adaptację budynków istniejących stanowiących własność władz publicznych lub własność podmiotów działających w celach niezarobkowych.

Aby obszar był kwalifikowany do wsparcia w zakresie mieszkalnictwa (jednocześnie, aby powyższe wydatki były kwalifikowalne), muszą spełniać co najmniej trzy z pięciu kryteriów:

- wysoki poziom ubóstwa i wykluczenia,
- wysoka stopa długotrwalego bezrobocia,
- wysoki poziom przestępczości i wykroczeń,
- niski wskaźnik prowadzenia działalności gospodarczej,
- porównywalnie niska poziom wartośćo zasobu mieszkaniowego.

Wydatki na zwiększenie efektywności energetycznej oraz wykorzystanie energii odnawialnej w istniejącym budowlanym mieszkaniowym są kwalifikowalne do kwoty 4% całkowitej alokacji z EFRR.

3.22. Instrumenty inżynierii finansowej (dokapitalizowanie funduszy)

Wydatki w ramach instrumentów inżynierii finansowej ponoszone są zgodnie z przepisami art. 44 Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 oraz art. 43-46 Rozporządzenia (WE) nr 1828/2006.

Instrumenty inżynierii finansowej, zwabiają powołane jako niezależna osoba prawna zarządzana na podstawie umów między współfinansującymi partnerami typ udziałowcami lub też jako wydziałowa jednostka finansowa w ramach instytucji finansowej.

Jedynym instrumentem inżynierii finansowej jest tworzony w ramach instytucji finansowej, ustanawia się go jako wydziałową jednostkę finansową, posiadającą szczególny przepływ wykonawczy tej instytucji, wynagradzającym w szczególności posiadanie oddzielnych rachunków odróżniających nowe środki inwestowane w instrument inżynierii finansowej, w tym środki wnieszone z programu operacyjnego, od środków pierwotnie dostępnych w danej instytucji (art. 43 pkt 3. Rozp. 1828/2006).

Koszty zarządzania funduszem nie mogą przekroczyć średniorocznie, w czasie trwania programu pomocowego:

- 2% kapitału wniesionego przez RPO WP do funduszy poręczeniowych;
- 3% kapitału wniesionego przez RPO WP do funduszy politycznych;
- 4% kapitału wniesionego przez RPO WP do funduszy mikrofinansowych.

(art. 43 pkt 4. Rozp. 1828/2006)

Instrumenty inżynierii finansowej inwestują w mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa MSP. Takie inwestycje mogą być dokonywane tylko na etapie ich powstania, wczesnej działalności (włącznie z kapitałem na start) lub przy rozszerzaniu działalności tych przedsiębiorstw, i tylko w działania, które osoby zarządzające instrumentami inżynierii finansowej oceniają jako potencjalnie gospodarczo rentowne.

Nie inwestują one w przedsiębiorstwa, które znalazły się w trudnej sytuacji w rozumieniu wytycznych wspólnotowych dotyczących pomocy państwa w celu ratowania i restrukturyzacji zagrożonych przedsiębiorstw od dnia 10 października 2004 (art. 45 Rozp. 1828/2006).

3.23. Pomoc publiczna i pomoc de minimis

Pojęcie „pomoc publiczna” nie zostało precyzyjnie określone w dokumentach Unii Europejskiej. Jednak pośrednio na podstawie art. 87 ust. 1 Traktatu Ustanawiającego Wspólnotę Europejską (TWE) można uznać, iż pomocą publiczną jest wsparcie udzielone przedsiębiorstwu, o ile jednocześnie spełnione są następujące warunki:

- jest przyznawane przez Państwo lub pochodzi ze środków państwowych powołujących przysporzenie dla podmiotu,
- udzielane jest na warunkach korzystniejszych niż oferowane na rynku,
- ma charakter selektywny (uprzywilejowane określenie przedsiębiorstwa lub przedsiębiorstwa albo produkcji określonych towarów),
- grozi zakłóceniem lub zakłóca konkurencję oraz wpływa na wymianę handlową między Państwami Członkowskimi UE.

Aby podjąć decyzję, czy wsparcie objęte jest pomocą publiczną, IZ musi przeprowadzić tzw. test pomocy publicznej w oparciu o przesłanki występowania pomocy publicznej zawarte w art. 87 ust. 1 Traktatu Ustanawiającego Wspólnotę Europejską (TWE).

Zgodnie z art. 87 ust. 1 TWE „(...) wszelka pomoc przyznawana przez Państwo Członkowskie lub przywileju zasobów państwowych w jakiegokolwiek formie, która zakłada lub grozi zakłóceniem konkurencji poprzez sprzyjanie niektórym przedsiębiorstwom lub produkcji niektórych towarów, jest niezgodna ze wspólnym rynkiem w zakresie, w jakim wpływa na wymianę handlową między Państwami Członkowskimi.”

W celu rozstrzygnięcia, czy wsparcie otrzymywane w ramach projektu stanowi pomoc publiczną należy ocenić, czy zostały spełnione w konkretnym przypadku wszystkie określone w art. 87 ust. 1 TWE przesłanki. Brak którejkolwiek z nich wyklucza istnienie pomocy publicznej w projekcie.

Czy podmiot otrzymujący wsparcie jest przedsiębiorcą w rozumieniu art. 87 TWE?

Zasady dotyczące udzielenia pomocy publicznej mają zastosowanie wyłącznie do przedsiębiorstw definiowanych zgodnie z prawem wspólnotowym, tj. wszystkich kategorii podmiotów prowadzących działalność gospodarczą, niezależnie od formy prawnej i organizacyjnej, źródeł finansowania oraz tego czy podmiot prowadzi działalność nastawioną na zysk. Za działalność gospodarczą w świetle przepisów wspólnotowych uznaje się oferowanie dóbr i usług na danym rynku.

W świetle tej definicji przedsiębiorcami w rozumieniu przepisów wspólnotowych, to znaczy beneficjentami pomocy publicznej, mogą być zarówno osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, czy spółki prawa handlowego, ale również organizacje pozarządowe, przedsiębiorstwa państwowe i komunalne, zakłady budżetowe, gospodarstwa pomocnicze oraz inne jednostki organizacyjne należące do państwa lub jednostek samorządu terytorialnego. Może ona również obejmować instytucje kultury, uczelnie wyższe czy zakłady opieki zdrowotnej w zakresie, w jakim prowadzą one działalność gospodarczą.

Jedynym wyjątkiem jest podmiotem prowadzącym działalność gospodarczą w świetle prawa wspólnotowego, należy zbadać występowanie pozostałych przesłanek wynikających z art. 87 ust. 1 TWE.

Czy działania wiążą się z użyciem zasobów publicznych?

Środki publiczne nie muszą być konieczne przekazywane przez władzę centralną, samorządową, państwowe banki, agencje czy fundacje. Wsparcie może być również udzielone przez prywatny organ pośredni, który administruje środkami na zlecenie administracji publicznej. Ponieważ środki przyznawane w ramach funduszy strukturalnych, w tym EFRR, traktowane są na równi ze środkami publicznymi, wsparcie przyznawane w ramach RPO WP powinno spełniać warunki wynikające ze wspólnotowych zasad pomocy publicznej. Przesłanką tą jest zatem spełnienie w przypadku wszystkich projektów realizowanych w ramach RPO WP.

Środki finansowe będące pomocą publiczną mogą występować w różnych formach: dotacji, refundacji, gwarancji kredytowych, dokapitalizowania, zwolnienia, odroczenia, rozłożenia na raty oraz umorzenia środków publicznych itp.

Czy wsparcie udzielane jest tylko niektórym przedsiębiorcom?

Selektywność wsparcia oznacza, że udzielane jest ono konkretnemu podmiotowi bądź grupie podmiotów działających w danym sektorze gospodarki lub w konkretnym regionie kraju. Również wsparcie produkcji lub obrotu konkretnymi rodzajami towarów lub usług spełnia przesłankę selektywności. Tak więc wsparcie udzielane w ramach RPO WP jest selektywne, gdyż skierowane jest ono (zaw. grupy docelowe) do podmiotów działających na terenie danego województwa. Wsparcie tylko dla małych i średnich przedsiębiorstw jest selektywne, gdyż automatycznie wyklucza inne (duże) przedsiębiorstwa.

Czy użycie środków publicznych wiąże się z przysporzeniem na rzecz określonego podmiotu, na warunkach korzystniejszych niż warunki rynkowe?

Biorąc pod uwagę fakt, że wsparcie w ramach RPO udzielane jest beneficjentom w postaci dotacji lub refundacji, które mają charakter bezwrotny, należy uznać, że także dofinansowanie projektu stanowi korzyść ekonomiczną dla projektodawców, która jest niemożliwa do uzyskania w normalnych warunkach rynkowych (żaden komercyjny bank ani inna instytucja finansowa dająca na rynku nie udziela wszystkim podmiotom wsparcia bezwrotnego, takiego jak dotacje czy refundacje).

Przykładowe przysporzenia spełniające warunek korzyści ekonomicznej to:

- uzyskanie dotacji na nową inwestycję, np. budowę zakładu lub zakupu maszyn czy urządzeń;
- uzyskanie darmowych usług doradczych na pokrycie kosztów prac związanych z przygotowaniem nowej inwestycji oraz usług doradczych.

Przysporzenia następujące korzyści ekonomiczne:

- zakup sprzętu / wyposażenia niezbędnego do wykonania projektu pod warunkiem, że sprzęt ten nie będzie wykorzystywany do prowadzenia działalności komercyjnej w trakcie i po zakończeniu projektu z zachowaniem jego trwałości;
- inne wydatki związane z realizacją projektu – koszty pośrednie takie jak: koszty zarządu, opłaty administracyjne (najem powierzchni biurowych), opłaty za energię elektryczną, ciepłą, gazową, wodę, koszty materiałów biurowych i artykułów pismenicznych, koszty oceny, środki do utrzymania czystości pomieszczeń czy sprzątanie pomieszczeń.

Czy pomoc zakłóca lub grozi zakłóceniem konkurencji oraz wpływa na wymianę handlową między Państwami członkowskimi?

Wsparcie udzielane przedsiębiorcy musi zakłócać lub grozić zakłóceniem konkurencji. W praktyce każde wsparcie, które jest selektywne i które stanowi dla przedsiębiorcy korzyść ekonomiczną jednocześnie grozi zakłóceniem konkurencji poprzez wzmacnianie jego pozycji w stosunku do pozostałych lub faktycznych konkurentów. Jedynie wsparcie przedsiębiorcy działającego w warunkach monopolu nie spełnia tej przesłanki.

W odniesieniu do wpływu na wymianę handlową przesłankę tę należy rozumieć szeroko – obejmuje ona wszystkie aspekty wymiany gospodarczej, również te związane z międzynarodowym ruchem turystycznym. Wsparcie podmiotu gospodarczego z usług którego w sposób regularny korzystają obywatele innych Państw Członkowskich lub z usług którego

będą korzystać w wyniku udzielonego temu podmiotowi wsparcia, może wpłynąć na wymianę handlową (np.: przygraniczna turystyka lecznicza). Omiemniuje się, że gdy wsparcie udzielone jest podmiotowi gospodarczemu działającemu na rynku, na którym występuje wymiana handlowa między Państwami Członkowskimi spełnia tę przesłankę. Eventualnie jej wyłączenie może nastąpić jedynie w wyniku analizy konkretnego przypadku udzielania wsparcia.

Jezeli w wyniku analizy projektu okaże się, że jego dofinansowanie stanowi pomoc publiczną dla beneficjenta, wielkość dofinansowania oraz kwestia kosztów kwalifikowanych uzależnione będą od szczegółowych zapisów RPO WP.

4. Wydatki niekwalifikowalne

Co współfinansowania nie kwalifikują się następujące kategorie wydatków finansowych i na zakup nieruchomości:

- rezerwy na nieprzewidziane wydatki,
koszty dodatkowe, nieuwzględnione w wnioskach o dofinansowanie,
koszty prowizji i odsetek ponoszonych w ramach zobowiązań finansowych,
prowizje pobierane w ramach operacji wymiany walut,
odsetki od zadłużenia, koszty kredytu,
kary i grzywny,
wydatki poniesione w związku z procesami sądowymi oraz realizacją ewentualnych
postanowień wydanych przez sąd (z wyjątkiem wydatków związanych z odzyskaniem
kwaśt niezależnie wydobyciem po akceptacji IZ RPO WP oraz wydatków wynikających z
zaskoszenia procedur odwoławczych),
wydatek poniesiony na zakup środka trwałego, który był współfinansowany ze środków
krajowych lub współfinansowany w przedziale 7 lat poprzedzających datę zakupu środka
trwałego przez beneficjenta,
podatek VAT, który może zostać odzyskany w oparciu o przepisy krajowe tj. ustawę
o VAT,
wydatki poniesiony na zakup gruntu przekraczający 10% wartości całkowitych kosztów
kwalifikowalnych projektu w projektach współfinansowanych w ramach EFRR
(w przypadku projektów współfinansowanych ze środków EFRR wyższy udział procentowy
dozwalający jest w projektach związanych z ochroną środowiska naturalnego, za zgodą
IZ RPO WP).

Do współfinansowania nie kwalifikują się następujące kategorie wydatków związanych z kosztami osobowymi:

- 1 wydatki związane z wynagrodzeniem wcześniej zatrudnionych przez beneficjenta pracowników, nawet jeśli faktycznie wykonywali pracę na rzecz projektu, jeśli beneficjent pamiętać nie może oddzielenia ich od pracy na rzecz projektu,
- 2 wydatki związane z wynagrodzeniem nowych pracowników zatrudnionych na rzecz projektu lub wcześniej zatrudnionych przez beneficjenta pracowników powierzone oddzielowanym na rzecz projektu, jeśli faktycznie wykonują pracę związaną z bieżącą/dobrychowską działalnością beneficjenta,
- 3 zasilki i inne świadczenia finansowane ze środków Zakładu Ubezpieczeń Społecznych m.in. zasilki: rehabilitacyjny, macierzyński, opiekuńczy oraz wychowawczy,
- 4 zasilki chorobowy,
- 5 zasilki pielęgnacyjny i rodzinny,
- 6 zbiórkowy Fundusz Świadczeń Socjalnych,
- 7 Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
- 8 wydatki, które nie zostały należycie udokumentowane poprzez np. opisy stanowisk, karty czasu pracy, pododdziały.

Do współfinansowania nie kwalifikują się następujące kategorie wydatków związanych z zarządzaniem projektem:

- ↳ wydatki bieżące jednostki, np. wydatki na utrzymanie i administrację strony internetowej, wydatki na zatrudnienie pracowników itp.,
- ↳ całkowite koszty zarządzania projektem, koszty ogólne (koszty związane z projektem, które nie mogą zostać bezpośrednio przyporządkowane do konkretnego produktu lub usługi, takie jak opłaty czynszowe, koszty administracyjne, opłaty za energię, ogrzewanie, wodę, gaz itp.), koszty osobowe (związane z wynagrodzeniem pracowników) nie związane bezpośrednio z realizacją projektu objętego wsparciem, lecz z bieżącą (stałą lub okresową) działalnością podmiotu,
- ↳ wydatki na usługi prawnicze, doradcze, podatkowe, reklamowe, ekspertyzy techniczne i finansowe nie związane bezpośrednio z realizacją projektu objętego wsparciem, lecz z bieżącą (stałą lub okresową) działalnością podmiotu,
- ↳ wydatki poniesione na wypełnienie formularza wniosku o dofinansowanie projektu,
- ↳ wydatki na wszelkie opłaty administracyjne, które mogą być odzyskane przez beneficjenta (nawet, jeśli faktycznie beneficjent zaniechał ich odzyskania),
- ↳ wydatki operacyjne projektów inwestycyjnych – wydatki ponieszone w fazie eksploatacji inwestycji (np. do wydatków operacyjnych, które nie mogą być uznane za wydatki kwalifikowalne zalicza się wydatki poniesione na wynagrodzenie dla pracowników zatrudnionych w eksploatacyjnej fazie inwestycji), wydatki na produkty podlegające szybkiemu zużyciu, wydatki na części zamienne, energię i inne media oraz środki chemiczne do wykorzystania podczas fazy eksploatacyjnej inwestycji),
- ↳ wydatki związane z rozruchem technologicznym instalacji.

Do współfinansowania nie kwalifikują się następujące kategorie wydatków związanych z działaniami promocyjnymi:

- ↳ instrumenty i metody informacji i promocji niezgodne z Wytycznymi Instytucji Zarządzającej Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013 dla beneficjentów w zakresie informacji i promocji.

Do współfinansowania nie kwalifikują się następujące kategorie wydatków związanych z naprawą sprzętu, eksploatacją:

- ↳ naprawy sprzętu wykorzystywanego w ramach projektu,
- ↳ wydatki poniesione na eksploatację.

Do współfinansowania nie kwalifikują się następujące kategorie wydatków związanych z przestrzeganiem Prawa Zamówień Publicznych (ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych Dz. U. z 2007 r. Nr 223, poz. 1655):

- ↳ wszelkie wydatki poniesione w ramach projektu zrealizowanego z pominięciem lub naruszeniem PZP (jeżeli dotyczy),
- ↳ w przypadku niepodlegania przez beneficjenta przepisom PZP lub ze względu na wartość zamówienia nieprzekraczającą kwotę obowiązkową beneficjenta do stosowania PZP, wszelkie wydatki poniesione przez beneficjenta – przy wyłanianiu wykonawcy dla usług, dostaw lub robót budowlanych w ramach realizowanego projektu – polegające na:
  - ↳ niewybraniu wykonawcy w oparciu o najbardziej korzystną ekonomicznie i jakościowo ofertę,
  - ↳ nieprzestrzeganiu przy wyborze wykonawcy i wydatkowaniu przez beneficjenta środków, prawa współdecyzyjnego i krajowego m.in. w zakresie zapewnienia zasad

przejrzystości, jawności i ochrony uczciwej konkurencji oraz równości szans wykonawców na rynku ofert.

- ↳ niedośćnięcie wszelkich starań w celu uniknięcia konfliktu interesów rozumianego jako brak bezstronności i obiektywności przy wyłanianiu przez beneficjenta wykonawcy do realizacji usług, dostaw lub robót budowlanych w ramach realizowanego projektu.

Do współfinansowania nie kwalifikują się wszelkie wydatki wyłączone przez IZ RPO WP poprzez odpowiednie zapisy szczegółowe w następnej części podręcznika.

Ze wydatków niekwalifikowanych uznawane będzie dodatkowe wynagrodzenie wypłacane przez beneficjenta wykonawcy dokumentacji niezbędnej do przygotowania projektu, uszczelnione od wyboru projektu do dofinansowania w ramach RPO WP.

Wydatki niekwalifikowalne związane z realizacją projektu ponosi beneficjent.

5. Wykaz wydatków kwalifikowanych i niekwalifikowanych dla poszczególnych osi, działań i schematów RPO WP

Poniżej przedstawiono wykaz wydatków kwalifikowanych i niekwalifikowanych dla poszczególnych osi, działań i schematów RPO WP. Nie jest to zamknięta lista wydatków, a jedynie wykaz najbardziej popularnych wydatków w ramach poszczególnych działań. W przypadku braku informacji o danym wydatku w poniższym wykazie, należy stosować zapisy podręcznika z częścią ogólną, a w przypadku dalszych wątpliwości – skonsultować się z IZ RPO WP.

5.1. Oś priorytetowa 1. Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka

5.1.1. Działanie 1.1. Wsparcie kapitałowe przedsiębiorczości

5.1.1.1. Schemat A – Wsparcie kapitałowe funduszy

Wydatki kwalifikowane

- a) wydatki na wsparcie kapitałowe funduszy poręczeniowych i pożyczkowych (stają się one kwalifikowane w momencie przekazania środków finansowych na wyodrębniony rachunek bankowy celem powiększenia lub wytworzenia przez instytucję prowadzącą dany fundusz kapitału przeznaczanego na wsparcie finansowe mikro, małych i średnich przedsiębiorstw) realizujących inwestycje na terenie administracyjnym województwa podkarpackiego.

Odniesienie utworzenia lub dokapitalizowania funduszy zwrótych zgodnie z art. 78 ust. 6 Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. (...) podczas częściowego lub całkowitego zamknięcia programu operacyjnego wydatki kwalifikowalne określa się jako sumę:

- a) (...) lub
- b) wszelkich płatności na inwestycje w przedsiębiorstwa dokonanych z każdego z powyższych funduszy; lub
- c) wszelkich udzielonych gwarancji, w tym kwot przeznaczonych na gwarancje przez fundusze gwarancyjne; i
- d) kwalifikowanych kosztów zarządzania.

Państwem współfinansowania stosuje się do kwalifikowanych wydatków opłaconych przez beneficjentów (...).

- Wydatki na pokrycie kosztów administracji i zarządzania funduszem pożyczkowym lub poręczeniowym w szczególności:

- 1) koszty osobowe (wynagrodzenia) wraz z obligatoryjnymi składkami ZUS i FP pracowników zaangażowanych do bezpośredniej realizacji projektu (odpowiadających między innymi za: koordynację realizacji projektu, monitorowanie i sprawozdawczość

projektu, rozliczanie płatności, kosztów administracji i zarządzania). Premie, o ile zostały przewidziane w regulaminie danej instytucji, wprowadzono je do regulaminu instytucji oraz były wypłacone, co najmniej przez okres 6 miesięcy przed złożeniem wniosku o dofinansowanie projektu. Wynagrodzenie za czas niezdolności do pracy wskutek choroby płacone przez pracodawcę.

Wydatki związane z kosztami osobowymi winny być należycie udokumentowane tj. Beneficjent zobowiązany jest do przedstawienia następujących dokumentów:

- umowy o pracę i opisy stanowiska, określających obowiązki w zakresie realizacji projektu,
- karty czasu pracy (powinny zawierać ilość godzin faktycznie przepracowanych przez danego pracownika w danym dniu z zaznaczeniem ilości godzin, które były wykonywane w ramach realizowanego projektu wraz z wykonywanymi czynnościami),
- listy płac (wraz z udokumentowaniem zapłaty wynagrodzenia),
- deklaracji ZUS, oświadczenie dotyczącej zapłaty składek US za dany miesiąc (wraz z udokumentowaniem zapłaty),
- regulaminu pracy i/lub regulaminu wynagradzania pracowników; Beneficjent powinien posiadać odpowiadający regulamin wynagradzania,
- umów i rachunków do umów zlecenia/o dzieło (w przypadku umów zlecenia należy załączyć protokół odbioru wskazujący szczegółowy zakres wykonywanych czynności oraz listę godzin dotyczących realizacji danej umowy).

- 2) koszty podróży służbowych pracowników zaangażowanych do bezpośredniej realizacji projektu związane ściśle z celami projektu (podróż służbowe muszą być zaliczane zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 grudnia 2002 r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju (Dz.U.2002.236.1991 z późn. zm.) oraz Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 grudnia 2002 r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju (Dz.U.2002.236.1990 z późn. zm.)),

- 3) koszty obsługi księgowej, informatycznej, prawniczej, administracyjnej funduszu świadczonych przez podmioty zewnętrzne, w ramach projektu kwalifikowana może być praca faktycznie wykonana, bezpośrednio związana z realizowanym projektem; umowy cywilnoprawne powinny zawierać stawkę godzinową wg której rozliczone zostaną godziny faktycznie przepracowane na rzecz projektu (wynagrodzenie w formie ryczałtu nie stanowi wydatku kwalifikowanego),

- 4) koszty powierzchni biurowej (niezbędne do realizacji projektu, oparte na kosztach rzeczywistych, oszacowane zgodnie z przedstawioną przez wnioskodawcę i zaakceptowaną przez IZ RPO WP rzetelną metodologią wyliczenia wartości kosztów):

- koszty najmu, dzierżawy powierzchni biurowej,
- koszty sprzątanin i ochrony pomieszczeń,
- koszty amortyzacji powierzchni użytkowej blura przeznaczanej na realizację projektu,
- opłaty za energię elektryczną, ciepłą, gaz, wodę, opłaty przeprawy, opłaty za odrowadzanie ścieków,
- konserwacja c.o.,

Koszty należy skalować w stosunku do określonej powierzchni użytkowanej na potrzeby projektu i odnieść proporcjonalnie do całkowitej powierzchni użytkowanej.

- 5) zakup środków trwałych,
- 6) wyposażenie biurowe nie stanowiące środka trwałego,
- 7) materiały biurowe i eksploatacyjne, np. tonery, tusze, atramenty do drukarek,
- 8) leasing finansowy środków trwałych,
- 9) rzeczywiste odpisy amortyzacyjne sprzętu wykorzystywanego bezpośrednio na potrzeby projektu,
- 10) koszt zabezpieczenia należącego wykonania zobowiązań wynikających z umowy o dofinansowanie,
- 11) zakup wartości niematerialnej i prawnej może zostać uznany za wydatek kwalifikowany, jeśli wartość ta:
  - zostanie zakupiona od strony trzeciej na warunkach rynkowych, zgodnie z przepisami prawa,
  - zostanie ujęta w ewidencji księgowej Beneficjenta,
  - będzie wykorzystywana wyłącznie przez nabywcę do celów realizacji projektu z wyłączeniem sytuacji, w której nabywa się również prawo do udzielenia subwencji, oraz
  - podlega amortyzacji zgodnie z przepisami o rachunkowości,

12) zakup usług telefonicznych i internetowych łączonych wskazanym zaangażowaniem etatowego na podstawie rzetelnie opracowanej metodologii (koszty różnic telefonicznych mogą być również rozdzielone na podstawie kosztów rzeczywistych, na podstawie prowadzonego rejestru rozmów telefonicznych lub/ i bilingu):

- wydatki poniesione na zakup usług telefonicznych należy skalkulować według proporcjonalnego podziału kosztów połączeń z danego numeru telefonu względem ilości osób korzystających z tego numeru telefonu w zależności od ich zaangażowania etatowego do projektu:

$$x = \frac{\text{Ilość etatów w projekcie korzystających z danego nr telefonu}}{\text{ogólna ilość etatów korzystających z danego nr telefonu}}$$

oraz oddzielnie dla abonamentu:

$$x = \frac{\text{Ilość etatów w projekcie obsługiwanych abonamentem}}{\text{ogólna ilość etatów obsługiwanych abonamentem}}$$

- koszty korzystania z Internetu, należy skalkulować według tzw.: współczynnika zaangażowania etatowego dla abonamentu za Internet, tj.:

$$x = \frac{\text{Ilość etatów w projekcie obsługiwanych do Internetu}}{\text{ogólna ilość etatów obsługiwanych do Internetu}}$$

- 13) zakup usług pocztowych i kurlerskich (koszty faktycznie poniesione bezpośrednio związane z realizacją projektu),

- 14) koszty windyacji,

- 15) działania służące informacji o projekcie: kampania prasowa i medialna, opracowanie materiałów promocyjnych, broszur, tablica informacyjna,
- 16) koszty związane z obracaniem oraz prowadzeniem wyodrębnionych na rzecz projektu rachunków bankowych,
- 17) opłaty pobierane od dokonywanych transakcji finansowych, których dokonanie jest niezbędne do realizacji projektów,
- 18) opłaty związane z lokowaniem wolnych środków funduszu pożyczkowego/portfelowego w bezpieczne instrumenty rynku finansowego,
- 19) koszty eksploatacji (w tym konserwacji, usług serwisowych, przeglądów) i napraw sprzętu biurowego wykorzystywanego w ramach realizowanego projektu.

W przypadku projektów realizowanych w ramach Działania 1.1 Schemat A w sytuacji, gdy data zakończenia realizacji projektu przypada na inny dzień niż ostatni dzień miesiąca, a wydatki dotyczą konkretnego okresu realizacji projektu i zostaną poniesione/zrefundowane już po dacie zakończenia realizacji wydatków w umowie o dofinansowanie, to mogą one zostać uznane za kwalifikowalne, ale tylko do wysokości faktycznie poniesionych kosztów skalkulowanych do daty zakończenia realizacji projektu¹².

Powyższe rozwiązanie stosowane jest do wydatków, które pojawiają się w ostatnim kwartale końcowym okres realizacji projektu i dotyczą kosztów za energię elektryczną, ciepłą, gazową, wodę, opłat telefonicznych, dostępu do usług Internetowych etc., w których okres zapłaty jest pociągany po okresie ich dostarczenia/wykonania na przeszerzeniu jednego lub kilku miesięcy, kwartałów lub półroczy.

Wydatki na pokrycie kosztów administracji i zarządzania funduszem pożyczkowym i portfelowym kwalifikują się do objęcia wsparciem zgodnie z zapisami pkt. 3.20 Podręcznika o ile wynikają z wniosku o dofinansowanie projektu, (w wysokości nieprzekraczającej progów procentowych, o których mowa w art. 43 (4) Rozporządzenia Komisji (WE) Nr 1828/2006)).

Wydatki niekwalifikowane

- wydatki na pokrycie kosztów administracji i zarządzania funduszem pożyczkowym lub portfelowym przekraczające pułapy wyznaczone w pkt. 3.20 Podręcznika,
- wydatki związane z udzieleniem wsparcia w formie pożyczek lub portfelów:
  - „ dużym przedsiębiorcom,
  - „ mikro, małym i średnim przedsiębiorcom realizującym inwestycje poza terenem administracyjnym województwa podkarpackiego,
- koszty prowizji i odsetek ponoszonych w ramach zobowiązań finansowych,
- koszty kar i grzywien, a także koszty procedur sądowych oraz koszty realizacji ewentualnych postanowień wydanych przez sąd,
- koszty kredytu, odsetki od zaciągania,
- prowizje pobierane w ramach operacji wymiany walut,
- koszty podatku VAT, który może zostać odzyskany w oparciu o przepisy krajowe, tj. ustawę o podatku od towarów i usług z dnia 11 marca 2004 r. z późn. zm.,
- koszty zakupu lub leasingu środków transportu,

¹² Wartość wydatku wyliczana od początku okresu (np. początek miesiąca) do dnia zakończenia realizacji projektu w całości.

- ↳ koszty zakupu nieruchomości gruntowej niezabudowanej, gruntowej zabudowanej, budynkowej i lokadowej,
- ↳ koszty nabycia prawa wliczonego użytkownika nieruchomości gruntowej niezabudowanej,
- ↳ koszty pożyczki, marży finansującego, odsetek od refinansowania kosztów, koszty ogólne, opłaty ubezpieczeniowe związane z leasingiem finansowym,
- ↳ koszty rat leasingowych wykraczających poza raty czasowe kwalifikowalności wydatków,
- ↳ koszty napraw, remontów pomieszczeń, powierzeń,
- ↳ zasiłki i inne świadczenia:
  - ekwiwalent urlopowy,
  - zasiłki i inne świadczenia finansowane ze środków ZUS (np. zasiłek rehabilitacyjny, zasiłki chorobowe, zasiłki opiekuńcze, wyrównawczy),
  - zasiłki finansowane z budżetu państwa (zasiłek pielęgnacyjny, zasiłek rodzinny),
  - odpiły na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych, świadczenia finansowane z ZFŚS (np. wczasy „pod górami”, bony żywieniowe, dopłaty do stołówki, itp.),
- ↳ odprawy emerytalno-rentowe,
- ↳ nagrody jubileuszowe,
- ↳ nagrody,
- ↳ składki na PFRON,
- ↳ koszty wynagrodzeń pracowników za pracę w godzinach nadliczbowych i nocnych,
- ↳ dodatkowe wynagrodzenie roczne,
- ↳ podatek od nieruchomości,
- ↳ zakup usług świadczonych w formie ryczałtu,
- ↳ szkolenia.

5.1.1.2. Schemat B – Bezpośrednie dotacje inwestycyjne

5. Konkurs ogłoszony w 2013 roku

Projekty objęte zasadami pomocy de minimis na wydatki inwestycyjne

Wydatki kwalifikowane

- ↳ wydatki na nabycie nowych lub używanych środków trwałych na stałe zainstalowanych w projekcie i ściśle związanych z realizacją projektu pod warunkiem, że środki te będą włączone w rejestr środków trwałych Beneficjenta oraz wydatki te będą traktowane jako wydatek inwestycyjny zgodnie z zasadami rachunkowości, o ile środek trwały nie jest:
  - 1) gruntem (nr 0 według Klasyfikacji Środków Trwałych);

- 2) budynkiem i lokalem, spółdzielczym własnościowym prawem do lokalu mieszkalnego oraz spółdzielczym prawem do lokalu mieszkalnego (nr 1 według Klasyfikacji Środków Trwałych);
  - 3) środkiem transportu (nr 7 według Klasyfikacji Środków Trwałych);
  - 4) wyposażeniem, aparatem i sprzętem medycznym (nr 802 według Klasyfikacji Środków Trwałych);
  - 5) wyposażeniem technicznym dla prac biurowych (nr 803 według Klasyfikacji Środków Trwałych);
  - 6) narzędziem, sprzętem, ruchomością i wyposażeniem pozostałym (nr 808 według Klasyfikacji Środków Trwałych);
- w przypadku używanych środków trwałych, środek ten nie był współfinansowany z publicznych środków krajowych ani wspólnotowych w okresie 7 lat poprzedzających datę dokonania zakupu danego środka owego przez Beneficjenta. Dokumentację wymagana w przypadku zakupu używanego środka trwałego reguluje zapis w punkcie 3.10.1 niniejszego podręcznika.
- ↳ wydatki na nabycie wartości niematerialnych i prawnych poprzez nabycie licencji, pod warunkiem, że będą:
    - 1) wykorzystywane wyłącznie przez nabywcę;
    - 2) podlegać amortyzacji;
    - 3) nabyte od osoby brzącej na warunkach rynkowych;
    - 4) stanowiły majątek Beneficjenta, zostając zaklasyfikowane do trwałości.
  - ↳ koszty podatku VAT, jeśli zgodnie z odrębnymi przepisami Beneficjentowi nie przysługuje prawo jego zwrotu lub odliczenia od należnego podatku od towarów i usług.

Wydatki niekwalifikowane stanowią wydatki niewyszczególnione w wydatkach kwalifikowanych w tym m. in.:

- ↳ wydatki wymienione w pkt. 4 niniejszego podręcznika,
- ↳ wydatki związane z przygotowaniem dokumentacji aplikacyjnej tj. dokumentów stanowiących załączniki do wniosku o dofinansowanie m.in. biznesplan,
- ↳ wydatki na zakup usług doradczych i szkoleniowych lub koszty świadczenia usług doradczych oraz szkoleń dla kadry zarządzającej i pracowników przedsiębiorstw,
- ↳ wydatki poniesione na zakup gruntu oraz wliczonego użytkownika,
- ↳ wydatki na nabycie robót i materiałów budowlanych związanych z budową, rozbudową oraz remontem pomieszczeń obiektów budowlanych, budowli i kwater (w tym sieci wodociągowej, kanalizacyjnej, elektroenergetycznej, gazowej, telekomunikacyjnej, drogi wewnętrznej),
- ↳ wydatki na zakup środków transportu,
- ↳ wydatki na leasing środków trwałych,
- ↳ koszty związane z przeprowadzeniem procedury dotyczącej udzielenia zamówienia,
- ↳ zakup materiałów biurowych i eksploatacyjnych,
- ↳ koszty uzyskania decyzji administracyjnych, opłaty administracyjne,
- ↳ koszty zarządzania projektem i koszty ogólne określone w pkt. 3.18 i 3.19 niniejszego podręcznika,
- ↳ wydatki związane z działalnością firmy (koszty ogólne),
- ↳ wydatki związane z bieżącymi naprawami maszyn/parku maszynowego,
- ↳ wydatków na środek trwały, który nie posiada właściwości technicznych niezbędnych do realizacji przedsięwzięcia objętego dofinansowaniem oraz nie spełnia obowiązujących norm i standardów,
- ↳ wydatki na zakup używanego sprzętu ICT,
- ↳ koszty osobowe – wynagrodzenia,

- ↳ operat szacunkowy,
- ↳ promocja projektu.

II. Pozostałe konkursy

Wydatki kwalifikowane

- ↳ zakup nieruchomości zabudowanej do 50% całkowitych wydatków kwalifikujących się do objęcia wsparciem,
- ↳ zakup gruntu do 10% wydatków kwalifikowanych projektu (zakup gruntu jest niezbędny do realizacji projektu i stanowi jego integralną część),
- ↳ wydatki na nabycie robót i materiałów budowlanych związanych z budową, przebudową, modernizacją obiektów budowlanych, budowli i lokali, pod warunkiem, że są niezbędne do prawidłowej realizacji i oszczędzają celów projektu (w tym sieci wodociągowe, kanalizacyjne, elektroenergetyczne, gazowe i telekomunikacyjne wykonywane w granicach działki, na której znajduje się obiekt budowlany). Ww. wydatki są kosztem kwalifikowanym do 70% całkowitych wydatków kwalifikujących się do objęcia wsparciem,
- ↳ wydatki na nabycie nowych lub używanych środków trwałych na stałe zainstalowanych w projekcie i ściśle związanych z realizacją projektu pod warunkiem, że środki te będą włączone w rejestr środków trwałych Beneficjenta oraz wydatki te będą traktowane jako wydatek inwestycyjny zgodnie z zasadami rachunkowości,
  - w przypadku używanych środków trwałych, środek ten nie był współfinansowany z publicznych środków krajowych ani wspólnotowych w okresie 7 lat poprzedzających datę dokonania zakupu danego środka trwałego przez Beneficjenta. Dokumentem potwierdzającym ten fakt może być oświadczenie sprzedawcy,
- ↳ wydatki związane ze spłatą rat kapitałowych z tytułu leasingu finansowego środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych do wysokości wartości początkowej środka trwałego z dnia zawarcia umowy leasingu,
- ↳ wydatki na zakup lub leasing środków transportu pod warunkiem, że środek transportu jest samochodem specjalistycznym (nr 743 KST) według Klasyfikacji Środków Trwałych lub jest przeznaczony do przewożenia towarów (nr 76 według Klasyfikacji Środków Trwałych), w przypadku gdy:
  - przedsiębiorca nie wykonuje działalności w zakresie usług transportowych (działalność transportowa nie jest jego działalnością główną – główną działalnością gospodarczą określa się na podstawie przeważającego, procentowego udziału poszczególnych rodzajów działalności (PKD) w ogólnej wartości przychodów ze sprzedaży w ostatnim roku obrotowym lub jeżeli nie jest możliwe zastosowanie tego miernika na podstawie udziału pracujących, wykonujących poszczególne rodzaje działalności, w ogólnej liczbie pracujących),
  - środek transportu jest niezbędny do realizacji projektu i stanowi integralną część projektu,
- ↳ wydatki na zakup lub leasing pozostałych środków transportu z wyłączeniem samochodów specjalistycznych (nr 743 KST) oraz pozostałego taboru bezszynowego (nr 76 KST), w przypadku gdy:
  - przedsiębiorca nie wykonuje działalności w zakresie usług transportowych (działalność transportowa nie jest jego działalnością główną – główną działalnością gospodarczą określa się na podstawie przeważającego, procentowego udziału poszczególnych rodzajów działalności (PKD) w ogólnej wartości przychodów ze sprzedaży w ostatnim roku obrotowym lub jeżeli nie jest możliwe zastosowanie tego miernika na podstawie udziału pracujących, wykonujących poszczególne rodzaje działalności, w ogólnej liczbie pracujących),
  - środek transportu jest niezbędny do realizacji projektu i stanowi integralną część projektu,

- wydatek na nabycie środka transportu nie jest jedynym lub głównym wydatkiem w projekcie.
Na potrzeby ustalenia ww. wielkości wartość środka transportu porównujemy do wartości całego projektu – wydatek jest główny, jeśli jego wartość przekracza 50 % wartości całego projektu.
- ↳ wydatki na nabycie wartości niematerialnych i prawnych poprzez nabycie patentów, licencji, know-how lub nieopatentowanej wiedzy technicznej, (pod warunkiem, że: będą wykorzystywane wyłącznie przez nabywcę, podlegają amortyzacji, będą nabyte od osoby trzeciej na warunkach rynkowych, będą stanowiły majątek Beneficjenta, zostanie zachowany okres trwałości),
- ↳ koszty podatku VAT, jeśli zgodnie z odrębnymi przepisami Beneficjentów nie przysługują prawo jego zwrotu lub odliczenia od należnego podatku od towarów i usług,
- ↳ wydatki na zakup nowego sprzętu ICT,
- ↳ wydatki na inwestycje z zakresu zarządzania jakością np. ISO 9001, 14001, CRM, ERP oraz inne,
- ↳ wydatki na wdrażanie wydajnych systemów zarządzania środowiskiem oraz wdrażanie i stosowanie technologii zapobieganie zanieczyszczeniu środowiska,
- ↳ wydatki na wdrażanie systemów zarządzania w celu spełnienia wymagań europejskich norm ISO, jeśli zgodność z wymaganiami normy ISO została weryfikowana,
- ↳ wydatki na tworzenie i rozwijanie powiązań kooperacyjnych (m.in. wydatki związane z wspólnymi inwestycjami i działaniami marketingowymi firm),
- ↳ prace związane z przygotowaniem nowej inwestycji oraz usług doradcze z nią związane. Usługi doradcze muszą być świadczone przez doradców zewnętrznych, nie mogą mieć charakteru ciągłego ani okresowego, jak również nie są związane ze zwykłymi wydatkami operacyjnymi (np. doradztwo podatkowe, regulacje usług prawnicze lub reklamowe, itp.).

Wydatki niekwalifikowane

- ↳ wydatki związane z działalnością firmy (koszty ogólne),
- ↳ wydatki związane z bieżącymi naprawami maszyn/parku maszynowego,
- ↳ wydatek na środek trwały, który nie posiada własności technicznych niezbędnych do realizacji przedsięwzięcia objętego dofinansowaniem oraz nie spełnia obowiązujących norm i standardów,
- ↳ transport zakupionych środków trwałych,
- ↳ wydatek poniesiony na wykonanie robót dodatkowych,
- ↳ wydatek poniesiony na pokrycie kosztów robót zamkniętych, w przypadku gdy zmiany polegają na rezygnacji z wykonania części robót objętych przedmiotem zamówienia, a w ich miejsce zleca się wykonanie innych robót budowlanych o wartości nie powodującej przekroczenia ceny oferty,
- ↳ opłaty za przyłączenie do sieci wodociągowych, kanalizacyjnych, elektroenergetycznych, gazowych i telekomunikacyjnych,
- ↳ wydatki na wdrażanie wydajnych systemów zarządzania środowiskiem oraz wdrażanie i stosowanie technologii zapobiegania zanieczyszczeniu środowiska (jako element uzupełniający projektów inwestycyjnych) dla przedsiębiorstw, dla których minęły okresy dostosowawcze w zakresie wdrożenia i zgodności z unijnymi dyrektywami,
- ↳ wydatki na zakup używanego sprzętu ICT,
- ↳ wydatki na zakup lub leasing środków transportu przez przedsiębiorców z sektora transportowego lub wykonujących działalność w zakresie drogowego transportu towarowego,
- ↳ wydatki na zakup lub leasing środków transportu, w przypadku gdy środek transportu jest jedynym bądź głównym wydatkiem w projekcie, z wyłączeniem samochodów specjalistycznych (nr 743 KST) oraz pozostałego taboru bezszynowego (nr 76 KST).

- koszty osobowe - wynagrodzenia,
- koszty związane z umową leasingu, a w szczególności: podatek, marża finansującego, odsetki od refinansowania kosztów, koszty ogólne, opłaty ubezpieczeniowe,
- szkolenia pracowników,
- zakup środków trwałych polegający na wymianie maszyn i urządzeń,
- remonty,
- opłaty szacunkowy,
- opłaty administracyjne związane z pracami budowlanymi,
- ubezpieczenia,
- promocja projektu.

5.1.2. Działanie 1.2. Instytucje otoczenia biznesu

1. Projekty podlegające przepisom o regionalnej pomocy inwestycyjnej

Do wydatków kwalifikowanych w ramach projektu (nowej inwestycji) zalicza się wydatki ponieszone na:

- 1) Nabywanie materiałów budowlanych związanych z adaptacją i modernizacją, nie wymagających pozwolenia na budowę lub zgłoszenia robót budowlanych, zgodnie z obowiązującą ustawą Prawo Budowlane z dnia 7 lipca 1994 r. z późn. zm., pod warunkiem, że są niezbędne do prawidłowej realizacji i osiągnięcia celów projektu;
- 2) Nabywanie środków trwałych¹⁴ na stałe zainstalowanych w projekcie i ściśle związanych z realizacją projektu (m.in. maszyn, urządzeń, narzędzi, przyrządów i aparatury, wyposażenia technicznego dla prac biurowych), pod warunkiem, że środki te będą wpisane w rejestr środków trwałych beneficjenta oraz wydatki te będą traktowane jako wydatek inwestycyjny zgodnie z zasadami rachunkowości;
- 3) Nabywanie wartości niematerialnych i prawnych związanych z transferem technologii m.in. poprzez nabycie patentów, licencji, know-how lub nieopatentowanej wiedzy technicznej, jeżeli spełniają łącznie następujące warunki:
  - a) będą wykorzystywane wyłącznie w ramach przedsiębiorstwa, które otrzymało pomoc,
  - b) będą podlegać amortyzacji zgodnie z przepisami o rachunkowości,
  - c) będą nabyte od osób trzecich na warunkach rynkowych, przy czym kupujący nie może sprawować kontroli nad sprzedawcą, a sprzedawca nad kupującym w rozumieniu art. 3 rozporządzenia Rady (WE) nr 139/2004 z dnia 20 stycznia 2004 r. w sprawie kontroli koncentracji przedsiębiorstw (rozporządzenie WE w sprawie kontroli łączenia przedsiębiorstw) (Dz. Urz. UE L 24 z 29.01.2004, str. 1; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 8, t. 3, str. 40),
  - d) będą służyć aktywnej działalności pomocy co najmniej przez 5 lat, a w przypadku mikroprzedsiębiorcy, małego lub średniego przedsiębiorcy - co najmniej przez 3 lata.

W przypadku beneficjenta pomocy innego niż mikroprzedsiębiorca, mały lub średni przedsiębiorca wydatki na nabycie wartości niematerialnych i prawnych (określone powyżej) uwzględnia się w wysokości nieprzekraczającej 50% całkowitych wydatków kwalifikowanych.

- 4) Spłatę rat kapitałowych z tytułu leasingu finansowego środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych do wysokości wartości początkowej środka trwałego z dnia zawarcia umowy leasingu;
- 5) Opłaty związane z transportem, montażem lub instalacją środków trwałych nabytych w ramach projektu, z wyłączeniem własnego transportu, własnego montażu lub własnej instalacji z zastrzeżeniem, że usługi te mogą zostać uznane za kwalifikowaną wyłącznie w przypadku, gdy zgodnie z przepisami o rachunkowości zwiększa wartość początkową środka trwałego ujętą w ewidencji środków trwałych beneficjenta;
- 6) Zakup przez podmioty będące mikroprzedsiębiorcami, małymi lub średnimi przedsiębiorcami usług doradczych niezbędnych dla prawidłowego przygotowania oraz realizacji i osiągnięcia celów projektu pod warunkiem, że świadczone są przez doradców zewnętrznych oraz nie mają charakteru ciągłego ani okresowego, ani nie są związane ze

¹⁴ Nowa inwestycja obejmuje świadczenie w sposób trwały lub wartościowy nieruchomości lub prawno związane z utworzeniem nowego przedsiębiorstwa, rozbudowę, bieżące przedsięwzięcie, oświeślenie działalności poprzez wprowadzenie nowych dodatkowych produktów lub zasadniczą zmianą dotyczącą procesu produkcyjnego w bieżącym przedsiębiorstwie (zgodnie z § 6 ust. 2 rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 20 maja 2009 r. w sprawie udzielania pomocy na wzmocnienie potencjału instytucji otoczenia biznesu w ramach regionalnych programów operacyjnych).

15 Środki trwałe nabywane przez beneficjenta pomocy mogą być mikroprzedsiębiorcami, małymi lub średnimi przedsiębiorcami lub być nowe (zgodnie z § 9 ust. 5 rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 20 maja 2009 r. w sprawie udzielania pomocy na wzmocnienie potencjału instytucji otoczenia biznesu w ramach regionalnych programów operacyjnych).

zwykłymi wydatkami operacyjnymi, w szczególności rutynowymi usługami doradztwa podatkowego, rutynowymi usługami prawniczymi lub reklamowymi¹⁵ oraz, zgodnie z przepisami o rachunkowości, zwiększają wartość początkową środków trwałych/ wartości niematerialnych i prawnych będących przedmiotem projektu;

7) Koszty podatku VAT. Jeśli Beneficjentowi nie przysługuje i nie będzie przysługiwać w okresie trwania projektu prawo do jego zwrotu lub odliczenia.

Katalog wydatków niekwalifikowanych dla projektów stanowiących nową inwestycję:

- 1) Wydatki wymienione w pkt. 4 niniejszego podrozdziału;
- 2) Wydatki związane z przygotowywaniem dokumentacji aplikacyjnej tj. dokumentów stanowiących załączniki do wniosku o dofinansowanie m.in. biznesplan;
- 3) Wydatki na zakup usług doradczych i szkoleniowych lub koszty świadczenia usług doradczych oraz szkoleń dla kadry zarządzającej i pracowników przedsiębiorstw w zakresie m.in.: zarządzania, identyfikacji potrzeb w zakresie kwalifikacji pracowników, organizacji pracy, zarządzania BHP, elastycznych form pracy, wdrażania technologii produkcyjnych przyjaznych środowisku, wykorzystania w prowadzonej działalności technologii informacyjnych i komunikacyjnych¹⁶;
- 4) Wydatek poniesiony na zakup gruntu;
- 5) Wydatek poniesiony na zakup nieruchomości zabudowanej;
- 6) Wydatki na nabycie robót i materiałów budowlanych związanych z budową, rozbudową, pomniejszciami obiektów budowlanych, budowlą i lokali (w tym sieci wodociągowe, kanalizacyjne, elektroenergetyczne, gazowe, telekomunikacyjne, drogi wewnętrzne wykonane w granicach działki na której znajduje się obiekt budowlany);
- 7) Remont;
- 8) Wydatek na zakup oraz leasing środka transportu;
- 9) Wydatki związane z bieżącymi naprawami środków trwałych;
- 10) Koszty związane z umową leasingu, a w szczególności: podatek, marża finansującego, odsetki od refinansowania kosztów, koszty ogólne, opłaty ubezpieczeniowe;
- 11) Wkład niepieniężny;
- 12) Koszty związane z wynajmem wykonawcy (m.in. przygotowanie SNWZ, przeprowadzenie przetargów);
- 13) Szkolenia pracowników;
- 14) Promocja projektu;
- 15) Koszty uzyskania decyzji administracyjnych, opłaty administracyjne;
- 16) Koszty zarządzania projektem i koszty ogólne określone w pkt. 3.13 i 3.19 niniejszego podrozdziału;
- 17) Wydatek na obsługę instrumentów zabezpieczających realizację umowy o udzielenie wsparcia;
- 18) Wydatek na pokrycie kosztów związanych z otwarciem oraz prowadzeniem przez beneficjenta wyodrębnionego na potrzeby projektu subkonta na rachunku bankowym lub odrębnego rachunku bankowego.

¹⁵ Zgodnie z § 9 ust. 7-9 rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 20 maja 2008 r. w sprawie udzielania pomocy na wdrażanie potencjału instytucji docelowej biznesu w ramach regionalnych programów operacyjnych

¹⁶ Wsparcie na doradztwo oraz szkolenia dla przedsiębiorców w tym zakresie jest przewidziane w Programie Operacyjnym Kapitał Ludzi – priorytet VIII.

12. Projekty objęte zasadami pomocy de minimis.

Katalog wydatków kwalifikowanych obejmujący:

- 1) Nabycie robót oraz materiałów budowlanych związanych z adaptacją i modernizacją, nie wymagającą pozwolenia na budowę lub zgłoszenia robót budowlanych zgodnie z obowiązującą ustawą Prawo Budowlane z dnia 7 lipca 1994 r. z późn. zm., pod warunkiem, że są niezbędne do prawidłowej realizacji i osiągnięcia celów projektu;
- 2) Wydatki na nabycie środków trwałych na stałe zainstalowanych w projekcie i ściśle związanych z realizacją projektu (m.in. maszyny, urządzenia, narzędzia, przyrządy i aparaturę, wyposażenie technicznego dla prac biurowych), pod warunkiem, że środki te będą związane w rejestr środków trwałych beneficjenta oraz wydatki te będą traktowane jako wydatek inwestycyjny zgodnie z zasadami rachunkowości;
- 3) Nabycie wartości niematerialnych i prawnych związanych z transferem technologii m.in. poprzez nabycie patentów, licencji, know-how lub nieopatentowanej wiedzy technicznej;
- 4) Wydatki na spłatę rat kapitałowych z tytułu leasingu finansowego środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych do wysokości wartości początkowej środka trwałego z dnia zawarcia umowy leasingu;
- 5) Opłaty związane z transportem, montażem lub instalacją środków trwałych nabytych w ramach projektu, z wyłączeniem własnego transportu, własnego montażu lub własnej instalacji z zastrzeżeniem, że usługi te może zostać uznana za kwalifikowaną wyłącznie w przypadku gdy zgodnie z przepisami o rachunkowości zwiększa wartość początkową środka trwałego ujęta w ewidencji środków trwałych beneficjenta;
- 6) Wydatki na wynajem pomieszczeń, sprzętu multimedialnego, nagłośnienia i wyposażenia niezbędnego do realizacji celów projektu, poniesione w okresie realizacji projektu;
- 7) Wydatki na materiały promocyjne-informacyjne/instrumenty promocyjne: spoty telewizyjne i radiowe, ulotki, foldery, katalogi, materiały multimedialne, biłbordy, plakaty, witryny/szklisy internetowe, strony www itp.;
- 8) Tłumaczenia materiałów;
- 9) Wydatki związane z zakupem publikacji oraz zakupem usług związanych z opracowaniem materiałów na konferencje i seminaria itp.;
- 10) Wydatki na zakup/wynajem nośników reklamowych (kanałów promocyjnych): powierzeni reklamowych, czasu antenowego, miejsca na witrynie/szklisy internetowych, powierzchni prasowych, linków sponsorowanych itp.;
- 11) Usługi cateringu dla uczestników konferencji i seminariów;
- 12) Koszty aktywności aktywów, zarówno środków trwałych jak i wartości niematerialnych i prawnych niezbędnych do realizacji projektu, zgodnie z pkt. 3.13 niniejszego podrozdziału;
- 13) Wydatki dotyczące świadczenia usług drogą elektroniczną – koszty nabycia praw do użytkowania domen internetowych, stworzenia portalu, stron internetowych w części i zakresie odpowiadającym kosztom niezbędnym do świadczenia usług drogą elektroniczną i niezbędnych do realizacji celów projektu;
- 14) Zakup usług doradczych niezbędnych dla prawidłowego przygotowania oraz realizacji i osiągnięcia celów projektu pod warunkiem, że nie mają charakteru ciągłego ani okresowego, ani nie są związane ze zwykłymi wydatkami operacyjnymi, w szczególności rutynowymi usługami doradczymi podatkowego, regularnymi usługami prawniczymi lub reklamowymi;
- 15) Koszty podatku VAT, jeśli Beneficjentowi nie przysługuje i nie będzie przysługiwać w okresie trwania projektu prawo do jego zwrotu lub odliczenia;
- 16) Promocja projektu.

Katalog wydatków niekwalifikowanych:

- 1) Wydatki wymienione w pkt. 4 niniejszego podręcznika;
- 2) Wydatki związane z przygotowaniem dokumentacji aplikacyjnej tj. dokumentów stanowiących załączniki do wniosku o dofinansowanie m.in. biznesplan;
- 3) Wydatki na zakup usług doradczych i szkoleniowych lub koszty świadczenia usług doradczych oraz szkoleń dla kadry zarządzającej i pracowników przedsiębiorstw w zakresie m.in.: zarządzania, identyfikacji potrzeb w zakresie kwalifikacji pracowników, organizacji pracy, zarządzania BHP, elastycznych form pracy, wdrażania technologii produkcyjnych przydatnych środowisku, wykorzystania w prowadzonej działalności technologi informacyjnych i komunikacyjnych¹⁷;
- 4) Wydatek poniesiony na zakup gruntu;
- 5) Wydatek poniesiony na zakup nieruchomości zabudowanej;
- 6) Wydatki na nabycie robót i materiałów budowlanych związane z budową, rozbudową, modernizacją obiektów budowlanych, budowli i lokali (w tym sieci wodociągowe, kanalizacyjne, elektroenergetyczne, gazowe, telekomunikacyjne, drogi wewnętrzne wykonane w granicach działki na której znajduje się obiekt budowlany);
- 7) Wydatek na zakup lub leasing środka transportu;
- 8) Wzrost niepieniędzy;
- 9) Koszty związane z umową leasingu, a w szczególności: podatek, marża finansującego, odsetki od refinansowania kosztów, koszty ogólne, opłaty ubezpieczeniowe;
- 10) Koszty związane z wynajmem wykonawcy (m.in. przygotowanie Słwz, przeprowadzenie przetargów);
- 11) Szkolenia pracowników;
- 12) Zakup materiałów biurowych i eksploatacyjnych;
- 13) Koszty uzyskania decyzji administracyjnych, opłaty administracyjne;
- 14) Koszty zarządzania projektem i koszty ogólne określone w pkt. 3.18 i 3.19 niniejszego podręcznika.

5.1.3. Działanie 1.3. Regionalny system innowacji

I. Projekty badawczo-rozwojowe (dotyczy wniosków ubiegających się o dofinansowanie w trybie konkursowym)

Wydatki kwalifikowane

Do współfinansowania kwalifikują się:

- koszty odpobitego korzystania z gruntów,
- odpisy amortyzacyjne od budynków lub budowli,
- nabycie, odpobite korzystanie lub wynajęcie środków trwałych (w przypadku gdy środki trwałe nie są wykorzystywane na potrzeby realizacji projektu przez całkowity okres ich użytkowania, wydatkiem kwalifikowanym mogą być tylko odpisy amortyzacyjne):
  - maszyn i urządzeń,
  - aparatury.

¹⁷ Wydatki na doradztwo oraz szkolenia dla przedsiębiorców w tym zakresie jest prowadzane w Programie Operacyjnym Kapitał Ludzki - priorytet IV.

- nabycie wartości niematerialnych i prawnych niezbędnych do realizacji projektu w postaci patentów, licencji, know-how lub nieopatentowanej wiedzy technicznej, jeżeli spełniają łącznie następujące warunki:
  - będą podlegać amortyzacji zgodnie z przepisami o rachunkowości,
  - będą nabyte od osób trzecich na warunkach rynkowych, przy czym kupujący nie może sprawować nad sprzedawcą, a sprzedawca nad kupującym kontroli, o której mowa w art. 3 rozporządzenia Rady (WE) nr 139/2004 z dnia 20 stycznia 2004 r. w sprawie kontroli koncentracji przedsiębiorstw (rozporządzenie WE w sprawie kontroli łączenia przedsiębiorstw) (Dz. Urz. UE L 24 z 29.01.2004, str. 1; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 8, t. 3, str. 40).
- będą stanowiły aktywną przedsiębiorcy przez co najmniej 5 lat, a w przypadku mikroprzedsiębiorcy, małego lub średniego przedsiębiorcy przez co najmniej 3 lata,

- bieżąca działalność bezpośrednio związana z realizacją badań;
  - umowa najmu powierzchni wykorzystywanych do badań,
  - zakup usług: telekomunikacyjnych, komunalnych, grzewczych, dostawy i przesyłu energii elektrycznej, wody i/lub gazu,
  - zakup materiałów i środków eksploatacyjnych¹⁸,
- zatrudnienie personelu projektu, w zakresie w jakim są zatrudnieni przy projekcie, obejmujące wynagrodzenie brutto oraz składki obowiązkowe, w tym składki na ubezpieczenia społeczne:
  - pracowników budowlanych,
  - pracowników technicznych,
  - pozostałych pracowników pomocniczych,

Wydatki przeznaczane na zatrudnienie pozostałych pracowników pomocniczych nie mogą być wyższe niż 2% wartości całkowitych wydatków projektu.

- zakup usług doradczych wykorzystywanych wyłącznie na potrzeby realizacji badań – maksymalnie do 20% wartości całkowitych wydatków projektu
- realizację badań przez osoby trzecie wykonywanych na podstawie umowy zawartej na warunkach rynkowych – maksymalnie do 20% wartości całkowitych wydatków projektu,
- koszty podatku VAT. Jeśli zgodnie z odrębnymi przepisami Beneficjentowi nie przysługuje prawo jego zwrotu lub odliczenia od należnego podatku od towarów i usług,

UWAGA:

Odpisy amortyzacyjne ustala się zgodnie z przepisami o rachunkowości.

Odpisy amortyzacyjne nie mogą zostać uznane za kwalifikowane, jeżeli dotyczą aktywów uprzednio sfinansowanych ze środków publicznych.

Wydatki niekwalifikowane

- wszystkie pozostałe wydatki, niewymienione w rozdziale 3.3 pkt I.

¹⁸ dotyczy wyłącznie materiałów i środków eksploatacyjnych mających bezpośrednie zastosowanie przy prowadzeniu prac naukowo-badawczych (np. próbki, odczynniki), a nie związanych z pracami biurowymi.

II. Pozostałe projekty (dotyczy wniosków ubiegających się o dofinansowanie w trybie konkursowym)

Wydatki kwalifikowane

- zakup nowej lub używanej (tylko MiSP) aparatury naukowo-badawczej, pod warunkiem, że aparatura:
  - będzie stanowiła środek trwały i zostanie odpowiednio ujęta w ewidencji księgowej beneficjenta,
  - będzie trwale związana z celami projektu, tzn. będzie wykorzystywana do prowadzenia prac/usług badawczo-rozwojowych na rzecz gospodarki,
  - musi posiadać cechy wymagane dla eksploatacji projektu i spełniać odpowiednie normy techniczne.

Przez aparaturę naukowo-badawczą należy rozumieć zestawy urządzeń badawczych, pomiarowych lub laboratoryjnych o małym stopniu uniwersalności i wysokich parametrach technicznych (zakrywają one zakresy od kilkudziesięciu do kilkuset godzin pomiaru w stosunku do typowej aparatury stosowanej do celów produkcyjnych lub eksploatacyjnych). Do aparatury naukowo-badawczej nie zalicza się:

- sprzętu komputerowego,
- innych urządzeń niewykorzystywanych bezpośrednio do realizacji B+R.

W przypadku używanej aparatury naukowo-badawczej kwalifikowane są wydatki na aparaturę, która nie była współfinansowana z publicznych środków krajowych ani wspólnotowych w okresie 7 lat poprzedzających datę dokonania zakupu środka trwałego przez beneficjenta. Dokumentem potwierdzającym ten fakt może być oświadczenie zbywcy.

Cena używanego środka trwałego nie może przekraczać jego wartości rynkowej i nie może być wyższa od ceny podobnego, ale nowego sprzętu.

Cena nabycia środka trwałego może obejmować: cenę zakupu środka trwałego powiększoną o koszty bezpośrednio związane z zakupem i przystosowaniem go do użytku, np. koszty instalacji.

- wydatki na spłatę rat kapitałowych z tytułu leasingu finansowego aparatury naukowo-badawczej do wysokości wartości początkowej środka trwałego z dnia zawarcia umowy leasingu,

- koszty podatku VAT, jeśli zgodnie z odrębnymi przepisami Beneficjentowi nie przysługuje prawo jego zwrotu lub odliczenia od należnego podatku od towarów i usług.

Wydatki niekwalifikowane

- wszystkie pozostałe wydatki, niewymienione w rozdziale 5.1.3 pkt II.

III. Projekty kluczowe (dotyczy wniosków ubiegających się o dofinansowanie w trybie indywidualnym)

W zakresie projektów, których wsparcie nosi znamiona pomocy publicznej, kwalifikowalność wydatków wynikać będzie z przepisów właściwych rozporządzeń Ministra Rozwoju Regionalnego.

Wydatki kwalifikowane

- wydatki na prace przygotowawcze, w tym:

- przygotowanie niezbędnej dokumentacji projektowej i innych prac związanych z przygotowaniem nowej inwestycji – zgodnie z pkt. 3.11 niniejszego podręcznika,

- wydatki na nabycie prawa własności lub wliczonego użytkownika nieruchomości zabudowanej lub niezabudowanej zgodnie z pkt. 3.14 i 3.15 niniejszego podręcznika,
- opłaty finansowe, doradztwo i inne usługi związane z realizacją projektu – zgodnie z pkt. 3.10 niniejszego podręcznika,
- wydatki na nabycie robót i materiałów budowlanych związanych z budową, rozbudową, adaptacją, pomieszczeniem, obiektów budowlanych, budowli i lokali, pod warunkiem, że są niezbędne do przewidzianej realizacji i osiągnięcia celów projektu,
- w przypadku wykonania obiektu budowlanego, który będzie wykorzystywany zarówno do realizacji projektu jak i w innej działalności instytucji – wydatki na nabycie robót i materiałów budowlanych związanych z wykonaniem części wspólnych (np. korytarzy, szatni, stołówek, toalet, świetlicy, klatek schodowych, pokoi dla oszczędności i kadry szkieletowej, pokoiu narad), są kwalifikowane pod warunkiem właściwego uzasadnienia ich niezbędności i zasadności dla realizacji projektu. Elementy wspólne budynku są kwalifikowane zgodnie z proporcją przedstawiającą udział powierzchni wykorzystywanych na potrzeby projektu w całkowitej powierzchni budynku bez pomieszczeń wspólnych. Proporcję tę wylicza się następująco:

- należy ustalić powierzchnię budynku wykorzystywaną tylko na potrzeby projektu,
- należy ustalić powierzchnię pomieszczeń wspólnych budynku, wykorzystywaną jednocześnie na potrzeby projektu, jak i na potrzeby z nim niezwiązane,
- należy ustalić całkowitą powierzchnię budynku rozumianą jako sumę powierzchni wszystkich pomieszczeń budynku (powierzchnia związana z projektem + powierzchnia niezwiązana z projektem + powierzchnia wspólna),
- od całkowitej powierzchni budynku należy odjąć powierzchnię pomieszczeń wspólnych,
- proporcję otrzymuje się poprzez odniesienie powierzchni budynku wykorzystywanej tylko na potrzeby projektu do całkowitej powierzchni budynku bez powierzchni pomieszczeń wspólnych.

500 m² – powierzchnia wykorzystywana na potrzeby projektu,
250 m² – powierzchnia wykorzystywana na części wspólne (np. komunikacja, toalety, pokoje dla naukowców)

250 m² – powierzchnia niewykorzystywana na potrzeby projektu

1000 m² – całkowita suma powierzchni

1000 m² - 250 m² = 750 m² (całkowita powierzchnia lokalu bez pomieszczeń wspólnych)

500 : 750 = 0,6667 = 66,67%

Wartość 66,67% będzie stosowana do obliczenia wartości kosztów kwalifikowanych pomieszczeń wspólnych.

Jeżeli pomieszczenie będzie wykorzystywane zarówno na potrzeby projektu jak i na potrzeby z nim niezwiązane, a wydatki na nabycie robót i materiałów budowlanych związanych z wykonaniem pomieszczenia wyniosły będą 70.000 zł., to kwalifikowane w ramach projektu może być tylko:

70.000 zł x 66,67% = 46.200 zł

Wydatki na części wspólne w projekcie muszą być bezpośrednio związane z realizacją projektu i osiągnięciem zamierzonych celów.

- wydatki na zagospodarowanie terenów przy budynkach, w których będzie realizowany projekt, np. budowa parkingów, chodników oraz dróg dojazdowych pod warunkiem

własnego uzasadnienia niezbędności i zasadności ich realizacji. Jeżeli w budynkach będzie prowadzona również działalność niezwiązana z realizacją projektu, powyższe wydatki na infrastrukturę są kwalifikowane częściowo zgodnie z zasadami obliczania dofinansowania części wspólnych, przedstawionych w poprzednim punkcie,

wydatki na pokrycie kosztów zarządzania projektem i kosztów ogólnych zgodnie z pkt. 3.16 i 3.19 niniejszego podrecznika oraz na sprawowanie funkcji inspektora nadzoru i/lub nadzoru autorskiego, konserwatorskiego, archeologicznego i geotechnicznego jeżeli ich konieczność zostanie wykazana na etapie składania wniosków maksymalnie do 3% wartości całkowitej projektu liczone zgodnie z metodologią wyliczenia zawartą w punkcie 3.1.4 podrozdziału;

Beneficjent chce wybudować i wyposażać obiekt kulturalny o wartości 620 000 zł. Chce również pokryć wydatki na sprawowanie funkcji inspektora nadzoru i wydatki na pokrycie kosztów osobowych pracowników zajmujących się realizacją projektu. Aby wyliczyć maksymalną wysokość kosztu kwalifikowanego za sprawowanie funkcji inspektora nadzoru oraz koszty osobowe pracowników realizującego projekt należy oznaczyć:

$$A = 620\,000\text{ zł}$$

$$X = ?$$

$$X = 620\,000\text{ zł} / 0,97 = 639\,175,26\text{ zł}$$

stąd wydatek kwalifikowany na sfinansowanie ww. kosztów w tym projekcie wynieść może maksymalnie 19 175,25 zł (3% * 639 175,26 zł bez zaokrąglenia w górę).

wydatki na nabycie, instalację nowych środków trwałych na stałe zaistalowanych w projekcie i ściśle związanych z realizacją projektu, w tym: maszyny, urządzenia, narzędzia, przyrządy i aparatura, wyposażenie laboratorium, infrastruktura techniczna,

wydatki na zakup, wytworzenie lub modernizację aparatury badawczej zaliczanej do środków trwałych na stałe zaistalowanej w projekcie i ściśle związanej z realizacją projektu,

opłaty związane z transportem, montażem lub instalacją urządzeń nabytych w ramach projektu, z wyłączeniem własnego transportu, własnego montażu lub własnej instalacji z zastrzeżeniem, że usługa ta może zostać uznana za kwalifikowaną wyłącznie w przypadku, gdy zgodnie z przepisami o rachunkowości zwiększa wartość początkową środka trwałego ujętą w ewidencji środków trwałych Wnioskodawcy,

wydatki na spłatę rat kapitałowych z tytułu leasingu finansowego środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych do wysokości wartości początkowej środka trwałego z dnia zawarcia umowy leasingu,

wydatki na nabycie wartości niematerialnych i prawnych związanych z transferem technologii poprzez nabycie patentów, licencji, know-how lub nieopatentowanej wiedzy technicznej (pod warunkiem, że: będą wykorzystywane wyłącznie przez nabywcę, podlegają amortyzacji zgodnie z przepisami o rachunkowości, będą nabyte od osoby trzeciej na warunkach rynkowych, będą stanowiły aktywne Beneficjenta pomocy przez co najmniej 5 lat, a w przypadku mikroprzedsiębiorcy, małego i średniego przedsiębiorcy – co najmniej przez 3 lata),

koszty podatku VAT, jeśli zgodnie z odrębnymi przepisami Beneficjentowi nie przysługuje prawo jego zwrotu lub odliczenia od należnego podatku od towarów i usług,

wydatki na zakup nowego sprzętu ICT związanego bezpośrednio z realizacją celu projektu,

wydatki na sformowanie i rozwój portalu i strony www z wyłączeniem wykonawstwa własnego, stanowiące element uzupełniający projektu, tylko w przypadku kiedy dotyczą bezpośrednio projektu i mają na celu transfer technologii, wiedzy, efektów niematerialnych projektu i nie są związane z bieżącą działalnością Beneficjenta,

wydatki na ochronę patentową i doradztwo w zakresie ochrony własności intelektualnej wraz z opłatami za pierwsze zgłoszenie patentowe będące bezpośrednim wynikiem realizowanego projektu,

wydatki na certyfikację rezultatów projektu,

wydatki w zakresie cross-finansingu nieprzekraczające 5% finansowania wspólnotowego danego projektu,

Beneficjent realizuje projekt o całkowitej wartości wynoszącej 2 000 000 zł. Wydatki kwalifikowane wynoszą 1 500 000 zł i zostały objęte dofinansowaniem na poziomie 65%, stąd wartość dofinansowania wynosi 975 000,00 zł. Dofinansowanie z EFRR stanowi 85% wartości dofinansowania wydatków kwalifikowanych, a zatem 828 750,00 zł. 5% wartości finansowania wspólnotowego stanowi wartość 41 437,50 zł (5% * 828 750,00 zł). Zatem, w ramach wydatków na szkolenie w zakresie eksploatacji urządzeń nabytych w ramach projektu, Beneficjent może wydać maksymalnie do 41 437,50 zł.

wydatki związane z nabyciem publikacji, dostępem do baz danych i innych odpłatnych źródeł informacji niezbędnych do realizacji projektu,

wydatki na wydawnictwa, opracowanie analiz i raportów związanych bezpośrednio z realizacją projektu, jeśli tak stanowi wniosek o dofinansowanie i wydatki te nie były współfinansowane z publicznych środków krajowych ani współfinansowane w okresie 7 lat poprzedzających datę dokonania zakupu przez Beneficjenta. Dokumentem poświadczającym ten fakt może być oświadczenie zbywcy, które Beneficjent składa wraz z wnioskiem o płatność,

wydatki związane z współpracą z zagranicznymi ośrodkami naukowymi i naukowcami, w tym koszty tłumaczeń (jako element uzupełniający projektu).

Wydatki niekwalifikowane

zgodnie z zapisami pkt. 4 niniejszego podrecznika, z wyłączeniem wydatków na pokrycie kosztów zarządzania projektem i kosztów ogólnych na zasadach przewidzianych w katalogu wydatków kwalifikowanych w ramach niniejszego działania,

remont, w tym remont dotyczący już istniejących części wspólnych budynku,

wydatki związane z bieżącą działalnością Beneficjenta,

wydatki poniesione na wykonanie robót dodatkowych,

wydatki na rezygnacji z wykonania części robót objętych przedmiotem zamówienia, a w ich miejsce zleca się wykonanie innych robót budowlanych nawet o wartości nie powodującej przekroczenia ceny oferty,

opłaty za przyłączenie do sieci wodociągowych, kanalizacyjnych, elektroenergetycznych, gazowych i telekomunikacyjnych,

wydatki na zakup środków transportu, z wyjątkiem środków transportu oznaczonych w Klasyfikacji Środków Trwałych jako nr 780 – samoloty,

wydatki na zakup używanych środków trwałych,

wydatki na promocję projektu.

5.1.4. Działanie 1.4. Promocja gospodarcza i aktywizacja inwestycyjna regionu

5.1.4.1. Schemat A – Projekty inwestycyjne

Wydatki kwalifikowane

- do współfinansowania kwalifikują się wydatki na prace przygotowawcze poniesione na opracowanie następującej niezbędnej dokumentacji związanej z przygotowaniem projektu:
  - studium wykonalności,
  - dokumentacji technicznej,
  - ocenę oddziaływania na środowisko,
  - map lub szkiców lokalnych sytuujących projekt,
  - dokumentacji przetargowej,
  - operatów szacunkowych,
- wydatki na nabywanie prawa własności lub wieczystego użytkowania nieruchomości niezabudowanej do wysokości 10% całkowitych kosztów kwalifikowalnych projektu zgodnie z pkt. 3.12 niniejszego podrozdziału wraz z wydatkami bezpośrednio związanymi z nabyciem nieruchomości (opłaty notarialne),
- przygotowanie terenu pod budowę, w tym:
  - prace geodezyjne,
  - prace ziemne,
  - prace budowlano-montażowe,
  - prace instalacyjne,
  - prace rozbiórkowe,
  - prace związane z zagospodarowaniem terenu,
- przebudowa oraz budowa sieci w szczególności: sieci wodociągowej, gazowej, ciepłowniczej, elektroenergetycznej, kanalizacji sanitarnej oraz deszczowej niezbędnej do kompleksowego uzbrojenia terenów inwestycyjnych,
- wydatki na sprawowanie funkcji inspektora nadzoru i/lub nadzoru autorskiego, konserwatorskiego, archeologicznego i geotechnicznego,
- wydatki na nabywanie materiałów budowlanych, sprzętu oraz wyposażenia nieruchomości związanej z funkcjonowaniem inwestycji,
- wydatki poniesione na odrestaurowanie i odbudowę obiektów budowlanych, budowli i lokali, położonych na uzbraniach terenów inwestycyjnych stanowiących maksymalnie 10% całkowitych kosztów kwalifikowalnych projektu, liczone w sposób analogiczny jak w przypadku nabycia prawa własności lub wieczystego użytkowania nieruchomości niezabudowanej,
- wydatki na przebudowę infrastruktury technicznej kolidującej z inwestycją,
- wydatki na prace wykonawcze.
- wydatki na opłaty z tytułu zajęcia pasa drogowego (w trakcie okresu realizacji projektu), opłaty za usunięcie drzew lub krzewów, odciskowania z tytułu przedwczesnego wyrębu drzewostanu, opłaty z tytułu użytkowania gruntów leśnych na cele nieleśne oraz różnych na cele nirolenizacji w okresie realizacji projektu, mogą być uznane za kwalifikowane, jeśli opłaty te są należne podmiotowi internu niż beneficjent,
- wydatki na odzwierciedlenie nawierzchni drogi poza pasem prowadzonych robót mogą być uznane za kwalifikowane, jeśli obowiązek odzwierciedlenia nawierzchni drogi wynika z zezwolenia na zajęcie pasa drogowego,

- opłaty z tytułu ustanowienia służebności przesyłu dotyczącego zgody na wejście w teren działek, przez które przebiegać będzie inwestycja oraz umowy użytkowania gruntu,
- wydatki na odciskowanie lub zajęcie cudzej nieruchomości na czas prowadzenia robót budowlanych lub za urazowe zbiory,
- wydatki związane z uzyskaniem prawa dostępu do terenu budowy mogą być uznane za kwalifikowane, jeśli nie jest możliwy swobodny dostęp do terenu budowy z drogi publicznej,
- wydatki związane z robotami budowlanymi dotyczącymi dróg wojewódzkich, powiatowych i gminnych, wewnętrznych oraz mostów na nich, niezbędnych do zapewnienia dojazdu do terenów inwestycyjnych oraz infrastrukturą towarzyszącą jako element projektu z zakresu uzbrojenia terenów inwestycyjnych,
- wydatki na zakup i wdrożenie systemów pomiaru, monitoringu i obsługi sieci oraz zabezpieczenia obiektów będących przedmiotem projektu,
- wydatki na promocję projektu, tj. niezbędne wydatki na działania promocyjne i informacyjne zgodne z charakterem projektu, pod warunkiem, że w działaniach tych przekazywane są informacje o wsparciu finansowym pochodzącym z Unii Europejskiej.

Wydatki niekwalifikowane

- zgodnie z zapisami pkt. 4 niniejszego podrozdziału,
- uzbrojenie terenów przeznaczonych pod budowę budynków mieszkalnych, ciepłowniczej, elektroenergetycznej, telekomunikacyjnej, kanalizacji sanitarnej oraz deszczowej z przeznaczeniem dla mieszkańców,
- przebudowa oraz budowa sieci telekomunikacyjnej w ramach kompleksowego uzbrojenia terenów inwestycyjnych,
- wydatek poniesiony na wykonanie robót dodatkowych,
- wydatek poniesiony na pokrycie kosztów robót ziemnych, w przypadku gdy zmiany polegają na rezygnacji z wykonania części robót objętych przedmiotem zamówienia, a w loci miejsce zleca się wykończenie innych robót budowlanych nawet gdy ich wartość nie przekracza ceny oferty,
- opłaty za przyłączenie do sieci wodociągowej, kanalizacyjnych, elektroenergetycznych, gazowych i telekomunikacyjnych,
- wydatki związane z budową dróg przekraczające 70% całkowitych wydatków kwalifikowalnych projektu,
- wydatki związane z robotami budowlanymi dotyczącymi mostów przekraczając 50% dopuszczalnego limitu dla wydatków kwalifikowalnych dotyczących budowy dróg,
- wydatki poniesione na odrestaurowanie i odbudowę obiektów budowlanych, budowli i lokali położonych na uzbraniach terenów inwestycyjnych stanowiących więcej niż 10% całkowitych kosztów kwalifikowalnych projektu,
- wydatki na zakup środków transportu,
- koszty zarządzania projektem zgodnie z pkt. 3.16 niniejszego podrozdziału,
- koszty ogólne, zgodnie z pkt. 3.17 niniejszego podrozdziału,
- w przypadku poszerzenia terenów inwestycyjnych wydatki związane z doposażeniem dotychczasowego obszaru strefy, mające na celu powiązanie z nowym obszarem,
- wkład niepieniężny.

5.1.4.2. Schemat A – Projekty inwestycyjne (dotyczy projektów polegających na modernizacji infrastruktury lotniskowej)

Wydaki kwalifikowane

- do współfinansowania kwalifikują się wydatki na prace przygotowawcze poniesione na opracowanie następującej niezbędnej dokumentacji związanej z przygotowaniem projektu:
  - studium wykonalności,
  - dokumentację techniczną,
  - oceny oddziaływania na środowisko,
  - map lub szkiców lokalnych sytuujących projekt,
  - dokumentacji przetargowej,
- przygotowanie terenu pod budowę, w tym:
  - prace geodezyjne,
  - prace ziemne,
  - prace budowlano-montażowe,
  - prace instalacyjne,
  - prace rozbiórkowe,
  - prace związane z zagospodarowaniem terenu,
- uźbrojenie terenu w wymagane media, w tym: m.in.: sieć i przyłącza elektryczne zasilające, teletechniczne, kanalizację sanitarną, sieć gazową, ciepłowniczą, wodociągowe,
- budowa, przebudowa i wyposażenie istniejącej infrastruktury lotniskowej w celu prowadzenia działalności społecznowo – ćwiczeniowo - treningowej (droga startowa, droga kołowa, wieża kontroli lotów i inne),
- instalacja elementów infrastruktury lotniskowej, m.in. oświetlenie, systemy naprowadzające, niezbędne pomoce nawigacyjne, systemy łączności, zabezpieczenie meteorologiczne lotniska (ogrodzek meteo),
- wydatki z zakresu bezpieczeństwa ruchu lotniczego m.in. budowa opóźnienia lotniska, droga pobładowa,
- przygotowanie infrastruktury lotniskowej do wymogów ochrony środowiska (np. urządzenia odwadniające w tym kanalizacja deszczowa, zbiorniki retencyjne, zbiorniki odprężające, separatory dla wód opadowych i inne),
- wydatki na sprawowanie funkcji inspektora nadzoru i lub nadzoru autorskiego, konserwatorskiego, archeologicznego i geotechnicznego,
- wydatki na nabycie robót, materiałów budowlanych, sprzętu oraz wyposażenia niezbędnego do nadzoru nad realizacją i funkcjonowaniem inwestycji,
- wydatki na przebudowę infrastruktury technicznej kolidującej z inwestycją,
- wydatki na prace wykończeniowe,
- wydatki na opłaty z tytułu zajęcia pasa drogowego (w trakcie okresu realizacji projektu), opłaty za usunięcie drzew lub krzewów mogą być uznane za kwalifikowane, jeśli opłaty te są należne podmiotowi innemu niż beneficjent,
- wydatki na odškodnowania za zajęcie cudzej nieruchomości na czas prowadzenia robót budowlanych lub za utracenie zbioru mogą być uznane za kwalifikowane,
- wydatki na zakup i wdrożenie systemów pomiaru, monitoringu i obsługi sieci oraz zabezpieczenia obiektów będących przedmiotem projektu,
- wydatki na promocję projektu, tj. niezbędne wydatki na działania promocyjne i informacyjne zgodne z charakterem projektu, pod warunkiem, że w działaniach tych przekazywane są informacje o wsparciu finansowym pochodzącym z Unii Europejskiej.

Podrecznik przygotowany wydruków w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa podkarpackiego na lata 2007-2013

Wydział Inżynierii

- zgodnie z zapisami pkt. 4 niniejszego podrozdziału, zakup środków transportu, w tym taboretu łączącego, wydobył na roboty budowlane VUB zakup wyposażenia w zakresie laborka innych niż dotyczące prowadzenia działalności szkoleniowo-cwiczeniowo-treningowej (np. działalnici komercyjnej, boteb, sklepy, restauracje), przebudowa oraz budowa sieci w szczególności: sieci wodociągowej, gazowej, ciepłowniczej, elektroenergetycznej, telekomunikacyjnej, kanalizacji sanitarnej oraz deszczowej i przeznaczaniem dla mieszkańców.
- wydatki poniesiony na wykonanie robót dodatkowych, wydatki poniesiony na pokrycie kosztów robót ziemnych, w przypadku gdy zmiany polegały na rezygnacji z wykonania części robót objętych przedmiotem zamówienia, a w ich miejsce zleca się wykonanie innych robót budowlanych, nawet gdy ich wartość nie przekroczyła ceny oferty,
- opłaty za przyłączenia do sieci wodociągowych, kanalizacyjnych, elektroenergetycznych, gazowych i telekomunikacyjnych,
- audyt projektu,
- wynajem środków trwałych (sprzęt i wyposażenie),
- koszty zarządzania projektem zgodnie z pkt. 3.15 niniejszego podrozdziału,
- koszty ogólnie zgodnie z pkt. 3.17 niniejszego podrozdziału.

5.1.4.3. Schemat B – Projekty pozainwestycyjne

sydaktl kwalifikowane

- wydatki poniesione na instrumenty zabezpieczające realizację umowy o dofinansowanie, o ile ich poniesienie jest wymagane,
koszty amortyzacji środków trwałych i/lub wartości niematerialnych i prawnych wykorzystywanych do realizacji projektu przez okres w którym są one niezbędne do realizacji projektu - zgodnie z pkt. 3.11 niniejszego podrozdziału, przy czym niekwalifikowana jest amortyzacja jednorazowa,
wydatki na wynajem sprzętu dla potrzeb projektu w okresie, w którym jest on niezbędnym do jego realizacji,
koszty transportu materiałów i sprzętu do obsługi projektu oraz materiałów będących przedmiotem ekspozycji,
podróże służbowe i zakwaterowanie osób biorących udział w przedsięwzięciu będącym przedmiotem projektu do łącznej wysokości nie przekraczającej 30% całkowitych kosztów kwalifikowanych projektu (sposób obliczania identyczny jak w przypadku zakupu gruntu);
podróże służbowe muszą być rozliczane zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 grudnia 2002 r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju (Dz.U.2002.236.1991 z późn. zm.) oraz Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 grudnia 2002 r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju (Dz.U.2002.236.1990 z późn. zm.); w przypadku imprez targowo - wystawienniczych zakwaterowanie obejmuje okres nie dłuższy niż dwa dni przed rozpoczęciem i dwa dni po zakończeniu danej imprezy,
zakup usług związanych z opracowaniem i wytworzeniem materiałów promocyjnych/instrumentów promocyjnych - dotyczy materiałów promocyjnych oferowanych i/lub wejściówek podkarpackie w okresie niezbędnym do realizacji projektu;

- wydatki na zakup/wynajem nośników reklamowych /kanałów promocyjnych: powierzni reklamowych, czasu antenowego, miejsca na wyciskanie/serwisie internetowym, powierzchni prasowych, linków sponsorowanych, itp. - dotyczy materiałów promujących ofertę Wnioskodawcy /lub województwa podkarpackiego w okresie niezbędnym do realizacji projektu;
- wydatki na zakup usług związanych z kolportażem i dystrybucją materiałów promocyjnych: rozdostawienie ulotek, rozkładanie plakatów, montowanie billboardów, mailing, kolportaż bezpośredni, itp. - dotyczy materiałów promujących ofertę Wnioskodawcy /lub województwa podkarpackiego w okresie niezbędnym do realizacji projektu;
- wydatki na zakup usług związanych z opracowaniem /lub wykonaniem projektu aranżacji stoiska oraz opatrzeniem /lub wykończeniem projektu aranżacji siedziby targów, imprezy targowej - wystawieniowej lub innego przedsięwzięcia promocyjnego (w zależności od charakteru projektu);
- wydatki na wynajem powierzchni targowej - wystawieniowej /lub siedziby: targów, imprezy wystawieniowej lub innego przedsięwzięcia promocyjnego (w zależności od charakteru projektu);
- wydatki na wynajem elementów zabudowy: stoiska wystawieniowego /lub siedziby: targów, imprezy wystawieniowej lub innego przedsięwzięcia promocyjnego (w zależności od charakteru projektu);
- wydatki na opracowanie katalogu targowego;
- wydatki na wpis do katalogu targowego;
- wydatki na zakup usług w zakresie obsługi technicznej stoiska/targów/imprezy wystawieniowej/imprezy targowej (w zależności od charakteru projektu);
- opłaty wizowe, koszty związane z odprawami celnymi oraz koszty ubezpieczeń (osób biorących udział w przedsięwzięciu będącym przedmiotem projektu oraz eksponatów);
- wydatki na zakup biletów wstępu na imprezy targowe - wystawieniowe - wyłącznie dla osób biorących udział w misjach gospodarczych powiązanych ze zwiędzaniem targów/imprezy wystawieniowej;
- opłaty rejestracyjne;
- wydatki na zakup usług tłumaczeń;
- wydatki na zakup usług polegających na obsłudze cateringowej - dotyczy typów projektów: „Udział przedsiębiorców w misjach gospodarczych za granicą” oraz „Realizacja kampanii promocyjnych województwa podkarpackiego”;
- wydatki na zakup usług zorganizowania misji gospodarczej.

Wydatki niekwalifikowane

- zgodnie z zapisami pkt. 4 niniejszego podrecznika,
- koszty związane z zarządzaniem projektem i funkcjonowaniem biura projektowego,
- wydatki na zakup lub wytworzenie środków trwałych, oraz wartości niematerialnych i prawnych,
- koszty osobowe pracowników (wynagrodzenie oraz pochodne) zaangażowanych do realizacji projektu bez względu na formę zatrudnienia i rodzaj umowy (w tym umowy cywilno - prawne),
- zasiłki i inne świadczenia, w tym:
  - ekwiwalent urlopowy,
  - zasiłki i inne świadczenia finansowane ze środków ZUS (np. zasiłek rehabilitacyjny, macierzyński, opiekuńczy, wyrównawczy),
  - zasiłki finansowane z budżetu państwa (np. zasiłek pielęgnacyjny, zasiłek rodzinny),
  - zasiłek chorobowy,

- odpisy na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych (ZFSŚ), świadczenia finansowane z ZFSŚ (np. wczasy „pod gruszą”, bony żywieniowe, dopłaty do stołówek, itp.);
- odprawy emerytalno - rentowe,
- nagrody jubileuszowe,
- nagrody i premie urobinowe,
- składki na PFROR,
- wydatki na przygotowanie dokumentacji aplikacyjnej projektu,
- wydatki na roboty i materiały budowlane,
- wydatki związane z otwarciem oraz prowadzeniem wydzielonego na rzecz projektu subkonta na rachunku bankowym Wnioskodawcy lub odrębnego rachunku bankowego, opłaty pobierane od dokonywanych transakcji finansowych (krajowych lub zagranicznych);
- wydatki na zakup gruntów i nieruchomości,
- wydatki na zakup usług doradczych (w tym prawnych, finansowych i technicznych) oraz księgowych,
- wydatki na zakup lub leasing środków transportu,
- wydatki na zakup domeny,
- wydatki na zakup miejsca na serwerze,
- wydatki związane z pozycjonowaniem serwisu/wizytyni internetowej,
- wydatki na przejazdy taksówką,
- koszty rozmów telefonicznych.

5.2. Osoby priorytetowa 2. Infrastruktura techniczna

5.2.1. Działanie 2.1. Infrastruktura komunikacyjna

5.2.1.1. Schemat A - Drogi wojewódzkie, Schemat B - Drogi powiatowe, Schemat C - Drogi gminne

Wydatki kwalifikowane

- wydatki na prace przygotowawcze, w tym:
  - przygotowanie dokumentacji projektowej wraz z koniecznymi ekspertyzami, raportem oddziaływania na środowisko, itp.,
  - przygotowanie studium wykonalności,
  - zakup nieruchomości,
  - przygotowanie dokumentacji związanej z udzieleniem zamówienia publicznego.
- wydatki na prace związane z robotami budowlanymi dotyczącymi dróg i mostów wojewódzkich, powiatowych i gminnych oraz infrastruktury towarzyszącej, a także obwodnic obszarów zurbanizowanych na drogach wojewódzkich, powiatowych i gminnych oraz infrastruktury towarzyszącej, w tym:
  - przygotowanie terenu, prac geodezyjnych,
  - prace ziemne,
  - prace budowlane,
  - prace montażowe,
  - nadzór sprawowany w imieniu inwestora w zakresie prawidłowości realizacji inwestycji.
- wydatki na zakup sprzętu i wyposażenia oraz instalacji,
- wydatki na promocję projektu.

Wydatki niekwalifikowane

- roboty budowlane i modernizacja sieci dróg wewnętrznych,
- wydatki na drogi gminne dojazdowe do gruntów rolnych, wydzielanych w ramach projektów scaleniowych³¹,
- wydatki na drogi krajowe w miastach na prawach powiatu,
- zakup środków transportu oraz sprzętu na potrzeby bieżącej eksploatacji i remontów dróg,
- wydatek poniesiony na wypełnienie formularza wniosku o dofinansowanie projektu,
- podatek VAT, który może zostać uzyskany w oparciu o przepisy krajowe tj. ustawę z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług,
- wydatek poniesiony na zakup środka trwałego, który był współfinansowany ze środków krajowych lub wspólnotowych w przeciągu 7 lat poprzedzających datę zakupu środka trwałego przez beneficjenta,

³¹ Taka demarkacyjna pomiędzy Programami Operacyjnymi Unii Europejskiej, Wspólnoty Europejskiej i województwa Podkarpackiego.

- odsetki od zadłużenia, koszty kredytu.

W odniesieniu do projektów polegających na uszeregowaniu szkół powodzi, która miała miejsce w 2010 r., zastosowanie mają powyższe zapisy dotyczące wydatków kwalifikowanych i niekwalifikowanych w odniesieniu do działań 2.1, odpowiednio: schemat A - Drogi wojewódzkie, schemat B - Drogi powiatowe, schemat C - Drogi gminne w zakresie służącym odwołaniu, z uwzględnieniem współczesnych standardów, infrastruktury publicznej dotkniętej powodzią. Zakres rzeczowy projektu musi ograniczać się do tych elementów infrastruktury publicznej, w których wystąpiły straty spowodowane powodzią.

5.2.1.2. Schemat D - Transport publiczny

Wydatki kwalifikowane

- wydatki na prace przygotowawcze, w tym:
  - przygotowanie dokumentacji projektowej wraz z koniecznymi ekspertyzami, raportem oddziaływania na środowisko, itp.,
  - przygotowanie Zintegrowanego Planu Rozwoju Transportu Publicznego,
  - przygotowanie studium wykonalności,
  - zakup nieruchomości,
  - przygotowanie dokumentacji związanej z udzieleniem zamówienia publicznego,
- wydatki na prace związane z robotami budowlanymi w zakresie transportu multimodalnego, w tym centrów logistycznych (projekty o wartości kosztów kwalifikowanych poniżej 20 mln zł), a także w zakresie transportu publicznego, w tym:
  - przygotowanie terenu, prac geodezyjnych,
  - prace ziemne,
  - prace budowlane,
  - prace montażowe,
  - nadzór sprawowany w imieniu inwestora w zakresie prawidłowości realizacji inwestycji.
- wydatki na zakup sprzętu i wyposażenia oraz instalacji w zakresie transportu multimodalnego, w tym centrów logistycznych - projekty o wartości kosztów kwalifikowanych poniżej 20 mln PLN, a także w zakresie wyposażenia (w tym zakup taborek) dla transportu publicznego,
- wydatki na modernizację taboru transportu publicznego, w tym w zakresie zastępowania alternatywnych źródeł zasilania,
- wydatki na promocję projektu.

Wydatki niekwalifikowane

- wydatki na roboty budowlane i/lub zakup wyposażenia w centrach logistycznych - projekty o wartości kosztów kwalifikowanych powyżej 20 mln PLN,
- wydatki na zakup środków transportu nie posiadających świadectwa/certyfikatu dopuszczania określonego typu pojazdu do eksploatacji na terenie Polski,
- wydatki na zakup środków transportu nie spełniających europejskich norm dotyczących komunikacji zbiorowej,
- wydatki na zakup środków transportu nie spełniających norm europejskich dotyczących przewozu osób niepełnosprawnych,
- wydatki na roboty budowlane i modernizacja punktów działalności usługowo-gospodarczej otwartej na inne podmioty w obrębie zajezdni autobusowych i tramwajowych,

- ↳ wydatek poniesiony na wypełnienie formularza wniosku o dofinansowanie projektu,
- ↳ podatek VAT, który może zostać odzyskany w oparciu o przepisy krajowe tj. ustawę z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług,
- ↳ wydatek poniesiony na zakup środka trwałego, który był współfinansowany ze środków krajowych lub wspólnotowych w przedziale 7 lat poprzedzających datę zakupu środka trwałego przez beneficjenta,
- ↳ odsetki od zadłużenia, koszty kredytu,
- ↳ wydatki na zakup sprzętu i wyposażenia ruchomego, nie stanowiących środków trwałych.

5.2.1.3. Schemat E – Infrastruktura kolejowa

Wydatki kwalifikowane

- ↳ wydatki na prace przygotowawcze, w tym:
  - ↳ przygotowanie dokumentacji projektowej wraz z koniecznymi ekspertyzami, raportem oddziaływania na środowisko, itp.,
  - ↳ przygotowanie studium wykonalności,
  - ↳ zakup nieruchomości,
  - ↳ przygotowanie dokumentacji związanej z udzieleniem zamówienia publicznego,
- ↳ wydatki na prace związane z robotami budowlanymi, w tym:
  - ↳ przygotowanie terenu, prac geodezyjnych,
  - ↳ prace ziemne,
  - ↳ prace budowlane,
  - ↳ prace montażowe,
  - ↳ nadzór sprawowany w imieniu inwestora w zakresie prawidłowości realizacji inwestycji,
- ↳ wydatki na zakup sprzętu i wyposażenia oraz instalacji, w szczególności wydatki na zakup taboru dla połączeń regionalnych i/lub roboty budowlane dot. regionalnej sieci kolejowej, w tym przyznający się do tworzenia systemu regionalnych połączeń kolejowych z węzłami przesiadkowymi,
- ↳ wydatki na promocję projektu.

Wydatki niekwalifikowane

- ↳ wydatki na zakup środków transportu z wyłączeniem szynobusów i elektrycznych Zespołów Trakcyjnych (EZT),
- ↳ wydatki na zakup środków transportu nie posiadających świadectwa/certyfikatu dopuszczenia określonego typu pojazdu kolejowego do eksploatacji na terenie Polski,
- ↳ wydatki na zakup środków transportu nie spełniających europejskich norm dotyczących taboru kolejowego,
- ↳ wydatki na zakup środków transportu nie spełniających przez taboru normy europejskiej dotyczącej przewoźu osób niepełnosprawnych,
- ↳ wydatek poniesiony na wypełnienie formularza wniosku o dofinansowanie projektu,
- ↳ podatek VAT, który może zostać odzyskany w oparciu o przepisy krajowe tj. ustawę z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług,
- ↳ wydatek poniesiony na zakup środka trwałego, który był współfinansowany ze środków krajowych lub wspólnotowych w przedziale 7 lat poprzedzających datę zakupu środka trwałego przez beneficjenta.

- ↳ odsetki od zadłużenia, koszty kredytu,
- ↳ wydatki na zakup sprzętu i wyposażenia ruchomego, nie stanowiących środków trwałych.

5.2.1.4. Schemat F – Infrastruktura lotniska Rzeszów-Jasionka

Wydatki kwalifikowane

- ↳ wydatki na prace przygotowawcze, w tym:
  - ↳ przygotowanie dokumentacji projektowej wraz z koniecznymi ekspertyzami, raportem oddziaływania na środowisko, itp.,
  - ↳ przygotowanie studium wykonalności,
  - ↳ zakup nieruchomości,
  - ↳ przygotowanie dokumentacji związanej z udzieleniem zamówienia publicznego,
- ↳ wydatki na prace związane z robotami budowlanymi w zakresie portu lotniczego Rzeszów-Jasionka (projekty inne niż realizowane w ramach PO Infrastruktura i Środowisko), w tym:
  - ↳ przygotowanie terenu, prac geodezyjnych,
  - ↳ prace ziemne,
  - ↳ prace budowlane,
  - ↳ prace montażowe,
  - ↳ nadzór sprawowany w imieniu inwestora w zakresie prawidłowości realizacji inwestycji,
- ↳ wydatki na zakup sprzętu i wyposażenia oraz instalacji w zakresie portu lotniczego Rzeszów-Jasionka (projekty inne niż realizowane w ramach PO Infrastruktura i Środowisko),
- ↳ wydatki na promocję projektu.

Wydatki niekwalifikowane

- ↳ wydatki na roboty budowlane i/lub zakup wyposażenia w zakresie portów lotniczych innych niż dotyczące portu lotniczego Rzeszów-Jasionka,
- ↳ zakup środków transportu – nie związanych bezpośrednio z zabezpieczeniem obsługi ruchu lotniczego,
- ↳ wydatek poniesiony na wypełnienie formularza wniosku o dofinansowanie projektu,
- ↳ podatek VAT, który może zostać odzyskany w oparciu o przepisy krajowe tj. ustawę z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług,
- ↳ wydatek poniesiony na zakup środka trwałego, który był współfinansowany ze środków krajowych lub wspólnotowych w przedziale 7 lat poprzedzających datę zakupu środka trwałego przez beneficjenta,
- ↳ odsetki od zadłużenia, koszty kredytu,
- ↳ wydatki na zakup sprzętu i wyposażenia ruchomego, nie stanowiących środków trwałych.

5.2.2. Działanie 2.2. Infrastruktura energetyczna

Wydatki kwalifikowane

- ↳ wydatki na prace przygotowawcze, w tym:

- przygotowanie dokumentacji projektowej wraz z koniecznymi ekspertyzami, raportem oddziaływania na środowisko, itp.,
- przygotowanie studium wykonalności,
- zakup nieruchomości,
- przygotowanie dokumentacji związanej z udzieleniem zamówienia publicznego,

wydatki na prace związane z robotami budowlanymi, w tym:

- przygotowanie terenu, prac geodezyjnych,
- prace ziemne,
- prace budowlane,
- prace montażowe,
- nadzór sprawowany w imieniu inwestora w zakresie prawidłowości realizacji inwestycji,

w szczególności:

- wydatki na roboty budowlane i/lub wyposażenie w zakresie przedsięwzięć dotyczących odnawialnych źródeł energii – projekty o wartościach kosztów kwalifikowanych powyżej 0,5 mln PLN i wartości całkowitych wydatków niezbędnych do realizacji projektu poniżej 20 mln PLN, przy czym:

- dla projektów realizowanych na obszarach objętych interwencją PROW, dla których wnioskodawcą jest gmina

- minimalna wartość dofinansowania wynosić będzie powyżej 3 mln PLN,
- minimalna wartość dofinansowania wynosić będzie poniżej 3 mln PLN, tylko w przypadku gdy gmina nie może już korzystać ze wsparcia z PROW (np. gdy z PROW otrzymała wsparcie na 2,5 mln PLN, a kolejny projekt ma wartość przekraczającą pozostałą kwotę możliwą do wykorzystania w PROW),

- dla inwestycji w zakresie wytwarzania energii elektrycznej z biomasy lub biogazu oraz w zakresie budowy lub rozbudowy małych elektrowni wodnych, - maksymalna wartość całkowitych wydatków niezbędnych do realizacji projektu wynosić będzie poniżej 10 mln PLN,

- wydatki na roboty budowlane i/lub wyposażenie w zakresie przedsięwzięć dotyczących infrastruktury przesyłu energii elektrycznej lub przesyłu energii ciepłej – projekty o wartości całkowitych wydatków niezbędnych do realizacji projektu poniżej 20 mln PLN,

- wydatki na budowę systemów dystrybucji gazu ziemnego na terenach niezagazifikowanych oraz modernizację istniejących sieci dystrybucji – projekty o wartości kosztów kwalifikowanych poniżej 8 mln PLN,

- wydatki na roboty budowlane i/lub wyposażenie w zakresie przedsięwzięć dotyczących wytwarzania energii elektrycznej lub ciepła, w tym w skojarzeniu – projekty o wartości całkowitych wydatków niezbędnych do realizacji projektu poniżej 10 mln PLN,

- wydatki na kompleksową termomodernizację obiektów użyteczności publicznej oraz zmianą źródeł wytwarzania energii w celu ograniczenia tzw. "niskiej emisji" – projekty o wartości całkowitych wydatków niezbędnych do realizacji projektu poniżej 10 mln PLN,

- modernizacja obiektów spalania paliw z wyjątkiem zakresu wymienionego w załączniku XIII do Traktatu o Przystąpieniu Rzeczypospolitej Polskiej do UE,

- wydatki na zakup sprzętu i wyposażenie oraz instalacji,
- wydatki na promocję projektu.

Wydatki niekwalifikowane

- wydatki na roboty budowlane i/lub wyposażenie w zakresie przedsięwzięć dotyczących odnawialnych źródeł energii – projekty o wartościach kosztów kwalifikowanych wynoszących 0,5 mln PLN i poniżej 0,5 mln PLN oraz projekty o wartościach całkowitych wydatków niezbędnych do realizacji projektu wynoszących 20 mln PLN i powyżej 20 mln PLN,

- wydatki związane z wyhodowaniem i prowadzeniem plantacji roślin służących do produkcji biomasy i biopaliw,

- wydatki na dotowanie produkcji energii elektrycznej pochodzącej z konwencjonalnych źródeł energii tj. paliw kopalnych (węgiel kamienny i brunatny, ropa naftowa),

- wydatki na roboty budowlane i/lub wyposażenie w zakresie przedsięwzięć dotyczących wytwarzania energii elektrycznej lub ciepła, w tym w skojarzeniu, – projekty o wartościach kosztów kwalifikowanych wynoszących 10 mln PLN i powyżej 10 mln PLN,

- wydatki na budowę ciepłowni wykorzystujących konwencjonalne źródła energii tj. paliwa kopalne (węgiel kamienny i brunatny, ropa naftowa),

- wydatki na roboty budowlane i/lub wyposażenie w zakresie przedsięwzięć dotyczących infrastruktury przesyłu energii elektrycznej lub przesyłu energii ciepłej – projekty o wartościach całkowitych wydatków niezbędnych do realizacji projektu wynoszących 20 mln PLN i powyżej 20 mln PLN,

- wydatki na budowę systemów dystrybucji gazu ziemnego na terenach niezagazifikowanych oraz modernizację istniejących sieci dystrybucji – projekty o wartościach kosztów kwalifikowanych wynoszących 8 mln PLN i powyżej 8 mln PLN,

- wydatki w ramach projektu realizowane w budynkach mieszkalnych,

- wydatki na kompleksową termomodernizację obiektów użyteczności publicznej oraz zmianą źródeł wytwarzania energii w celu ograniczenia tzw. "niskiej emisji" – projekty o wartościach całkowitych wydatków niezbędnych do realizacji projektu wynoszących 10 mln PLN i powyżej 10 mln PLN,

- wydatki na podłączenie odbiorców usług do sieci dystrybucji ciepła, gazu ziemnego, dystrybucji energii elektrycznej,

- wydatek poniesiony na wypełnienie formularza wniosku o dofinansowanie projektu,

- podatek VAT, który może zostać odzyskany w oparciu o przepisy krajowe tj. ustawę z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług,

- wydatek poniesiony na zakup środków trwałych, który był współfinansowany ze środków krajowych lub wspólnotowych w przedziale 7 lat poprzedzających datę zakupu środka trwałego przez beneficjenta,

- odsetki od zadłużenia, koszty kredytu,

- wydatki na zakup sprzętu i wyposażenia ruchomego, nie stanowiących środków trwałych.

W odniesieniu do projektów polegających na usuwaniu skutków powodzi, która miała miejsce w 2010 r., zastosowanie mają powyższe zapisy dotyczące wydatków kwalifikowanych i niekwalifikowanych w odniesieniu do działania 2.2 Infrastruktura energetyczna w zakresie służącym odnowieniu, z uwzględnieniem współczesnych standardów, infrastruktury publicznej dotkniętej powodzią. Zakres rzeczowy projektu musi ograniczać się do tych elementów infrastruktury publicznej, w których wystąpiły szkody spowodowane powodzią.

5.3. Oś priorytetowa 3. Społeczeństwo informacyjne

Wydatki kwalifikowane

- ↳ wydatki na e-usługi publiczne o wyznaczonej regionalnej i lokalnej (w tym e-zdrowie, e-edukacja),
- ↳ wydatki na e-usługi w administracji publicznej – m.in. elektroniczny obieg dokumentów, podpis elektroniczny,
- ↳ wydatki na ekspertyzy związane z przeprowadzeniem inwentaryzacji zasobów sprzętowych i systemowych beneficjenta,
- ↳ wydatki na budowę i wdrażanie platform elektronicznych na poziomie regionalnym i/lub lokalnym,
- ↳ wydatki związane z tworzeniem geograficznych Systemów Informacji Przestrzennej dla poziomu regionalnego i lokalnego,
- ↳ wydatki na budowę i/lub rozbudowę lokalnych i regionalnych sieci szerokopasmowych współdziałających z siecią szerokopasmową na poziomie regionalnym i/lub krajowym,
- ↳ wydatki na zakup sprzętu, oprogramowania i urządzeń peryferyjnych będących niezbędną częścią szerszego projektu związanego ze społeczeństwem informacyjnym, niezawierającą zabezpieczeń przesyłania i przechowywania danych,
- ↳ wydatki na zapewnienie bezpieczeństwa przesyłania i przechowywania danych,
- ↳ wydatki bieżące: np. abonament za dzierżawę łącza internetowego²⁰,
- ↳ wydatki na podłączenie do sieci odbiorców usług objętych projektem²¹,
- ↳ wydatki związane z prowadzeniem kont poczty internetowej, serwerów, rejestracją i utrzymaniem domen, zleceniem prowadzenia serwisu www²²,
- ↳ wydatki na zakup wyposażenia nieruchomości związanej z funkcjonowaniem projektu np. klimatyzatory serwerowni, wyposażenie telecentrów,

przez wyposażenie nieruchomości związane z funkcjonowaniem projektu należy uznać urządzenia o środkach ruchome umożliwiającej normalną pracę zakupionych w projekcie produktów, bez których produkty te nie mogłyby działać poprawnie lub też uległyby zniszczeniu (np. brak klimatyzatorów w serwerowni spowodowałby pożarzenie serwerów lub brak systemów zasilania energią (UPS) może spowodować szalenie komputerów w pracowni lub utratę danych).

- ↳ wydatki na działania z zakresu tworzenia punktów dostępu do informacji (np. turystyczne i kulturalne) w połączeniu z tworzeniem PJP-ów²³,
- ↳ wydatki na opracowanie koncepcji i stworzenie stron www, portali, jeżeli jest to niezbędna część szerszego projektu związanego ze społeczeństwem informacyjnym, niezawierająca zabezpieczeń przesyłania i przechowywania danych,
- ↳ wydatki związane z aktualizacją, konwersją, digitalizacją i tworzeniem danych cyfrowych,
- ↳ wydatki związane z tworzeniem dedykowanego oprogramowania,

Oprogramowanie dedykowane powstaje w oparciu o indywidualne potrzeby klienta zgodnie z modelem funkcjonowania jego instytucji. Przykładem może być System Ewidencji Opół w Gminie, bez danych atrakcji turystycznych na terenie gminy wraz z możliwością planowania podróży on-line itp.

²⁰ Wydatek może zostać uznany za kwalifikowany w sytuacji, gdy będzie niezbędny dla zrealizowania projektu oraz posiadany będzie wyłącznie w okresie jego realizacji w ramach jego inwestycyjnej. Posiadane koszty eksploatacyjne należy uznać za niekwalifikowane.

²¹ np.
²² np.

Ponieważ standardowy proces budowy oprogramowania dedykowanego jest złożony, kwalifikowane są wszystkie koszty związane z jego tworzeniem:

- ↳ wydatki związane z rozpoznaniem potrzeb – określeniem celu, obszarów krytycznych, identyfikacją procesów i specyfikacją funkcjonalną tworzonego oprogramowania (np. wywiady z przyszłymi użytkownikami),
- ↳ wydatki związane z projektem technicznym i funkcjonalnym – szczegółową specyfikacją realizowanych funkcji, roli występujących w systemie, przypadków użycia, diagramów przepływu danych, projektem funkcjonalnym i technicznym rozwiązania,
- ↳ wydatki związane z prototypowaniem – budowa prototypu rozwiązania, zawierającego implementację podstawowych funkcji w ograniczonym zakresie,
- ↳ wydatki związane z implementacją końcową systemu,
- ↳ wydatki związane z wdrożeniem i oddaniem do eksploatacji.

Nia są kwalifikowane wydatki związane ze szkoleniami w zakresie obsługi oprogramowania, ponieważ w cel operacyjowej 3 nie przewidziano finansowania kryzysowego.

- ↳ wydatki na prace przygotowawcze, w tym:
  - ↳ przygotowanie dokumentacji projektowej wraz z koniecznymi ekspertyzami, raportem oddziaływania na środowisko, itp.,
  - ↳ przygotowanie studium wykonalności,
  - ↳ zakup nieruchomości,
  - ↳ przygotowanie dokumentacji związanej z udzieleniem zamówienia publicznego,
- ↳ wydatki na prace związane z robotami budowlanymi, w tym:
  - ↳ przygotowanie terenu, prac geodezyjnych,
  - ↳ prace ziemne,
  - ↳ prace budowlane,
  - ↳ prace montażowe,
  - ↳ nadzór sprawowany w imieniu inwestora w zakresie prawidłowości realizacji inwestycji,
- ↳ wydatki na promocję projektu.

Wydatki niekwalifikowane

- ↳ wydatki na utrzymanie dotychczasowej infrastruktury,
- ↳ wydatki związane z wyposażeniem sal dydaktycznych w komputery w insboudach oświatowych,
- ↳ wydatki na opracowanie koncepcji i stworzenie stron www, portali, jeżeli nie jest to jeden z elementów większego projektu,
- ↳ wydatki na rozbudowę, unowocześnienie, promocję i informację o dotychczas istniejącym portalu oraz na jego utrzymanie,
- ↳ szkolenia beneficjentów,
- ↳ wydatek poniesiony na wypiekanie formularza wniosku o dofinansowanie projektu,
- ↳ podatek VAT, który może zostać odliczony w oparciu o przepisy krajowe tj. ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług,

- ↳ wydatek poniesiony na zakup środka trwałego, który był współfinansowany ze środków krajowych lub współfinansowany w przedziale 7 lat poprzedzających datę zakupu środka trwałego przez beneficjenta,
- ↳ odsetki od zadłużenia, koszty kredytu.

5.4.Os priorytetowa 4. Ochrona środowiska i zapobieganie zagrożeniom

5.4.1. Działanie 4.1. Infrastruktura ochrony środowiska

5.4.1.1. Schemat A - Infrastruktura oczyszczania ścieków

Wydatki kwalifikowane

- ↳ wydatki na prace przygotowawcze, w tym:
  - ↳ przygotowanie dokumentacji projektowej wraz z koniecznymi ekspertyzami, raportem oddziaływania na środowisko, itp.,
  - ↳ przygotowanie studium wykonalności,
  - ↳ zakup nieruchomości,
  - ↳ przygotowanie dokumentacji związanej z udzieleniem zamówienia publicznego,
- ↳ wydatki na prace związane z robotami budowlanymi, w tym:
  - ↳ przygotowanie terenu, prace geodezyjne,
  - ↳ prace ziemne,
  - ↳ prace budowlane,
  - ↳ prace montażowe,
  - ↳ podłączenie do sieci kanalizacyjnych odbiorców usług (z wyłączeniem podłączenia odbiorców usług do systemu przydomowych oczyszczalni ścieków) – wydatkiem kwalifikowanym będzie odłamek przewodu kanalizacyjnego łączący studzienkę kanalizacyjną położoną na posesji odbiorcy usług z siecią kanalizacyjną lub w przypadku braku studzienki – odłamek przewodu kanalizacyjnego od granicy posesji do sieci kanalizacyjnej,
  - ↳ nadzór sprawowany w imieniu inwestora w zakresie prawidłowości realizacji inwestycji,
  - ↳ wydatki na zakup sprzętu i wyposażenia oraz inżynierii,
  - ↳ wydatki na promocję projektu.

Wydatki niekwalifikowane

- ↳ w odniesieniu do projektów w zakresie infrastruktury kanalizacji sanitarnej i oczyszczalni ścieków: wydatki na projekty w obrębie aglomeracji powyżej 15 000 RLW i/lub niewymienionych w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych,
- ↳ odłamek przewodu kanalizacyjnego od studzienki znajdującej się na posesji odbiorcy usług do budynku lub w przypadku braku studzienki, odłamek przewodu kanalizacyjnego od granicy nieruchomości gruntowej odbiorcy usług do budynku,
- ↳ wydatki na zakup środków transportu, bez względu na to w jakim zakresie są one związane z prowadzeniem gospodarki wodno-ściekowej,
- ↳ wydatek poniesiony na wypełnienie formularza wniosku o dofinansowanie projektu,
- ↳ podatek VAT, który może zostać odzyskany w oparciu o przepisy krajowe tj. ustawę z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług.

- ↳ wydatek poniesiony na zakup środka trwałego, który był współfinansowany ze środków krajowych lub współfinansowany w przeciągu 7 lat poprzedzających datę zakupu środka trwałego przez beneficjenta,
- ↳ odsetki od zadłużenia, koszty kredytu,
- ↳ wydatki na zakup sprzętu i wyposażenia ruchomego, nie stanowiących środków trwałych.

5.4.1.2. Schemat B – Zaopatrzenie w wodę

Wydatki kwalifikowane

- ↳ wydatki na prace przygotowawcze, w tym:
  - ↳ przygotowanie dokumentacji projektowej wraz z koniecznymi ekspertyzami, raportem oddziaływania na środowisko, itp.,
  - ↳ przygotowanie studium wykonalności,
  - ↳ zakup nieruchomości,
  - ↳ przygotowanie dokumentacji związanej z udzieleniem zamówienia publicznego,
- ↳ wydatki na prace związane z robotami budowlanymi, w tym:
  - ↳ przygotowanie terenu, prac geodezyjnych,
  - ↳ prace ziemne,
  - ↳ prace budowlane,
  - ↳ prace montażowe,
  - ↳ podłączenie do sieci wodociągowej odbiorów usług (przyłącze wodociągowe) w przypadku jeżeli właścicielem przyłącza jest beneficjent lub podmiot upoważniony do porożenia wydatków kwalifikowanych w ramach projektu (cały odsetek przewodu łączącego sieć wodociagową z wewnętrzną instalacją wodociagową w nieruchomości odbiorcy usług wraz z zaworem za wodomierzem głównym będzie kwalifikowany),
  - ↳ nadzór sprawowany w imieniu inwestora w zakresie prawidłowości realizacji inwestycji,
- ↳ wydatki na zakup sprzętu i wyposażenia oraz instalacji,
- ↳ wydatki na promocję projektu.

Wydatki niekwalifikowane

- ↳ podłączenie do sieci wodociągowej odbiorów usług (przyłącze wodociągowe) w przypadku jeżeli właścicielem przyłącza jest odbiorca usług (cały odsetek przewodu łączącego sieć wodociagową z wewnętrzną instalacją wodociagową w nieruchomości odbiorcy usług wraz z zaworem za wodomierzem głównym będzie niekwalifikowany),
- ↳ wydatki na zakup środków transportu, bez względu na to w jakim zakresie są one związane z prowadzeniem gospodarki wodno-ściekowej,
- ↳ wydatki związane z infrastrukturą oczyszczania ścieków,
- ↳ wydatki w ramach projektów z zakresu infrastruktury dostarczania i/lub udatniania wody w przypadku braku właściwego unieszkodliwiania ścieków na obszarach objętych tymi projektami,
- ↳ wydatek poniesiony na wypełnienie formularza wniosku o dofinansowanie projektu, podatek VAT, który może zostać odzyskany w oparciu o przepisy krajowe tj. ustawę z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług,
- ↳ wydatek poniesiony na zakup środka trwałego, który był współfinansowany ze środków krajowych lub współfinansowany w przedziale 7 lat poprzedzających datę zakupu środka trwałego przez beneficjenta,

- ↳ odsetki od zadłużenia, koszty kredytu,
- ↳ nie kwalifikują się zbiorniki, które mogą otrzymać dofinansowanie w ramach działania 4.2,
- ↳ wydatki na zakup sprzętu i wyposażenia ruchomego, nie stanowiących środków trwałych,
- ↳ wydatki na prace realizowane siłami własnymi.

5.4.1.3. Schemat C – Zagospodarowanie odpadów

Wydatki kwalifikowane

- ↳ wydatki na prace przygotowawcze, w tym:
  - ↳ przygotowanie dokumentacji projektowej wraz z koniecznymi ekspertyzami, raportem oddziaływania na środowisko, itp.,
  - ↳ przygotowanie studium wykonalności,
  - ↳ zakup nieruchomości,
  - ↳ przygotowanie dokumentacji związanej z udzieleniem zamówienia publicznego,
- ↳ wydatki na prace związane z robotami budowlanymi, w tym:
  - ↳ przygotowanie terenu, prac geodezyjnych,
  - ↳ prace ziemne,
  - ↳ prace budowlane,
  - ↳ prace montażowe,
  - ↳ nadzór sprawowany w imieniu inwestora w zakresie prawidłowości realizacji inwestycji,
- ↳ wydatki na roboty budowlane w zakresie selektywnej zbiórki odpadów lub obiektów przekształcania odpadów w celu odzysku i/lub unieszkodliwiania odpadów,
- ↳ wydatki na budowę nowych, modernizację istniejących i rekonstruację zamkniętych składowisk, likwidację mołników, likwidacja „dziur” wysypisk, itp.,
- ↳ wydatki na zakup sprzętu i wyposażenia oraz instalacji, w szczególności:
  - ↳ wydatki na wyposażenie w zakresie selektywnej zbiórki odpadów lub obiektów przekształcania odpadów w celu odzysku i/lub unieszkodliwiania odpadów,
  - ↳ wydatki na zakup specjalistycznych samochodów wysokiego zginioty²² do transportu odpadów jako część projektu infrastrukturalnego,
  - ↳ wydatki na zakup specjalnych samochodów przeznaczonych do załadunku i rozładunku pojemników do selektywnej zbiórki odpadów np. typu ozwoń,
  - ↳ wydatki na zakup wyposażenia niezbędnego do realizacji projektu np. kontenerów, tylko jako część projektu infrastrukturalnego,
- ↳ wydatki na promocję projektu.

Wydatki niekwalifikowane

- ↳ wydatki na projekty zawierające przedsięwzięcia z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi niezgodne z Planem Gospodarki Odpadami dla Województwa Podkarpackiego,
- ↳ w odniesieniu do projektów w zakresie gospodarki odpadami: wydatki na projekty dotyczące przedsięwzięć obsługujących powyżej 150 tys. mieszkańców,

²² samochody te są wyposażone w hydrauliczny układ wysięgowy zgodny do wywozu nieczystości z domnych typów pojemników. Prędkość wywołanego zgruntu powinna mieć natęsk powy 40, 350 km (35 t).

- wydatki na zakup środków transportu (np. pojazdów asenizacyjnych, beczkowozów, itp.) z wyjątkiem samochodów wysokościowego, ponieważ nie realizują one celów działania,
- wydatek poniesiony na wypełnienie formularza wniosku o dofinansowanie projektu, podatek VAT, który może zostać odzyskany w oparciu o przepisy krajowe tj. ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług,
- wydatek poniesiony na zakup środka trwałego, który był współfinansowany ze środków krajowych lub współfinansowany w przedziale 7 lat poprzedzających datę zakupu środka trwałego przez beneficjenta,
- odsetki od zadłużenia, koszty kredytu,
- wydatki na zakup sprzętu i wyposażenia ruchomego, nie stanowiącego środków trwałych z wyłączeniem cross-finansingu.

5.4.2. Działanie 4.2. Infrastruktura przeciwpowodziowa i racjonalna gospodarka zasobami wodnymi

Wydatki kwalifikowane

- wydatki na prace przygotowawcze, w tym:
  - przygotowanie dokumentacji projektowej wraz z koniecznymi ekspertyzami, raportem oddziaływania na środowisko, itp.,
  - przygotowanie studium wykonalności,
  - zakup nieruchomości,
  - przygotowanie dokumentacji związanej z udzieleniem zamówienia publicznego,
- przygotowanie strategii zarządzania ryzykiem powodziowym: m.in. opracowanie oceny ryzyka powodziowego, map zagrożeń, planów zarządzania ryzykiem powodziowym i studiów ochrony przeciwpowodziowej itp.,
- wydatki na prace związane z robotami budowlanymi, w tym:
  - przygotowanie terenu, prac geodezyjnych,
  - prace ziemne,
  - prace budowlane,
  - prace montażowe,
  - nadzór sprawowany w imieniu inwestora w zakresie prawidłowości realizacji inwestycji,

w szczególności:

- wydatki związane z robotami budowlanymi w zakresie renaturalizacji cieków wodnych i terenów wodno-biotnych, utrzymaniem naturalnego charakteru cieków poza terenami o zwartej zabudowie, odtworzeniem terenów podmokłych,
- wydatki na roboty budowlane w zakresie urządzeń przeciwpowodziowych (m.in. wałów z niezbędnymi drogami dojazdowymi, przepompowni, podzierów, suchych zbiorników, kanałów wagi itp.), regulacji i utrzymania cieków wodnych oraz innych form retencyjności, małych zbiorników wielozadaniowych o pojemności mniejszej niż 10 mln m³ i stópni wodnych,
- wydatki na zakup sprzętu i wyposażenia oraz instalacji, w szczególności:
  - wydatki związane z wyposażeniem w zakresie renaturalizacji cieków wodnych i terenów wodno-biotnych, utrzymaniem naturalnego charakteru cieków poza terenami o zwartej zabudowie, odtworzeniem terenów podmokłych,
  - wydatki na wyposażenie w zakresie urządzeń przeciwpowodziowych (m.in. wałów z niezbędnymi drogami dojazdowymi, przepompowni, podzierów, suchych zbiorników, kanałów wagi itp.), regulacji i utrzymania cieków wodnych oraz innych

- form retencyjności, małych zbiorników wielozadaniowych o pojemności mniejszej niż 10 mln m³ i stópni wodnych,
- wydatki na promocję projektu.

Wydatki niekwalifikowane

- wydatki na projekty w zakresie infrastruktury przeciwpowodziowej realizowane na cele rolnicze,
- wydatek poniesiony na wypełnienie formularza wniosku o dofinansowanie projektu, podatek VAT, który może zostać odzyskany w oparciu o przepisy krajowe tj. ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług,
- wydatek poniesiony na zakup środka trwałego, który był współfinansowany ze środków krajowych lub współfinansowany w przedziale 7 lat poprzedzających datę zakupu środka trwałego przez beneficjenta,
- odsetki od zadłużenia, koszty kredytu,
- wydatki na zakup sprzętu i wyposażenia ruchomego, nie stanowiącego środków trwałych.

5.4.3. Działanie 4.3. Zachowanie oraz ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazowej

Wydatki kwalifikowane

- wydatki na prace przygotowawcze, w tym:
  - przygotowanie dokumentacji projektowej wraz z koniecznymi ekspertyzami, raportem oddziaływania na środowisko, itp.,
  - przygotowanie studium wykonalności,
  - zakup nieruchomości,
  - przygotowanie dokumentacji związanej z udzieleniem zamówienia publicznego.
- wydatki na prace związane z robotami budowlanymi, w tym:
  - przygotowanie terenu, prac geodezyjnych,
  - prace ziemne,
  - prace budowlane, w szczególności w zakresie infrastruktury służącej promocji obszarów Natura 2000; dotyczące centrów edukacji ekologicznej; budowy przebiegów dla zwierząt i/lub likwidacja barier ekologicznych,
  - prace montażowe,
  - nadzór sprawowany w imieniu inwestora w zakresie prawidłowości realizacji inwestycji,
- wydatki na zakup sprzętu i wyposażenia oraz instalacji, w szczególności:
  - wydatki na wyposażenie dotyczące infrastruktury służącej promocji obszarów Natura 2000,
  - wydatki na wyposażenie centrów edukacji ekologicznej,
  - wydatki na zachowanie różnorodności gatunkowej, ekosystemowej i krajobrazowej (m.in. na roboty budowlane i/lub wyposażenie ośrodków rehabilitacji zwierząt chronionych, pielęgnacji i kunsztacji pomników przyrody ożywionej i nieożywionej itp.),
  - wydatki z zakresu ochrony siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin, zwierząt i grzybów (m.in. renowacja zniszczonych i cenionych ekosystemów i siedlisk przyrodniczych),
  - wydatki na przeprowadzenie inwentaryzacji przyrodniczej,
  - wydatki na opracowanie planów ochrony dla obszarów NATURA 2000, parków krajobrazowych i rezerwatów przyrody,

- wydatki na zakup gatunków zwierząt i roślin uwzględnionych w załączniku nr 1 do dyrektywy EWG 79/409/EWG z 2 kwietnia 1979 r., o ochronie dziko żyjących ptaków (Directive on the Conservation of Wild Birds) - dyrektywy "ptasiej" oraz w załączniku nr 2 Dyrektywy 92/43/EWG w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory - dyrektywy "siedliskowej", a także umieszczonych w Polskiej Czerwonej Księdze Roślin, Polskiej Czerwonej Księdze Zwierząt, Czerwonej Księdze Roślin i Grzybów Polski (dokumentach polskich) dotyczących zagrożonych gatunków roślin i zwierząt,
- wydatki dotyczące monitoringu przyrodniczego,
- wydatki na kampanie promocyjne i informacyjne, imprezy masowe, konkursy ekologiczne, w tym promocja obszarów NATURA 2000, projekty z zakresu edukacji ekologicznej - wyłącznie jako element typów projektów wymienionych w brzmieniu od 1 do 9 (wydatki kwalifikowalne w tym zakresie mogą stanowić nie więcej niż 5% całkowitej wartości projektu),
- wydatki na promocję projektu.

Wydatki niekwalifikowane

- wydatki na budowę lub instalację urządzeń stałych lub ruchomych służących do ochrony i wzbogacenia fauny i flory wodnej oraz rekultywacji wód śródlądowych, w tym terenów tarła i tras migracyjnych gatunków migrujących, poprzez przywrócenie drożności wodom śródlądowym (ponieważ będą one finansowane w ramach Programu "Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i przybrzeżnych obszarów rybackich na lata 2007-2013"),
- wydatki na propagowanie zrównoważonej akwakultury zgodnej ze szczególnymi ograniczeniami związanymi z ochroną środowiska, wynikającymi z wyznaczeniem obszarów ochrony kolektorycznej do sieci Natura 2000, wydatki na ochronę i poprawę stanu środowiska naturalnego w ramach sieci Natura 2000, tam gdzie działania dotyczą bezpośrednio gospodarki rybnej oraz zarybienia gatunkami zagrożenymi oraz centrów z biologicznego i gospodarczego punktu widzenia (ponieważ będą one finansowane w ramach Programu "Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i przybrzeżnych obszarów rybackich na lata 2007-2013"),
- wydatki na pielęgnację i odnawianie drzewostanów zniszczonych w wyniku wyzapienia katastrof naturalnych (ponieważ projekty tego typu realizowane będą w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013),
- wydatki na zakup środków ochrony roślin,
- wydatki poniesione na wypełnienie formularza wniosku o dofinansowanie projektu, podatek VAT, który może zostać odzyskany w oparciu o przepisy krajowe tj. ustawę z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług,
- wydatki poniesione na zakup środków trwałych, który był współfinansowany ze środków krajowych lub wspólnotowych w przedziale 7 lat poprzedzających datę zakupu środka trwałego przez beneficjenta,
- odsetki od zadłużenia, koszty kredytu,
- wydatki na zakup sprzętu i wyposażenia ruchomego, nie stanowiących środków trwałych z wyłączeniem cross - finansingu.

5.4.4. Działanie 4.4. Zwalczanie i zapobieganie zagrożeniom

Wydatki kwalifikowane

- wydatki na prace przygotowawcze, w tym:
  - przygotowanie dokumentacji projektowej wraz z koniecznymi ekspertyzami, raportem oddziaływania na środowisko, itp.,

- przygotowanie studium wykonalności,
- zakup nieruchomości,
- przygotowanie dokumentacji związanej z udzieleniem zamówienia publicznego, wydatki na prace związane z robotami budowlanymi, w tym:
  - przygotowanie terenu, prac geodezyjnych,
  - prace ziemne,
  - prace budowlane,
  - prace montażowe,
  - nadzór sprawowany w imieniu inwestora w zakresie prawidłowości realizacji inwestycji,
- wydatki na roboty budowlane dot. monitoringu środowiskowego, narzędzi obserwowania środowiska, gromadzenia i przetwarzania informacji o środowisku (np. stacje kontrolne i ostrzegawcze, bazy danych, mapy),
- wydatki na roboty budowlane dot. obiektów i wyposażenia jednostek odpowiedzialnych za podejmowanie działań ratowniczych w sytuacji podarów, klęsk żywiołowych, awarii i katastrof technicznych, chemicznych i ekologicznych (z wyłączeniem administracji rządowej), w tym tworzenie i modernizacja systemów łączności,
- wydatki na roboty budowlane dot. osuwisk, w tym na:
  - zabezpieczenie przed wystąpieniem osuwisk,
  - likwidację skutków osuwisk: przywrócenie stanu pierwotnego infrastruktury budowlanej, wnoszącej lub będącej w jego składzie wraz z zabezpieczeniem przed dalszym osuwaniem się ziemi. Nie będą się kwalifikowały projekty polegające wyłącznie na przywróceniu stanu pierwotnego infrastruktury, nie uwzględniające zabezpieczenia przed dalszym osuwaniem się ziemi,
- wydatki na zakup sprzętu i wyposażenia oraz instalacji, w szczególności:
  - wydatki na wyposażenie dot. monitoringu środowiskowego, narzędzi obserwowania środowiska, gromadzenia i przetwarzania informacji o środowisku (np. stacje kontrolne i ostrzegawcze, bazy danych, mapy),
  - wydatki na wyposażenie obiektów i wyposażenia jednostek odpowiedzialnych za podejmowanie działań ratowniczych w sytuacji podarów, klęsk żywiołowych, awarii i katastrof technicznych, chemicznych i ekologicznych (z wyłączeniem administracji rządowej), w tym tworzenie i modernizacja systemów łączności,
  - wydatki na promocję projektu.

Wydatki niekwalifikowane

- wydatki w zakresie wprowadzania mechanizmów zapobiegawczych, w tym zwłaszcza w odniesieniu do zagrożenia pożarowego lasów, których beneficjentami są Nadleśnictwa Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe. Projekty takie realizowane będą w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013,
- wydatki poniesione na wypełnienie formularza wniosku o dofinansowanie projektu, podatek VAT, który może zostać odzyskany w oparciu o przepisy krajowe tj. ustawę z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług,
- wydatki poniesione na zakup środka trwałego, który był współfinansowany ze środków krajowych lub wspólnotowych w przedziale 7 lat poprzedzających datę zakupu środka trwałego przez beneficjenta,
- odsetki od zadłużenia, koszty kredytu,
- wydatki na zakup sprzętu i wyposażenia ruchomego, nie stanowiących środków trwałych.

5.5.Oś priorytetowa 5. Infrastruktura publiczna

5.5.1. Oziałanie 5.1. Infrastruktura edukacyjna

5.5.1.1. Schemat A – Projekty z zakresu szkolnictwa wyższego

Wydatki kwalifikowane

- wydatki na prace przygotowawcze, w tym:
  - przygotowanie dokumentacji projektowej wraz z koniecznymi ekspertyzami, raportem oddziaływania na środowisko, itp.,
  - przygotowanie studium wykonalności,
  - zakup nieruchomości,
  - przygotowanie dokumentacji związanej z udzieleniem zamówienia publicznego,
- wydatki na prace związane z robotami budowlanymi, w tym:
  - przygotowanie terenu, prac geodezyjnych,
  - prace ziemne,
  - prace budowlane,
  - prace montażowe,
  - nadzór sprawowany w imieniu inwestora w zakresie prawidłowości realizacji inwestycji,

- roboty budowlane i/lub zakup sprzętu, wyposażenia i instalacji (w tym dostosowanie do potrzeb osób niepełnosprawnych) obiektów szkolnictwa wyższego: dydaktycznych, naukowe – badawczych (w tym laboratoriów, pracowni, bibliotek, obiektów sportowych, o ile służą zajęciom dydaktycznym, w tym w zakresie wychowania fizycznego, i innych),
- roboty budowlane i/lub zakup sprzętu, wyposażenia i instalacji (w tym dostosowanie do potrzeb osób niepełnosprawnych) obiektów szkolnictwa wyższego w zakresie infrastruktury towarzyszącej, np. akademiki – wyłącznie jako element projektu wymienionego w ww. liście,
- roboty budowlane i/lub zakup sprzętu, wyposażenia i instalacji w zakresie poprawy wydajności energetycznej budynków i zwiększenia wydajności produkcji, transmisji oraz dystrybucji ciepła i elektryczności mogą być realizowane wyłącznie jako element projektu wymienionego w schemacie A,
- wydatki na promocję projektu.

Wydatki nie kwalifikowane

- wydatki na zakup sprzętu informatycznego i oprogramowania do celów innych niż dydaktyczne,
- wydatki związane z informatyzacją systemu zarządzania placówką,
- zakup środków transportu,
- wydatki związane z bieżącą eksploatacją i utrzymaniem obiektów oraz wyposażenia,
- wydatki na projekty zgodne z RSI związane z rozbudową lub tworzeniem zaplecza badawczo-rozwojowego (projekty te będą się kwalifikować do Osi priorytetowej 1, działania 1.3 Regionalny system innowacji),

- wydatki na projekty znajdujące się na liście Indyktywnej Programu Infrastruktura i Środowisko oraz w planie inwestycyjnym Programu Rozwoju Polityki Wschodniej,
- wydatki na obiekty sportowe nie służące szkołom wyższym do działalności edukacyjnej (wsparcie tego rodzaju obiektów przewidziane jest w działaniu 5.3 Infrastruktura sportowa i rekreacyjna),
- wydatki poniesione na wypełnienie formularza wniosku o dofinansowanie projektu, podatek VAT, który może zostać odzyskany w oparciu o przepisy krajowe tj. ustawę z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług,
- wydatki poniesione na zakup środka trwałego, który był współfinansowany ze środków krajowych lub wspólnotowych w przedziale 7 lat poprzedzających datę zakupu środka trwałego przez beneficjenta,
- odsutki od zadłużenia, koszty kredytu,
- wydatki na roboty budowlane i/lub wyposażenie w zakresie pomieszczeń, w których prowadzona jest administracja podmiotu,
- wydatki na zakup sprzętu i wyposażenia ruchomego, nie stanowiących środków trwałych.

5.5.1.2. Schemat B – Projekty z zakresu systemu oświaty

Wydatki kwalifikowane

- wydatki na prace przygotowawcze, w tym:
  - przygotowanie dokumentacji projektowej wraz z koniecznymi ekspertyzami, raportem oddziaływania na środowisko, itp.,
  - przygotowanie studium wykonalności,
  - zakup nieruchomości,
  - przygotowanie dokumentacji związanej z udzieleniem zamówienia publicznego.
- wydatki na prace związane z robotami budowlanymi, w tym:
  - przygotowanie terenu, prac geodezyjnych,
  - prace ziemne,
  - prace budowlane,
  - prace montażowe,
  - nadzór sprawowany w imieniu inwestora w zakresie prawidłowości realizacji inwestycji,
  - roboty budowlane i/lub zakup sprzętu, wyposażenia i instalacji (w tym dostosowanie do potrzeb osób niepełnosprawnych) obiektów dydaktycznych w szkołach i placówkach tworzących system oświaty, w tym obiektów sportowych, o ile służą zajęciom dydaktycznym, w tym w zakresie wychowania fizycznego,
  - roboty budowlane i/lub zakup sprzętu, wyposażenia i instalacji (w tym dostosowanie do potrzeb osób niepełnosprawnych) obiektów infrastruktury towarzyszącej w szkołach i placówkach tworzących system oświaty, np. bursy, internaty, stołówki – wyłącznie jako element projektu wymienionego w ww. liście,
  - roboty budowlane i/lub zakup sprzętu, wyposażenia i instalacji w zakresie poprawy wydajności energetycznej budynków i zwiększenia wydajności produkcji, transmisji oraz dystrybucji ciepła i elektryczności mogą być realizowane wyłącznie jako element projektu wymienionego w schemacie B,
  - wydatki na instalację systemów monitoringu i zabezpieczenia infrastruktury edukacyjnej,

- wydatki na wyposażenie sprzętu, innych placówek objętych systemem oświaty w nowoczesny sprzęt dydaktyczny, komputery itp. pod warunkiem, że sprzęt będą cełom dydaktycznym i stanowić będą środek trwały oraz wartość wydatku będzie równa lub większa od kwoty 1500 zł brutto, tj. jednorodny asortyment na poziomie faktury (pozycja na jednej fakturze) będzie o wartości równej lub wyższej niż 1500 zł brutto,
- wydatki na promocję projektu.

Wydatki niekwalifikowane

- wydatki związane z budową sieci dostępowej,
- wydatki związane z bieżącą eksploatacją i utrzymaniem obiektów oraz wyposażenia,
- zakup środków transportu,
- wydatki związane z informatyzacją systemu zarządzania placówką,
- wydatki na projekty znajdujące się na liście Indyktywnej Programu Infrastruktura i Środowisko oraz w planie inwestycyjnym Programu Rozwój Polisa Wschodniej,
- wydatki na obiekty sportowe nie służące placówkom oświaty do działalności edukacyjnej (wspierając tego rodzaju obiektów przewidziane jest w działaniu 5.3 Infrastruktura sportowa i rekreacyjna),
- wydatek poniesiony na wypełnienie formularza wniosku o dofinansowanie projektu,
- podatek VAT, który może zostać odzyskany w oparciu o przepisy krajowe tj. ustawę z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług,
- wydatek poniesiony na zakup środka trwałego, który był współfinansowany ze środków krajowych lub wspólnotowych w przedziale 7 lat poprzedzających datę zakupu środka trwałego przez beneficjenta,
- odsetki od zadłużenia, koszty kredytu,
- wydatki na roboty budowlane i/lub wyposażenie w zakresie pomieszczeń, w których prowadzona jest administracja podmiotu,
- wydatki na zakup sprzętu i wyposażenia ruchomego nie stanowiących środków trwałych oraz ponad 1500 zł, tj. niekwalifikowalny będzie jednorodny asortyment na poziomie faktury (pozytycie na jednej fakturze) o wartości mniejszej niż 1500 zł brutto,
- wydatki na prace realizowane siłami własnymi.

5.5.2. Działanie 5.2. Infrastruktura ochrony zdrowia i pomocy społecznej

5.5.2.1. Schemat A - Projekty z zakresu ochrony zdrowia

Wydatki kwalifikowane

- wydatki na prace przygotowawcze, w tym:
  - przygotowanie dokumentacji projektowej wraz z koniecznymi ekspertyzami, raportem oddziaływania na środowisko, itp.,
  - przygotowanie studium wykonalności,
  - zakup aleruchomości,
- przygotowanie dokumentacji związanej z udzieleniem zamówienia publicznego, wydatki na prace związane z robotami budowlanymi, w tym:
  - przygotowanie terenu, prac geodezyjnych,

- prace ziemne,
- prace budowlane,
- prace montażowe,
- nadzór sprawowany w imieniu inwestora w zakresie prawidłowości realizacji inwestycji,
- w szczególności:
  - wydatki na roboty budowlane w zakresie rozbudowy, nadbudowy, przebudowy, montażu, remontu (w tym dostosowanie do potrzeb osób niepełnosprawnych) obiektów związanych z infrastrukturą ochrony zdrowia, z wyłączeniem ratownictwa medycznego,
  - wydatki na dostosowanie jednostek ochrony zdrowia do obowiązujących przepisów prawa,
  - wydatki na roboty budowlane w zakresie poprawy wydajności energetycznej budynków i zwiększenia wydajności produkcji, transmisji oraz dystrybucji ciepła i elektryczności jedynie jako element szerszego projektu,
- wydatki na zakup sprzętu i wyposażenia oraz instalacji, w szczególności:
  - wydatki na zakup i modernizację sprzętu medycznego do diagnostyki, terapii i rehabilitacji oraz specjalistycznego i wyspecjalistycznego sprzętu służącego m.in. wykrywaniu i leczeniu chorób układu krążenia, nowotworów m.in. sprzęt do: angiografii inwazyjnej, koronarografii, sprzęt radiologiczny z możliwością tworzenia obrazów cyfrowych i możliwości analizy telemedycznej, mammografy, tomografy, aparaty USG, EEG, EKG, aparaty do hemodializy, endoskopy z torsem wizyjnym wraz z osprzętem do sterylizacji itp.,
  - wydatki na sprzęt komputerowy i oprogramowanie jedynie w takich przypadkach, kiedy sprzęt ten i oprogramowanie będą wykorzystywane w świadczonych przez dany zakład opieki zdrowotnej usługach medycznych,
  - wydatki na wyposażenie w zakresie poprawy wydajności energetycznej budynków i zwiększenia wydajności produkcji, transmisji oraz dystrybucji ciepła i elektryczności (jedynie jako element szerszego projektu),
- wydatki na promocję projektu.

Wydatki niekwalifikowane

- wydatki na roboty budowlane i/lub wyposażenie w zakresie ratownictwa medycznego;
- wydatki na roboty budowlane dotyczące budowy budynków,
- wydatki na infrastrukturę ochrony zdrowia dla publicznych uczelni medycznych lub publicznych uczelni prowadzących działalność dydaktyczną i badawczą w dziedzinie nauk medycznych,
- wydatki związane z bieżącą eksploatacją i utrzymaniem obiektów oraz wyposażenie; wydatek poniesiony na wypełnienie formularza wniosku o dofinansowanie projektu, podatek VAT, który może zostać odzyskany w oparciu o przepisy krajowe tj. ustawę z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług,
- wydatek poniesiony na zakup środka trwałego, który był współfinansowany ze środków krajowych lub wspólnotowych w przedziale 7 lat poprzedzających datę zakupu środka trwałego przez beneficjenta,
- odsetki od zadłużenia, koszty kredytu,
- sprzęt jednorazowego użytku,
- wydatki na roboty budowlane i/lub wyposażenie w zakresie pomieszczeń w których prowadzona jest administracja podmiotu,
- wydatki na zakup sprzętu i wyposażenia ruchomego, nie stanowiących środków trwałych.

5.5.2.2. Schemat B – Projekty z zakresu pomocy społecznej

Wydatki kwalifikowane

- wydatki na prace przygotowawcze, w tym:
  - przygotowanie dokumentacji projektowej wraz z koniecznymi ekspertyzami, raportem oddziaływania na środowisko, itp.,
  - przygotowanie studium wykonalności,
  - zakup nieruchomości,
  - przygotowanie dokumentacji związanej z udzieleniem zamówienia publicznego,
- wydatki na prace związane z robotami budowlanymi, w tym:
  - przygotowanie terenu, prac geodezyjnych,
  - prace ziemne,
  - prace budowlane,
  - prace montażowe,
  - nadzór sprawowany w imieniu inwestora w zakresie prawidłowości realizacji inwestycji,
- wydatki na prace przygotowawcze, w tym:
  - wydatki na roboty budowlane (w tym dostosowanie do potrzeb osób niepełnosprawnych) obiektów pomocy społecznej, np. domów pomocy społecznej, ośrodków wsparcia, ośrodków adopcyjno-opiekunych, placówek opiekuńczo-wychowawczych, ośrodków dla bezdomnych, centrów i klubów integracji społecznej, zakładów aktywności zawodowej, ośrodków dla uchodźców, innych,
  - dostosowanie jednostek pomocy społecznej do obowiązujących przepisów prawa,
  - wydatki na roboty budowlane w zakresie poprawy wydajności energetycznej budynków i zwiększenia wydajności produkcji, transmisji oraz dystrybucji ciepła i elektryczności jedynie jako element szerszego projektu,
- wydatki na zakup sprzętu i wyposażenia oraz instalacji, w szczególności:
  - wydatki na sprzęt komputerowy i oprogramowanie jedynie w takich przypadkach, kiedy sprzęt ten i oprogramowanie będą wykorzystywane w usługach świadczonych przez daną placówkę pomocy społecznej,
  - wydatki na wyposażenie obiektów pomocy społecznej, np. domów pomocy społecznej, ośrodków wsparcia, ośrodków adopcyjno-opiekunych, placówek opiekuńczo-wychowawczych, ośrodków dla bezdomnych, centrów i klubów integracji społecznej, zakładów aktywności zawodowej, ośrodków dla uchodźców, innych,
  - wydatki na wyposażenie w zakresie poprawy wydajności energetycznej budynków i zwiększenia wydajności produkcji, transmisji oraz dystrybucji ciepła i elektryczności (jedynie jako element szerszego projektu),
- wydatki na promocię projektu.

Wydatki niekwalifikowane

- wydatek poniesiony na wypiekanie formularza wniosku o dofinansowanie projektu,
- zakup środków transportu,
- wydatki związane z bieżącą eksploatacją i utrzymaniem obiektów oraz wyposażenia,

- podatek VAT, który może zostać odzyskany w oparciu o przepisy krajowe tj. ustawę z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług,
- wydatek poniesiony na zakup środka trwałego, który był współfinansowany ze środków krajowych lub współfinansowany w przedziale 7 lat poprzedzających datę zakupu środka trwałego przez beneficjenta,
- odeszki od zadłużenia, koszty kredytu,
- sprzęt jednorazowego użytku,
- wydatki na roboty budowlane i/lub wyposażenie w zakresie pomieszczeń, w których prowadzona jest administracja podmiotu,
- wydatki na zakup sprzętu i wyposażenia ruchomego, nie stanowiących środków trwałych.

5.5.3. Działanie 5.3. Infrastruktura sportowa i rekreacyjna

5.5.3.1. Schemat A – Europejska

Wydatki kwalifikowane

- wydatki na prace przygotowawcze, w tym:
  - przygotowanie dokumentacji projektowej wraz z koniecznymi ekspertyzami, raportem oddziaływania na środowisko, itp.,
  - przygotowanie studium wykonalności,
  - zakup nieruchomości,
  - przygotowanie dokumentacji związanej z udzieleniem zamówienia publicznego,
- wydatki na prace związane z robotami budowlanymi, w tym:
  - przygotowanie terenu, prac geodezyjnych,
  - prace ziemne,
  - prace budowlane,
  - prace montażowe,
  - nadzór sprawowany w imieniu inwestora w zakresie prawidłowości realizacji inwestycji,
- wydatki na zakup sprzętu i wyposażenia oraz instalacji, w szczególności:
  - wydatki na roboty budowlane w zakresie budowy boisk sportowych o sztucznej nawierzchni: płyta boiska o sztucznej nawierzchni trawiastej, oświetlenie i ogrzewanie,
  - wydatki na roboty budowlane w zakresie poprawy wydajności energetycznej budynków i zwiększenia wydajności produkcji, transmisji oraz dystrybucji ciepła i elektryczności wyłącznie jako element szerszego projektu,
- wydatki na zakup sprzętu i wyposażenia oraz instalacji, w szczególności:
  - wydatki na zakup sprzętu sportowego,
  - wydatki na zakup i montaż instalacji systemów monitoringu i zabezpieczenia boisk jedynie jako element szerszego projektu,
  - wydatki na wyposażenie w zakresie budowy boisk sportowych o sztucznej nawierzchni: płyta boiska o sztucznej nawierzchni trawiastej, oświetlenie i ogrzewanie,
  - wydatki na wyposażenie w zakresie poprawy wydajności energetycznej budynków i zwiększenia wydajności produkcji, transmisji oraz dystrybucji ciepła i elektryczności (wyłącznie jako element szerszego projektu),
- wydatki na promocię projektu.

Wydatki niekwalifikowane

- ↳ wydatki związane z obiektami sportowymi służącymi szkoleniu wyższemu i placówkom oświaty do działalności edukacyjnej, których wsparcie przewidziano w ramach działania 5.1 Infrastruktura edukacyjna,
- ↳ wydatki związane z obiektami sportowymi i rekreacyjnymi o znaczeniu turystycznym, których wsparcie przewidziano w osi priorytetowej 6 Turystyka i kultura,
- ↳ wydatki związane z bieżącą eksploatacją i utrzymaniem obiektów sportowych i rekreacyjnych,
- ↳ zakup środków transportu,
- ↳ wydatek poniesiony na wypełnienie formularza wniosku o dofinansowanie projektu,
- ↳ podatek VAT, który może zostać odzyskany w oparciu o przepisy krajowe tj. ustawę z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług,
- ↳ wydatek poniesiony na zakup środka trwałego, który był współfinansowany ze środków krajowych lub wspólnotowych w przedziale 7 lat poprzedzających datę zakupu środka trwałego przez beneficjenta,
- ↳ odsetki od zadłużenia, koszty kredytu,
- ↳ wydatki na zakup sprzętu i wyposażenia ruchomego, nie stanowiących środków trwałych.

5.5.3.2. Schemat B – Projekty z zakresu Innej infrastruktury sportowej i rekreacyjnej

Wydatki kwalifikowane

- ↳ wydatki na prace przygotowawcze, w tym:
  - ↳ przygotowanie dokumentacji projektowej wraz z koniecznymi ekspertyzami, raportem oddziaływania na środowisko, itp.,
  - ↳ przygotowanie studium wykonalności,
  - ↳ zakup nieruchomości,
  - ↳ przygotowanie dokumentacji związanej z udzieleniem zamówienia publicznego,
- ↳ wydatki na prace związane z robotami budowlanymi, w tym:
  - ↳ przygotowanie terenu, prac geodezyjnych,
  - ↳ prace ziemne,
  - ↳ prace budowlane,
  - ↳ prace montażowe,
  - ↳ nadzór sprawowany w imieniu inwestora w zakresie prawidłowości realizacji inwestycji,

w szczególności:

- ↳ wydatki na roboty budowlane (w tym dostosowanie do potrzeb osób niepełnosprawnych) w zakresie infrastruktury sportowej lub rekreacyjnej: pływalnie, lodowiska, stadiony, hale sportowe, boiska, ścieżki rowerowe i inne obiekty oraz zespoły ww. obiektów,
- ↳ wydatki na roboty budowlane w zakresie poprawy wydajności energetycznej budynków i zwiększenia wydajności produkcji, transmisji i dystrybucji ciepła i elektryczności (wyłącznie jako element szerszego projektu),
- ↳ wydatki na zakup sprzętu i wyposażenia oraz instalacji, w szczególności:

- ↳ wydatki na wyposażenie w zakresie infrastruktury sportowej lub rekreacyjnej: pływalnie, lodowiska, stadiony, hale sportowe, boiska, ścieżki rowerowe i inne obiekty oraz zespoły ww. obiektów,
- ↳ wydatki na zakup sprzętu sportowego,
- ↳ wydatki na wyposażenie w zakresie poprawy wydajności energetycznej budynków i zwiększenia wydajności produkcji, transmisji i dystrybucji ciepła i elektryczności (wyłącznie jako element szerszego projektu),
- ↳ wydatki na zakup i montaż instalacji systemów monitoringu i zabezpieczenia infrastruktury sportowej i rekreacyjnej jako element szerszego projektu,
- ↳ wydatki na promocję projektu.

Wydatki niekwalifikowane

- ↳ wydatki związane z obiektami sportowymi służącymi szkoleniu wyższemu i placówkom oświaty do działalności edukacyjnej, których wsparcie przewidziano w ramach działania 5.1 Infrastruktura edukacyjna,
- ↳ wydatki związane z obiektami sportowymi i rekreacyjnymi o znaczeniu turystycznym, których wsparcie przewidziano w osi priorytetowej 6 Turystyka i kultura,
- ↳ wydatki dotyczące ścieżek rowerowych zakwalifikowanych do dofinansowania w ramach programu Rozwój Polski Wschodniej,
- ↳ wydatki związane z bieżącą eksploatacją i utrzymaniem obiektów sportowych i rekreacyjnych,
- ↳ zakup środków transportu,
- ↳ wydatek poniesiony na wypełnienie formularza wniosku o dofinansowanie projektu,
- ↳ podatek VAT, który może zostać odzyskany w oparciu o przepisy krajowe tj. ustawę z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług,
- ↳ wydatek poniesiony na zakup środka trwałego, który był współfinansowany ze środków krajowych lub wspólnotowych w przedziale 7 lat poprzedzających datę zakupu środka trwałego przez beneficjenta,
- ↳ odsetki od zadłużenia, koszty kredytu,
- ↳ wydatki na zakup sprzętu i wyposażenia ruchomego, nie stanowiących środków trwałych.

W odniesieniu do projektów polegających na usuwaniu szkodów powodzi, która miała miejsce w 2010 r., zastosowanie mają powyższe zapisy dotyczące wydatków kwalifikowalnych i niekwalifikowalnych wścisliwych dla działania 5.3 schemat B – Inna infrastruktura sportowa i rekreacyjna w zakresie służącym odnowieniu, z uwzględnieniem współczesnych standardów, infrastruktury publicznej dotkniętej powodzią. Zakres rzeczowy projektu musi ograniczać się do tych elementów infrastruktury publicznej, w których wystąpiły straty spowodowane powodzią.

5.6.06 priorytetowa 6. Turystyka i kultura

Wydatki kwalifikowane

- 1 wydatki na obiekty infrastruktury turystycznej, w tym m.in. szlaki, trasy turystyczne, wydajki narciarskie, przystanki wodne, kąpieliska i inne formy infrastruktury służącej rozwojowi turystyki wraz z infrastrukturą sanitarną, gastronomiczną, noclegową, informacyjną,
- 2 wydatki na obiekty służące udostępnianiu dla turystów atrakcji turystycznych, w tym ciągł komunikacyjne, parkingi, punkty widokowe, węzły wodokrotowe, zadzielenia kpi. wraz z infrastrukturą sanitarną, gastronomiczną, noclegową, informacyjną,
- 3 wydatki na punkty informacji turystycznej, kampanie reklamowe i inne działania informacyjne i promocyjne,
- 4 wydatki na architekturę zdrojową, parki zdrojowe, kąpiele wód, domy zdrojowe oraz promocyję produktu uzdrowiskowego,
- 5 wydatki na rewaloryzację, konserwację, renowację, restaurację oraz zachowanie obiektów dziedzictwa kulturowego wraz z otoczeniem, a także ich adaptację na cele kulturalne lub turystyczne,
- 6 wydatki na konserwację zabytkowych muzealiów, starodruków, zabytkowych archiwaliów, księgozbiorów oraz innych zabytków ruchomych,
- 7 wydatki na infrastrukturę służącą, udostępnianiu obiektów dziedzictwa kulturowego, w tym ciągów komunikacyjnych, parkingów, itp.,
- 8 wydatki na roboty budowlane dotyczące instytucji kultury wraz z otoczeniem, w tym teatrów, bibliotek, ognisk artystycznych, muzeów, domów kultury, galerii sztuki, kulturowego oraz instytucji kultury wraz z otoczeniem na wypadek zagrożeń,
- 9 wydatki na tworzenie systemów informacji kulturalnej, informacji dotyczącej obiektów dziedzictwa kulturowego oraz rozwoju i modernizacji publicznej infrastruktury informacyjnej (np. centra i punkty informacji kulturalnej),
- 10 wydatki na wyposażenie służące prowadzeniu działalności kulturalnej w obiektach będących celem projektu (włącznie jako jeden z elementów projektu),
- 11 wydatki na organizację imprez kulturalnych o znaczeniu regionalnym, np. festiwali, targów (włącznie jako elementu przedsięwzięcia infrastrukturalnych),
- 12 wydatki na przygotowanie i realizację programów rozwoju i promocji lokalnych lub regionalnych produktów turystyki kulturalnej i przyrodniczej (włącznie jako element przedsięwzięcia infrastrukturalnych),
- 13 wydatki na przystosowanie obiektów turystycznych i dziedzictwa kulturowego oraz instytucji kultury do potrzeb osób niepełnosprawnych (tylko jako element większego projektu),
- 14 wydatki na tworzenie i rozwoju systemów oznakowania obszarów i obiektów atrakcyjnych kulturowo (tylko jako element większego projektu),
- 15 wydatki na cyfrową archiwizację zasobów instytucji kultury,
- 16 wydatki na prace przygotowawcze, w tym:
  - 16.1 przygotowanie dokumentacji projektowej wraz z koniecznymi ekspertyzami, raportem oddziaływania na środowisko, itp.,
  - 16.2 przygotowanie studium wykonalności,
  - 16.3 zakup nieruchomości,
- 17 wydatki na prace związane z robotami budowlanymi, w tym:
  - 17.1 przygotowanie dokumentacji związanej z udzieleniem zamówienia publicznego,

- 1 przygotowanie terenu, prace geodezyjne,
- 2 prace ziemne,
- 3 prace budowlane,
- 4 prace montażowe,
- 5 nadzór sprawowany w imieniu inwestora w zakresie prawidłowości realizacji inwestycji,
- 6 wydatki na zakup sprzętu i wyposażenia oraz instalacji,
- 7 zakupów towarów lub usług związanych z promocją lokalnych lub regionalnych produktów turystyki kulturalnej i przyrodniczej,
- 8 wydatki na promocję projektu.

Wydatki niekwalifikowane

- 1 wydatki w obiektach spełniających funkcję zarówno kulturalną i turystyczną jak i inne funkcje - zakres niezwiązany z funkcjami kulturalnymi (lub turystycznymi) wykraczający ponad proporcjonalny udział powierzchni zajmowanej przez funkcje kulturalne i turystyczne w całkowitej powierzchni budynków (zapis nie dotyczy obiektów dziedzictwa kulturowego),
- 2 wydatki związane z zabytkami na które brak jest zgody konserwatora zabytków,
- 3 wydatki na inwestycje w gospodarstwach agroturystycznych oraz inwestycje turystyczne prowadzone przez przedsiębiorców innych niż Agencja Rozwoju Przemysłu,
- 4 wydatki na utworzenie i funkcjonowanie jednostek organizacyjnych powstałych do obsługi imprez lub kampanii promocyjnych,
- 5 wydatki na szkolenia pracowników obiektów turystycznych,
- 6 wydatki poniesione na wypełnienie formularza wniosku o dofinansowanie projektu, podatek VAT, który może zostać odzyskany w oparciu o przepisy krajowe tj. ustawę z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług,
- 7 wydatki poniesione na zakup środków brzoalego, który był współfinansowany ze środków krajowych lub wspólnotowych w przedziale 7 lat poprzedzających datę zakupu środków brzoalego przez beneficjenta,
- 8 odsetki od zadłużenia, koszty kredytu,
- 9 wydatki na zakup sprzętu i wyposażenia ruchomego, nie stanowiących środków brzoalnych.

5.7. Oś priorytetowa 7. Spójność wewnątrzregionalna

5.7.1. Działanie 7.1. Rewitalizacja miast

Wydatki kwalifikowane

- wydatki na prace przygotowawcze, w tym:
  - przygotowanie lokalnego programu rewitalizacji oraz działań służących zwiększeniu aktywności społeczności zamieszkujących obszary poddane rewitalizacji w tworzeniu, wdrażaniu lub uaktualnianiu tego dokumentu,
  - przygotowanie dokumentacji projektowej wraz z koniecznymi ekspertyzami, raportem oddziaływania na środowisko, itp.,
  - przygotowanie studium wykonalności,
  - zakup nieruchomości,
  - przygotowanie dokumentacji związanej z udzieleniem zamówienia publicznego,
- wydatki na prace związane z robotami budowlanymi, w tym:
  - przygotowanie terenu, prac geodezyjnych,
  - prace ziemne,
  - prace budowlane,
  - prace montażowe,
  - nadzór sprawowany w imieniu inwestora w zakresie prawidłowości realizacji inwestycji i nadzoru konserwatorskiego,
- w szczególności:
  - wydatki na przedsięwzięcia na obszarach i w obiektach rewitalizowanych, w tym dotyczące renowacji, rewitalizacji, modernizacji, adaptacji i wyposażenia istniejącej zabudowy na cele gospodarcze, społeczne, edukacyjne, kulturalne oraz turystyczne oraz poprawy estetyki i funkcjonalności przestrzeni publicznej w szczególności nieodpłatne i ogólnodostępne parkingi, chodniki oraz drogi wewnętrzne będące częścią szerszego projektu,
  - wydatki dotyczące budowy nowych obiektów,
  - wydatki dotyczące renowacji części wspólnych wielorodzinnych budynków mieszkalnych oraz renowacji i adaptacji na cele mieszkaniowe budynków istniejących stanowiących własność władz publicznych lub własność podmiotów działających w celach niezarobkowych,
  - wydatki dotyczące wyposażenia nowych obiektów,
  - wydatki dotyczące systemów poprawy bezpieczeństwa publicznego oraz przedsięwzięć mających na celu walkę z przestępczością i patologiami społecznymi,
  - wydatki dotyczące przedsięwzięć służących aktywizacji społeczności zamieszkujących obszary rewitalizowane oraz przeciwdziałaniu negatywnym zjawiskom społecznym,
  - wydatki na cross-financing mogą dobrać wyłącznie projektów w ramach kategorii 61 – Zintegrowane projekty na rzecz rewitalizacji obszarów miejskich i wiejskich, przy czym udział wydatków kwalifikowanych na cross-financing nie może być wyższy niż 3% łącznych wydatków kwalifikowanych w projekcie.

Wydatki w ramach cross-financingu mogą dotyczyć wyłącznie przedsięwzięć służących zwiększeniu aktywności społeczności zamieszkujących obszary poddane rewitalizacji w tworzeniu i wdrażaniu lokalnego programu rewitalizacji. Nie będą uznawane za kwalifikowane wydatki dotyczące przedsięwzięć na etapie eksploatacji infrastruktury

wytworzonej w wyniku projektu np. szkolenia realizowane przez stowarzyszenie – instytucję szkoleniową w zaaaptowanym w wyniku realizacji projektu obiekcie.

Maksymalny koszt jednostkowy na jednego uczestnika działań związanych z cross-financingiem nie może przekroczyć 300,00 PLN/os. Wymogana jest szczegółowa kalkulacja ilości, rodzaju i kosztów działań wraz z cenami jednostkowymi, a także liczba uczestników podmiotów oraz wyliczenie kosztu jednostkowego na uczestnika,

- zakup towarów i usług na promocję projektu,
- koszty zarządzania projektem.

Wydatki niekwalifikowane

- finansowanie projektów, nie ujętych w Lokalnym Programie Rewitalizacji (nie wymienionych w dokumencie lub nie znajdujących się w granicach obszaru podlegającego rewitalizacji), nie przyczyniających się do realizacji celów działania,
- wydatki na podłączenie do sieci kanalizacyjnych i wodociągowych (zgodnie z kwalifikowaniem wydatków w ramach działania 4.1),
- budowa budynków mieszkalnych,
- adaptacja, przebudowa, remont budynków, powierzeni na cele mieszkaniowe, dotychczas nie posiadających takiego przeznaczenia (nie dotyczy renowacji i adaptacji budynków stanowiących własność publiczną lub własność podmiotów działających w celach niezarobkowych wykorzystywane na cele mieszkaniowe z przeznaczeniem dla gospodarstw domowych lub osób o szczególnych potrzebach),
- remont, przebudowa, adaptacja budynków administracji publicznej w celach wyłącznie administracyjnych, (za wyjątkiem funkcji szkoleniowych, przekwalifikowania, poradnictwa zawodowego osób bezrobotnych, zapobiegania przestępczości – przyczyniających się do realizacji celów działania i dla jednostek, które uczestniczą w realizacji programu)³⁸,
- zakup obiektów wykorzystywanych jako miejsce świadczenia usług przez administrację publiczną (za wyjątkiem funkcji szkoleniowych, przekwalifikowania, poradnictwa zawodowego osób bezrobotnych – przyczyniających się do realizacji celów działania dla jednostek, które uczestniczą w realizacji programu),
- uzbrojenie terenu pod budowę budynków mieszkalnych,
- remont, przebudowa indywidualnych mieszkań (prace budowlano-montażowe),
- rozbiórka budynków pod budowę budynków mieszkalnych,
- zakup nieruchomości dla celów mieszkaniowych,
- wydatek poniesiony na wypełnienie formularza wniosku o dofinansowanie projektu,
- podatek VAT, który może zostać odzyskany w oparciu o przepisy krajowe tj. ustawę z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług,
- wydatek poniesiony na zakup środka trwałego, który był współfinansowany ze środków krajowych lub wspólnotowych w przedziale 7 lat poprzedzających datę zakupu środka trwałego przez beneficjenta,
- odsetki od założeń, koszty kredytu,
- wydatki na zakup sprzętu i wyposażenia nuchowego, nie stanowiących środków trwałych z wyłączeniem cross – finansingu,
- wydatki na cross-financing dla projektów w ramach kategorii 78 – Infrastruktura mieszkaniowa.

³⁸ Czyną, za np. remont elewacji budynku spośród cele oszczędności w ramach stałego tempelaku urbanistycznego – w takim wypadku, jeżeli wpływ to na atrakcyjność turystyczną, taki wydatek musi zostać uznany za kwalifikowany. Należy pamiętać, że w takim przypadku dokonana zostanie ocena kwalifikowalności pod kątem realizacji celów osi priorytetowej.

5.7.2. Działanie 7.2. Rewitalizacja obszarów zdegradowanych

Wydatki kwalifikowane

- prace porządkowe związane z oczyszczaniem terenu z materiałów, sprzętu i chemikaliów powojennych i przemysłowych, oszalizacja i wywóz niepożądanych materiałów,
- koszty adaptacji pomieszczeń przeznaczonych do specyficznych wymogów technicznych, związanych z prowadzeniem określonego typu działalności,
- zakup wyposażenia nierozdzielnie związanego z funkcjonowaniem projektu,
- wydatki na prace przygotowawcze, w tym:
  - przygotowania takiego programu rewitalizacji oraz działań służących zwiększeniu aktywności społeczności zamieszkujących obszary poddane rewitalizacji w tworzeniu i wydaniu tego dokumentu,
  - przygotowanie dokumentacji projektowej wraz z koniecznymi ekspertyzami, raportem oddziaływania na środowisko, itp.,
  - przygotowanie studium wykonalności,
  - zakup nieruchomości,
- przygotowanie dokumentacji związanej z udzieleniem zamówienia publicznego, wydatki na prace związane z robotami budowlanymi, w tym:
  - przygotowanie terenu, prace geodezyjne,
  - prace ziemne,
  - prace budowlane,
  - prace montażowe,
  - nadzór sprawowany w imieniu inwestora w zakresie prawidłowości realizacji inwestycji i nadzoru konserwatorskiego,

w szczególności:

- wydatki dotyczące przedsięwzięć na obszarach i w obiektach rewitalizowanych służących ich adaptacji do potrzeb gospodarczych, społecznych, edukacyjnych, kulturalnych oraz turystycznych,
- wydatki dotyczące relikwacji terenów zdegradowanych,
- wydatki dotyczące renowacji części wspólnych wielorodzinnych budynków mieszkalnych oraz renowacji i adaptacji na cele mieszkaniowe budynków istniejących stanowiących własność władz państwowych lub własność podmiotów działających w celach niezarobkowych (wydatki dotyczące mieszkaliwstwa mogą być ponieszone na terenach zdegradowanych, tj. poprzemysłowych, poprzemysłowych, powojennych lub powstałych w wyniku zaniedbania rozporządzeń inwestycji),
- w ramach projektów polegających na zagospodarowaniu terenów zdegradowanych – wydatki dotyczące budowy nowych obiektów, które służyć będą adaptacji ww. terenów do celów gospodarczych, społecznych, edukacyjnych, kulturalnych oraz turystycznych,
- wydatki na zakup sprzętu i wyposażenia oraz instalacji,
- wydatki dotyczące przedsięwzięć służących wypromowaniu obszarów i obiektów rewitalizowanych,
- wydatki na cross-financing mogą dotyczyć wyłącznie projektów w ramach kategorii 50 – Rewitalizacja obszarów przemysłowych i relikwacji skazanych gruntów, przy czym udział wydatków kwalifikowanych na cross-financing nie może być wyższy niż 3% łącznych wydatków kwalifikowanych w projekcie.
- wydatki w ramach cross-financingu mogą dotyczyć wyłącznie przedsięwzięć służących zwiększeniu aktywności społeczności zamieszkujących obszary poddane rewitalizacji w

tworzeniu i wdrażaniu lokalnego programu rewitalizacji. Nie będą uznawane za kwalifikowane wydatki dotyczące przedsięwzięć na etapie eksploatacji infrastruktury wytworzonej w wyniku projektu np. szkolenia realizowane przez stowarzyszenie – instytucję szkoleniową w zaadaptowanym w wyniku realizacji projektu obiekcie.

Maksymalny koszt jednostkowy na jednego uczestnika działań związanych z cross-financingiem nie może przekroczyć 300,00 PLN/os. Wymagana jest szczegółowa kalkulacja kosztów, rodzaju i kosztów działań wraz z cenami jednostkowymi, a także lista uczestników odbiorców oraz wyliczenie kosztu jednostkowego na uczestnika.

- zakup towarów i usług na promocję projektu.

Wydatki niekwalifikowane

- finansowanie projektów, nie ujętych w Lokalnym Programie Rewitalizacji (nie wymienionych w dokumencie lub nie znajdujących się w granicach obszaru podlegającego rewitalizacji), nie przyznających się do realizacji celów działań,
- wydatki na podłączenie do sieci kanalizacyjnych i wodociągowych (zgodnie z kwalifikowaniem wydatków w ramach działania 4.1.),
- budowa budynków mieszkalnych,
- adaptacja, przebudowa, remont budynków, powierzchni na cele mieszkaniowe obywatelskie nie posiadających takiego przeznaczenia (nie dotyczy renowacji i adaptacji budynków stanowiących własność publiczną lub własność podmiotów działających w celach mieszkaniowych wykorzystywane na cele mieszkaniowe z przeznaczeniem dla gospodarstw domowych lub osób o szczególnych potrzebach),
- remont, przebudowa, adaptacja budynków administracji publicznej w celach wyłącznie administracyjnych, (za wyjątkiem funkcji szkoleniowych, prze kwalifikowanych),
- poradnictwa zawodowego osób bezrobotnych, zapobiegania przestępczości oraz funkcji związanych ze zwiększeniem aktywności gospodarczej - przyznających się do realizacji celów działań i dla jednostek, które uczestniczą w realizacji programu),
- zakup obiektów wykorzystywanych jako miejsce świadczenia usług przez administrację publiczną (za wyjątkiem funkcji szkoleniowych, przekwalifikowania, poradnictwa zawodowego osób bezrobotnych - przyznających się do realizacji celów działań dla jednostek, które uczestniczą w realizacji programu),
- ustrojenie terenu pod budowę budynków mieszkalnych,
- remont, przebudowa indywidualnych mieszkań (prace budowlano-montażowe),
- rozbórka budynków pod budowę budynków mieszkalnych,
- zakup nieruchomości dla celów mieszkaniowych,
- wydatki poniesione na wypełnienie formularza wniosku o dofinansowanie projektu, podatek VAT, który może zostać odzyskany w oparciu o przepisy krajowe tj. ustawę z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług,
- wydatki poniesione na zakup środków trwałych, który był współfinansowany ze środków krajowych lub wspólnotowych w przedziale 7 lat poprzedzających datę zakupu środka trwałego przez beneficjenta,
- odsetki od zadłużenia, koszty kredytu,
- wydatki na zakup sprzętu i wyposażenia ruchomego, nie stanowiących środków trwałych z wyłączeniem cross – finansingu,
- wydatki na cross-financing dla projektów w ramach kategorii 78 – Infrastruktura mieszkaniowa.

5.7.3. Działanie 7.3. Aktywizacja obszarów zmarginalizowanych gospodarczo

5.7.3.1. Schemat A - Projekty realizowane na terenach zmarginalizowanych gospodarczo

Wydatki kwalifikowane

- Wydatki na prace przygotowawcze, w tym:
  - przygotowanie dokumentacji projektowej wraz z koniecznymi ekspertyzami, raportem oddziaływania na środowisko, itp.,
  - przygotowanie studium wykonalności,
  - zakup nieruchomości,
  - przygotowanie dokumentacji związanej z udzieleniem zamówienia publicznego, w tym:
    - wydatki na prace związane z robotami budowlanymi, w tym:
      - przygotowanie terenu, prace geodezyjne,
      - prace ziemne,
      - prace budowlane,
      - prace montażowe,
      - nadzór sprawowany w imieniu inwestora w zakresie prawidłowości realizacji inwestycji i nadzoru konserwatorskiego.
    - w szczególności:
      - wydatki dotyczące uzbrojenia terenów wraz ze zwiększeniem ich dostępności komunikacyjnej m.in. poprzez modernizację i budowę bezpośrednich dróg dojazdowych - nie będą dopuszczone projekty dotyczące wyłącznie infrastruktury drogowej,
      - wydatki dotyczące niezagospodarowanych oraz niedokończonych w wyniku zaniechania inwestycji obiektów w celu dostosowania ich do potrzeb gospodarczych, społecznych, edukacyjnych, kulturowych i turystycznych,
- wydatki na zakup sprzętu i wyposażenia oraz instalacji,
- zakup towarów lub usług związanych z promocją uzbieranych terenów inwestycyjnych,
- zakup towarów i usług na promocję projektu.

Wydatki niekwalifikowane

- wydatki na podłączenie do sieci kanalizacyjnych i wodociągowych (zgodnie z kwalifikowaniem wydatków w ramach działania 4.1),
- zakup obiektów wykorzystywanych jako miejsce świadczenia usług przez administrację publiczną (za wyjątkiem funkcji szkoleniowych, przekwalifikowywania, poradnictwa zawodowego osób bezrobotnych - przyczyniających się do realizacji celów działania dla jednostek, które uczestniczą w realizacji programu),
- uzbrojenie terenu pod budowę budynków mieszkalnych,
- remont, przebudowa indywidualnych mieszkań (prace budowlano-montażowe),
- rozbórka budynków pod budowę budynków mieszkalnych,
- zakup nieruchomości dla celów mieszkaniowych,
- wydatki związane ze zwiększeniem dostępności komunikacyjnej uzbieranych terenów m.in. poprzez modernizację i budowę bezpośrednich dróg dojazdowych przekraczające 70% całkowitych wydatków kwalifikowanych projektu,
- wydatek poniesiony na wypełnienie formularza wniosku o dofinansowanie projektu,

- podatek VAT, który może zostać odzyskany w oparciu o przepisy krajowe tj. ustawę z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług,
- wydatek poniesiony na zakup środka trwałego, który był współfinansowany ze środków krajowych lub wspólnotowych w przedziale 7 lat poprzedzających datę zakupu środka trwałego przez beneficjenta,
- odsetki od zadłużenia, koszty kredytu,
- wydatki na zakup sprzętu i wyposażenia ruchomego, nie stanowiących środków trwałych.

5.7.3.2. Schemat B - Projekty realizowane na terenach zniszczonych przez powódź

W ramach niniejszego działania realizowane będą projekty służące odnowieniu infrastruktury publicznej oraz obiektów dziedzictwa kulturowego dobowych powodzi w 2010 roku.

W zależności od typu realizowanego projektu zastosowanie mają zapisy dotyczące wydatków kwalifikowanych i niekwalifikowanych w ramach priorytetowej dziedziny/schematu RPO WP, do którego wpisuje się przedsięwzięcie:

L.p.	Typ projektu	Wydatki kwalifikowane i niekwalifikowane
1.	odtworzenie dróg i mostów wojewódzkich, powiatowych i gminnych o znaczeniu regionalnym i lokalnym oraz infrastruktury towarzyszącej	zastosowanie mają zapisy dotyczące wydatków kwalifikowanych i niekwalifikowanych w ramach dziedziny 2.1, odpowiednio: schemat A - Drogi wojewódzkie, schemat B - Drogi powiatowe, schemat C - Drogi gminne w zakresie służącym odnowieniu, z uwzględnieniem współczesnych standardów, infrastrukturę publiczną dobowych powodzi w 2010 r. Zakres rzeczowy projektu musi ograniczać się do tych elementów infrastruktury publicznej, w których wystąpiły straty spowodowane powodzią.
2.	odtworzenie infrastruktury przesyłu energii elektrycznej lub przesyłu energii cieplnej	zastosowanie mają zapisy dotyczące wydatków kwalifikowanych i niekwalifikowanych w ramach dziedziny 2.2 Infrastruktura energetyczna w zakresie służącym odnowieniu, z uwzględnieniem współczesnych standardów, infrastrukturę publiczną dobowych powodzi w 2010 r. Zakres rzeczowy projektu musi ograniczać się do tych elementów infrastruktury publicznej, w których wystąpiły straty spowodowane powodzią.
3.	odtworzenie infrastruktury kanalizacji sanitarnej i deszczowej w obszarze aglomeracji do 15 000 RM wymienionych w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych	zastosowanie mają zapisy dotyczące wydatków kwalifikowanych i niekwalifikowanych w ramach dziedziny 4.1 schemat A - Infrastruktura oczyszczania ścieków w zakresie służącym

4.	odtworzenie infrastruktury oczyszczalni ścieków w obrębie aglomeracji do 15 000 RLHM wymienionych w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych	odtworzenie, z uwzględnieniem współczesnych standardów, infrastruktury publicznej dotknętej powodzią w 2010 r. Zakres rzeczowy projektu musi ograniczać się do tych elementów infrastruktury publicznej, w których wystąpiły straty spowodowane powodzią.
5.	odtworzenie infrastruktury do zaszczepienia i uzdatnienia wody (z wyłączeniem zbiorników wodnych)	zastosowanie mają zapisy dotyczące wydatków kwalifikowalnych i niekwalifikowalnych dla działania 4.1 schemat B – Zaspokarcenie w wodę w zakresie służącym odtworzeniu, z uwzględnieniem współczesnych standardów, infrastruktury publicznej dotknętej powodzią w 2010 r. Zakres rzeczowy projektu musi ograniczać się do tych elementów infrastruktury publicznej, w których wystąpiły straty spowodowane powodzią.
6.	odtworzenie systemowej gospodarki odpadami komunalnymi, w tym selektywnej zbiórki odpadów, obiektów przekształcających odpady, modernizacja istniejących i rekonstrukcja zamkniętych szadówisk, likwidacji „dzikich” wysypisk	zastosowanie mają zapisy dotyczące wydatków kwalifikowalnych i niekwalifikowalnych dla działania 4.1 schemat C – Zaspokarcenie odpadów w zakresie służącym odtworzeniu, z uwzględnieniem współczesnych standardów, infrastruktury publicznej dotknętej powodzią w 2010 r. Zakres rzeczowy projektu musi ograniczać się do tych elementów infrastruktury publicznej, w których wystąpiły straty spowodowane powodzią.
7.	odtworzenie obiektów dydaktycznych i naukowo-badawczych szkół wyższych, np. laboratoriów, pracowni, bibliotek. Wspierana będzie także infrastruktura twórczości, taka jak akademiki	zastosowanie mają zapisy dotyczące wydatków kwalifikowalnych i niekwalifikowalnych dla działania 5.1 schemat A – Szkoły wyższe w zakresie służącym odtworzeniu, z uwzględnieniem współczesnych standardów, infrastruktury publicznej dotknętej powodzią w 2010 r. Zakres rzeczowy projektu musi ograniczać się do tych elementów infrastruktury publicznej, w których wystąpiły straty spowodowane powodzią.
8.	odtworzenie obiektów dydaktycznych w szkołach i placówkach tworzących system oświaty. Wspierana będzie także infrastruktura towarzysząca, np. busy, sale gimnastyczne	zastosowanie mają zapisy dotyczące wydatków kwalifikowalnych i niekwalifikowalnych dla działania 5.1 schemat B – System oświaty w zakresie służącym odtworzeniu, z uwzględnieniem współczesnych standardów, infrastruktury publicznej dotknętej powodzią w 2010 r. Zakres rzeczowy projektu musi ograniczać się do tych elementów infrastruktury publicznej, w których wystąpiły straty spowodowane powodzią.
9.	odtworzenie infrastruktury ochrony zdrowia	zastosowanie mają zapisy dotyczące wydatków kwalifikowalnych i niekwalifikowalnych dla działania 5.2 schemat A – Infrastruktura ochrony zdrowia w zakresie służącym odtworzeniu, z uwzględnieniem współczesnych standardów.

	Infrastruktury publicznej dotknętej powodzią w 2010 r. Zakres rzeczowy projektu musi ograniczać się do tych elementów infrastruktury publicznej, w których wystąpiły straty spowodowane powodzią.	zastosowanie mają zapisy dotyczące wydatków kwalifikowalnych i niekwalifikowalnych dla działania 5.2 schemat B – Pomoc społeczna w zakresie służącym odtworzeniu, z uwzględnieniem współczesnych standardów, infrastruktury publicznej dotknętej powodzią w 2010 r. Zakres rzeczowy projektu musi ograniczać się do tych elementów infrastruktury publicznej, w których wystąpiły straty spowodowane powodzią.
10.	odtworzenie obiektów pomocy społecznej (np. domów pomocy społecznej, ośrodków wsparcia, ośrodków adopcyjno-opiekunawczych, placówek opiekuńczo-wychowawczych, ośrodków dla bezdomnych, centrów i klubów integracji społecznej, zakładów aktywności zawodowej, ośrodków dla uchodźców, innych)	zastosowanie mają zapisy dotyczące wydatków kwalifikowalnych i niekwalifikowalnych dla działania 5.3 schemat B – Infrastruktura sportowa i rekreacyjna w zakresie służącym odtworzeniu, z uwzględnieniem współczesnych standardów, infrastruktury publicznej dotknętej powodzią w 2010 r. Zakres rzeczowy projektu musi ograniczać się do tych elementów infrastruktury publicznej, w których wystąpiły straty spowodowane powodzią.
11.	odtworzenie infrastruktury sportowej lub rekreacyjnej, także jak stadiony, hale sportowe, boiska, korty tenisowe, pływalnie i inne obiekty	zastosowanie mają zapisy dotyczące wydatków kwalifikowalnych i niekwalifikowalnych dla działania 5.3 schemat B – Infrastruktura sportowa i rekreacyjna w zakresie służącym odtworzeniu, z uwzględnieniem współczesnych standardów, infrastruktury publicznej dotknętej powodzią w 2010 r. Zakres rzeczowy projektu musi ograniczać się do tych elementów infrastruktury publicznej, w których wystąpiły straty spowodowane powodzią.
12.	rewaloryzacja, konserwacja, renowacja, restauracja oraz zachowanie obiektów dziedzictwa kulturowego wraz z otoczeniem, a także odwołanie funkcji kulturalnych i turystycznych	zastosowanie mają zapisy dotyczące wydatków kwalifikowalnych i niekwalifikowalnych dla VI osi priorytetowej Turystyka i kultura w zakresie służącym odtworzeniu, z uwzględnieniem współczesnych standardów, infrastruktury publicznej i/lub dziedzictwa kulturowego dotknętej powodzią w 2010 r. Zakres rzeczowy projektu musi ograniczać się do tych elementów infrastruktury publicznej i/lub dziedzictwa kulturowego, w których wystąpiły straty spowodowane powodzią.
13.	odtworzenie infrastruktury edukacyjnej i/lub obiektów turystycznych i/lub dziedzictwa kulturowego, w tym dróg komunikacyjnych, parkingów, itp. (jako element szerszego projektu)	zastosowanie mają zapisy dotyczące wydatków kwalifikowalnych i niekwalifikowalnych dla VI osi priorytetowej Turystyka i kultura w zakresie służącym odtworzeniu, z uwzględnieniem współczesnych standardów, infrastruktury publicznej i/lub dziedzictwa kulturowego dotknętej powodzią w 2010 r. Zakres rzeczowy projektu musi ograniczać się do tych elementów infrastruktury publicznej i/lub dziedzictwa kulturowego, w których wystąpiły straty spowodowane powodzią.
14.	odtworzenie instytucji kultury wraz z otoczeniem, w tym teatrów, bibliotek, ognisk artystycznych, muzeów, domów kultury, galerii sztuki, itp.	zastosowanie mają zapisy dotyczące wydatków kwalifikowalnych i niekwalifikowalnych dla VI osi priorytetowej Infrastruktura publiczna i kultura w zakresie służącym odtworzeniu, z uwzględnieniem współczesnych standardów, infrastruktury publicznej i/lub dziedzictwa kulturowego dotknętej powodzią w 2010 r. Zakres rzeczowy projektu musi ograniczać się do tych elementów infrastruktury publicznej i/lub dziedzictwa kulturowego, w których wystąpiły straty spowodowane powodzią.
15.	przygotowanie obiektów edukacyjnych, naukowych, ochrony zdrowia, pomocy społecznej, sportowej, rekreacyjnej, turystycznych i dziedzictwa kulturowego oraz instytucji kultury do potrzeb osób niepełnosprawnych (tylko jako element większego projektu)	zastosowanie mają zapisy dotyczące wydatków kwalifikowalnych i niekwalifikowalnych dla VI osi priorytetowej Infrastruktura publiczna i kultura w zakresie służącym odtworzeniu, z uwzględnieniem współczesnych standardów, infrastruktury publicznej i/lub dziedzictwa kulturowego dotknętej powodzią w 2010 r. Zakres rzeczowy projektu musi ograniczać się do tych elementów infrastruktury publicznej i/lub dziedzictwa kulturowego, w których wystąpiły straty spowodowane powodzią.

<p>16.</p>	<p>odtworzenie obiektów i wyposażenie wykorzystywane przez jednostki ratownicze oraz policję</p>	<p>zastopowanie mają zapisy dotyczące wydatków kwalifikowalnych i niekwalifikowalnych w działaniu 4.4 Zwalczanie i zapobieganie zagrożeniom w zakresie służącym odtworzeniu, z uwzględnieniem współczesnych standardów, infrastruktury publicznej dotkniętej powodzią w 2010 r. Zakres rzeczowy projektu musi ograniczać się do tych elementów infrastruktury publicznej, w których wystąpiły straty spowodowane powodzią.</p>
------------	--	--

Pojedyncze projekty mogą obejmować swym zakresem rzeczowym nie więcej niż 3 z rodzajów przedsięwzięć wskazanych z URPO. Zasada ta nie dotyczy przedsięwzięć, które mogą występować jedynie jako element szerszego projektu.

W ramach ww. przedsięwzięć dopuszczalna jest wymiana wyposażenia zniszczonego przez powódź.

Początkową datą kwalifikowalności wydatków w ramach niniejszego schematu jest 16 maja 2010 r.

5.8. Oś priorytetowa 8. Pomoc techniczna

5.8.1. Działanie 8.1. Wsparcie procesu zarządzania i wdrażania

Wydatki kwalifikowane

1. Wszelkie wydatki osobowe związane z zarządzaniem, wdrażaniem, programowaniem, monitorowaniem, audytem, oceną, certyfikacją, kontrolą oraz promocją i informacją RPO, jak również wszelkie analogiczne wydatki związane z przygotowaniem do przyszłych interwencji strukturalnych m.in.:
  - ↳ wydatki związane z oddlegowaniem pracowników,
  - ↳ wydatki związane z organizacją staży i wyjazdów studyjnych,
  - ↳ wydatki związane z przygotowaniem i przeprowadzeniem szkoleń,
  - ↳ wydatki związane z zakwaterowaniem i kosztami przejazdu uczestników szkoleń, konferencji, wizyt, wyjazdów studyjnych, warsztatów, treningów, studiów poddyplomowych, seminariów, targów, giełd, spotkań itp.,
  - ↳ wydatki na zakup usług szkoleniowych i dydaktycznych (w tym studiów poddyplomowych i kursów językowych) oraz opłaty rekrutacyjne,
  - ↳ wydatki na zakup usług szkoleniowych dla członków i obserwatorów Komitatu Monitorującego RPO WP 2007-2013 oraz członków grupy sterującej procesem ewaluacji RPO WP 2007-2013,
  - ↳ wydatki związane z opłaconiem wynagrodzeń zewnętrznych audytorów, kontrolerów, ekspertów (usług firm audytowych) itp., którzy po otrzymaniu zlecenia od IZ RPO WP będą prowadzili kontrole (audyty) wewnętrzne w IZ RPO,
  - ↳ koszty badań pracowników niezbędnych do przeprowadzenia kontroli u beneficjentów,
  - ↳ wszelkie wydatki związane z wynagrodzeniem pracowników zaangażowanych w programowanie, zarządzanie, wdrażanie, certyfikację, monitorowanie, kontrolę, ocenę, audyt wewnętrzny IZ RPO (włącznie z kontrolą wewnętrzną IZ RPO) oraz promocję i informację RPO WP (należące jedynie od kwalifikowanych składników wynagrodzenia), w tym m.in.:
    - ↳ placca zasadnicza,
    - ↳ dodatek funkcyjny,
    - ↳ dodatek specjalny,
    - ↳ dodatek stażowy,
    - ↳ dodatek za stopień służbowy,
    - ↳ wyrównanie wynagrodzenia,
    - ↳ ekwiwalent za urlop,
    - ↳ nagrody i premie,
    - ↳ wynagrodzenie za czas niezdolności pracownika do pracy z powodu choroby

2. Za czas niezdolności pracownika do pracy wskutek (art. 22 § 1 Kodeksu pracy z dnia 26 czerwca 1974 r. (Dz. U. z 1974 r. Nr 26, poz. 141 z późn. zm.):

- 1) choroby lub obrażenia w związku z chorobą zakaźną - trwałąj łącznie do 33 dni w ciągu roku kalendarzowego - pracownik zachowuje prawo do 80% wynagrodzenia, chyba że obowiązując u danego pracodawcy przepisy prawa pracy przewidują wyższe wynagrodzenie z tego tytułu,
- 2) wypadku w związku z pracą lub z pracy albo choroby przypadającej w czasie pracy - w okresie wskazanym w pkt. 1 - pracownik zachowuje prawo do 100% wynagrodzenia.

- dodatki wynagrodzenia roczne wraz z pochodnymi od wynagrodzeń (płaconymi przez pracownika i pracodawcę - naliczane jedynie od kwalifikowanych składników wynagrodzenia),

Z projektów Pomocy Technicznej mogą być również finansowane wynagrodzenia pracowników realizujących RPO WP oraz wynagrodzenia pracowników zajmujących się przygotowaniem do przyszłych interwencji strukturalnych, których zadania stanowią mniej niż 100% obowiązków służbowych. W takim przypadku, finansowanie będzie proporcjonalne do zaangażowania pracownika w realizację działań kwalifikowalnych do wsparcia. Beneficjent określa w opisie stanowiska pracy oraz w zakresie czynności stopień, w jakim zadania pracownika dotyczą zarządzania, programowania, wdrażania, monitorowania, audytu, oceny, certyfikacji i kontroli oraz promocji i informacji RPO WP oraz przygotowania do przyszłych interwencji strukturalnych.

- składki na ubezpieczenia społeczne potrącane z wynagrodzenia pracownika (w tym ubezpieczenie zdrowotne) i płacone przez pracodawcę oraz na Fundusz Pracy (naliczane tylko i wyłącznie od kwalifikowalnych składników wynagrodzenia),
- inne wymagane przepisami wspólnotowymi i krajowymi zobowiązania finansowe związane z wynagrodzeniem pracowników zaangażowanych w programowanie, zarządzanie, wdrażanie, certyfikację, monitorowanie, kontrolę, ocenę, audyt wewnętrzny i RPO (i/lub kontrolę wewnętrzną i RPO), promocję i informację RPO WP (naliczane jedynie od kwalifikowalnych składników wynagrodzenia) oraz przygotowaniem do przyszłych interwencji strukturalnych

Finansowanie wydatków na podnoszenie kwalifikacji pracowników których zadania nie są w całości związane z realizacją RPO WP.

- a) w przypadku osób, których zadania nie są w całości związane z realizacją RPO WP, przygotowaniem do przyszłych interwencji strukturalnych, finansowane mogą być koszty związane z podnoszeniem kwalifikacji zawodowych w szczególności szkolenia, których tematyka dotyczy RPO lub przyszłych interwencji strukturalnych. W powyższym przypadku finansowane jest 100% wydatków na szkolenie,
- b) w przypadku osób, o których mowa w pkt. a), koszty szkoleń ogólnych (nie związanych bezpośrednio z realizacją zadań dotyczących RPO WP) przygotowaniem do przyszłych interwencji strukturalnych), kwalifikowane są proporcjonalnie do zadań związanych z realizacją RPO WP/przygotowaniem do przyszłych interwencji strukturalnych (zgodnie z opisem stanowiska pracy oraz z zakresem czynności danego pracownika).

2. Wydatki dotyczące wsparcia iedytury w celu wdrożenia RPO oraz przyszłych interwencji strukturalnych m.in.:

- archiwizacja i usługi związane z archiwizacją dokumentów,
- zwrot kosztów podróży służbowej, w tym: kosztów związanych z przejazdami, zakwaterowaniem i wyżywieniem,
- opracowanie ekspertyz i analiz,
- opracowanie studiów i koncepcji,
- kompleksowa organizacja spotkań, szkoleń, warsztatów, konferencji, treningów, wizyt, wizyt studyjnych, imprez itp.,
- przygotowanie dokumentacji projektowej,
- przygotowanie specyfikacji przetargowej / przeprowadzenie przetargu,
- tłumaczenia oraz weryfikacja tłumaczeń,
- wynagrodzenie ekspertów i doradców specjalistycznych,
- wydruki (m.in. zakup art. spożywczych/catering,
- zakup, najem, opracowanie, druk, powielanie, publikacja i dystrybucja materiałów dydaktycznych,
- zakup, druk i powielanie materiałów niezbędnych do realizacji zadań związanych z wdrażaniem RPO WP,
- zakwaterowanie (w tym posiłki),
- zakup i prenumerata prasy i innych publikacji,
- wydatki związane z umieszczaniem informacji lub ogłoszeń o RPO WP w prasie, radio, telewizji, Internecie, na środkach transportu,
- wydatki związane z prowadzeniem rachunku bankowego,
- wydatki związane z kontrolą beneficjentów RPO, w tym na miejscu realizacji projektu,
- wydatki związane z zainicjowaniem pomocy wdrażanej w ramach RPO WP,
- wydatki na przygotowanie do przyszłych interwencji strukturalnych,
- wydatki związane z funkcjonowaniem Komitetu Monitorującego RPO WP, w szczególności z jego powołaniem i obsługą, organizacją posiedzeń oraz uczestnictwem członków Komitetu w posiedzeniach,
- wydatki związane z zapewnieniem sprawnego systemu oceny (ewaluacji), w tym koszty niezbędnych badań, ekspertyz, analiz, studiów i ocen,
- koszty bieżącej działalności w związku z realizacją zadań związanych z wdrażaniem RPO WP,
- koszty usług pocztowych, koszty usług kurierskich

3. Wydatki związane z adaptacją i wyposażeniem pomieszczeń, sprzętem informacyjnym, m.in.:
- niezbędna adaptacja, remont i modernizacja budynku (m.in. pomieszczeń administracyjnych, biurowych, konferencyjnych i sanitarnych),

W przypadku osób, których zadania nie są w całości związane z realizacją RPO WP, zakup zestawów komputerowych może być finansowany w 100%. Dopuszcza się również zakup zestawów komputerowych dla osób zatrudnionych w celu przygotowania się do przyszłych interwencji strukturalnych. W takich przypadkach koszt zakupu sprzętu kwalifikuje się proporcjonalnie do stopnia zaangażowania.

- w przypadku zakupu pomieszczeń biurowych koszty amortyzacji w okresie realizacji projektu, proporcjonalnie do wykorzystania pomieszczeń na potrzeby realizacji zadań z zakresu RPO WP,
- najem, dzierżawa i użyczenie pomieszczeń biurowych,
- utrzymanie pomieszczeń biurowych,
- przygotowanie, budowa, rozbudowa i modyfikacja lokalnych systemów informatycznych, roboty budowlane,
- prace projektowe,
- utrzymanie systemu informatycznego,
- wynajęcie sal, sprzętu multimedialnego i nagłośnienia,
- zakup i instalacja oprogramowania (wraz z licencjami na oprogramowanie),
- zakup lub leasing oraz eksploatacja wyposażenia i urządzeń niezbędnych dla realizacji RPO WP,
- zakup i eksploatacja sprzętu informatycznego, komputerowego, teleinformatycznego, telekomunikacyjnego, audyowizualnego,
- zakup serwerów,
- zakup materiałów oraz wyposażenia biurowego,
- zakup wszelkiego sprzętu, obrotu i dziesięć ochronnej oraz materiałów niezbędnych dla realizacji RPO WP,
- zakup usług telekomunikacyjnych, w tym zakup telefonów komórkowych i opłaty abonamentowe,
- zakup usług teleinformatycznych, w tym zakup usług dostępu do bezprzewodowej sieci Internetowej,
- wydatki związane z gromadzeniem, przetwarzaniem, analizowaniem i archiwizacją danych,
- wydatki związane ze zwiększeniem liczby użytkowników sieci komputerowych,
- leasing operacyjny samochodów służbowych,
- koszty eksploatacji samochodów służbowych wykorzystywanych przy realizacji RPO WP, m.in. zakup paliwa, ubezpieczenie itp.,
- wynajem środków transportu,
- konserwacja i utrzymanie sprzętu i wyposażenia,
- opłata abonamentu RTV oraz opłaty za Internet.

Finansowanie z pomocy technicznej wydatków związanych z przygotowaniem i realizacją zadań związanych z perspektywą finansową 2014-2020 jest możliwe do czasu zakończenia programów nowej perspektywy. Po tej dacie wszystkie wydatki związane z realizacją nowych programów operacyjnych należy finansować ze środków tych programów, z wyłączeniem działań, na których realizację umowy z wykonawcami zostały zawarte przed zatwierdzeniem właściwego programu nowej perspektywy.

Wydatki niekwalifikowane

1. Wydatki osobowe:
  - następujące składniki wynagrodzeń:
    - świadczenia finansowane ze środków zakładowego funduszu świadczeń socjalnych,
    - odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych,

- składki na PFRON,
- odprawy,
- nagrody jubileuszowe,
- zasiłek chorobowy,
- zasiłek finansowany z budżetu państwa (zasiłek pielęgnacyjny, zasiłek rodzinny),
- zasiłki finansowane ze środków ZUS (np. zasiłek rehabilitacyjny, macierzyński, opiekuńczy oraz wyrównawczy),
- wynagrodzenie płacone w okresie wypowiedzenia bez obowiązku świadczenia pracy,
- koszty badań okresowych,
- koszty badań wstępnych,
- boni żywieniowe dla pracowników,
- dopłata do okularów,
- koszty usług zdrowotnych,
- ryczałty za dojazdy i noclegi.

2. Wydatki dot. wsparcia instytucji:

- wydatki poniesione w związku z procesami sądowymi (np. koszty postępowania, koszty procesu) z wyjątkiem wydatków związanych z odzyskiwaniem środków, o których mowa w art.169, art.189 i art.207 ustawy o finansach publicznych oraz wydatków wynikających z zastosowania procedur odwoławczych,
- wydatki na ubezpieczenie środków transportu,
- wydatki z wyłączeniem instrumentów strukturalnych w tym w szczególności:
  - elektryfikacja ewidencji wejść i wyjść pracowników,
  - konserwacja sprzętu i urządzeń wykorzystywanych na potrzeby całej instytucji niezależnie od funkcjonowania jednostki odpowiedzialnej za realizację instrumentów strukturalnych,
  - ochrona i monitoring budynków;

3. Pozostałe wydatki:

- wydatek poniesiony na środek trwały, który był współfinansowany ze środków wspólnotowych lub z dotacji krajowych w przedziale 7 lat poprzedzających datę zakupu środka trwałego przez beneficjenta,
- koszt podatku VAT, który może zostać odzyskany w oparciu o przepisy krajowe tj. ustawę o podatku od towarów i usług z dnia 11 marca 2004 r. (Dz. U. z 2013 r. Nr 177 poz.1054, z późn. zm.),
- zakup środków transportu,
- inne wydatki, które nie wiążą się bezpośrednio z realizacją instrumentów strukturalnych.

5.8.2. Działanie 8.2. Informowanie, promocja oraz wsparcie przygotowania i realizacji projektów

Wydatki kwalifikowane

W ramach działania 8.2 finansowane mogą być wydatki związane zarówno z RPO, jak również z przygotowaniem do przyszłych interwencji strukturalnych, m.in.:

- budowa, modyfikacja, rozwój i utrzymanie portali i stron internetowych,

- wydatki związane z utrzymaniem i działalnością punktów informacyjnych,
- hosting i utrzymanie domen,
- kampanie promujące RPO WP lub operacje instrumentów komunikacji i wymiany informacji (m.in. wykonanie/zakup materiałów/gadżetów promocyjnych i informacyjnych),
- kampanie informacyjne oraz koszt ich przygotowania (m.in. kampanie w radio, telewizji, Internecie, billboardy, plakaty, broszury, ulotki itp.),
- koszty kompleksowej organizacji imprez/spodkań/sympozjów promujących RPO WP,
- nabycie praw autorskich,
- obsługa administracyjno-biurowa operacji związanych z komunikacją i promocją RPO WP
- kompleksowa organizacja spotkań, treningów, wizyt, wizyt studyjnych, warsztatów, seminariów, konferencji, szkoleń i targów, w tym:
  - zwrot kosztów podróży służbowej, w tym: kosztów związanych z przejazdami, zakwaterowaniem i wyżywieniem,
  - catering/wyżywienie (m.in. zakup art. spożywczych),
  - wynajęcie sal, sprzętu multimedialnego i nagłośnienia,
  - tłumaczenia oraz weryfikacja tłumaczeń,
  - opracowanie studiów i koncepcji,
  - wynagrodzenia ekspertów i doradztwo specjalistyczne,
- prezentacja i promocja najlepszych przykładów, praktyk i projektów,
- promocja portali i stron internetowych,
- przeprowadzenie badań opinii publicznej,
- przygotowanie, modyfikacja i uaktualnianie planu działań promocyjnych i informacyjnych,
- przygotowanie, modyfikacja i uaktualnianie strategii promocji i informacji na temat RPO WP,
- wydatki związane z umieszczaniem ogłoszeń, informacji i publikacji prasowych w mediach o RPO WP,
- wydatki związane z gromadzeniem, przetwarzaniem, analizowaniem i archiwizacją danych,
- wydatki na zakup usług szkoleniowych i dydaktycznych,
- zakup i prenumerata prasy i innych publikacji,
- przygotowanie i zakup prezentacji,
- realizacja działań promocyjno-informacyjnych,
- tłumaczenia oraz weryfikacja tłumaczeń,
- opracowanie studiów i koncepcji,
- wynagrodzenia ekspertów i doradztwo specjalistyczne,
- realizacja i uczestnictwo w programach i audyjach telewizyjnych i radiowych,
- wydatki związane z uruchomieniem i utrzymaniem infolini i serwisów informacyjnych,
- zakup wszelkich materiałów niezbędnych dla prawidłowej realizacji RPO WP,
- wydatki związane z uruchomieniem i działalnością punktów informacyjnych, m.in.:
  - najem i utrzymanie pomieszczeń biurowych,
  - w przypadku zakupu pomieszczeń biurowych koszty amortyzacji w okresie realizacji RPO WP proporcjonalnie do wykorzystania pomieszczeń na potrzeby realizacji zadań z zakresu RPO WP,
  - utrzymanie systemu informatycznego,
  - zakup i instalacja oprogramowania (wraz z licencjami na oprogramowanie),
  - zakup lub leasing oraz eksploatacja wyposażenia i urządzeń niezbędnych dla informacji i promocji,

- zakup i eksploatacja sprzętu informatycznego, komputerowego, teleinformatycznego, telekomunikacyjnego, audiowizualnego,
- zakup materiałów oraz wyposażenia biurowego,
- zakup usług telekomunikacyjnych (w tym zakup telefonów komórkowych, opłaty abonamentowe),
- opłata abonamentu RTV oraz opłaty za Internet,
- koszty usług pocztowych,
- koszty związane z niezbędną adaptacją pomieszczeń,
- zakup, opracowanie, druk, powielanie publikacji i dystrybucji materiałów informacyjnych i promocyjnych, projektów graficznych,
- przygotowanie specyfikacji przetargowej i przeprowadzenie przetargu,
- koszty usług pocztowych, koszty usług kurierskich

Finansowanie z pomocy technicznej wydatków związanych z przygotowaniem i realizacją zadań związanych z perspektywą finansową 2014-2020 jest możliwe do czasu zaawansowania programów nowej perspektywy. Po tej dacie wszystkie wydatki związane z realizacją nowych programów operacyjnych należy finansować ze środków tych programów, z wyłączeniem działań, na których realizację umowy z wykonawcami zostały zawarte przed zaawansowaniem właściwego programu nowej perspektywy.

Wydatki niekwalifikowane

1. Wydatki osobowe:

- następujące składniki wynagrodzeń:
  - świadczenia finansowane ze środków zakładowego funduszu świadczeń socjalnych,
  - odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych,
  - składki na PFRON,
  - odprawy,
  - nagrody jubileuszowe,
  - zasiłek chorobowy,
  - zasiłek finansowany z budżetu państwa (zasiłek pielęgnacyjny, zasiłek rodzinny),
  - zasiłek finansowany ze środków ZUS (np. zasiłek rehabilitacyjny, macierzyński, opiekuńczy oraz wyrównawczy),
  - wynagrodzenie płacone w okresie wypowiedzenia bez obowiązku świadczenia pracy,
  - koszty badań okresowych,
  - koszty badań wstępnych,
  - boni żywieniowe dla pracowników,
  - dopłata do okularów,
  - koszty usług zdrowotnych,
  - ryczałty za dojazdy i noclegi,

2. Wydatki dot. wsparcia instytucji:

- wydatki poniesione w związku z procesami sądowymi (np. koszty postępowania, koszty procesu) z wyjątkiem wydatków związanych z podziświadczeniem środków, o których mowa

- w art.169, art.189 i art.207 ustawy o finansach publicznych oraz wydatków wynikających z zastosowania procedur odwrotnych,
- ↳ wydatki na ulepszenie środków transportu,
  - ↳ wydatki na bieżącą działalność instytucji, jeśli ponoszone są niezależnie od zadań związanych z wdrażaniem instrumentów strukturalnych w tym w szczególności:
    - ↳ elektroniczna ewidencja wejść i wyjść pracowników,
    - ↳ konserwacja sprzętu i urządzeń wykorzystywanych na potrzeby całej instytucji niezależnie od funkcjonowania jednostki odpowiedzialnej za realizację instrumentów strukturalnych,
    - ↳ ochrona i monitoring budynków;

3. Pozostałe wydatki:

- ↳ wydatek poniesiony na środek trwały, który był współfinansowany ze środków wspólnotowych lub z dotacji krajowych lub wspólnotowych w przedziale 7 lat poprzedzających datę zakupu środka trwałego przez beneficjenta,
- ↳ koszt podatku VAT, który może zostać odzyskany w oparciu o przepisy krajowe tj. ustawę o podatku od towarów i usług z dnia 11 marca 2004 r. (Dz. U. z 2011 r. Nr 177 poz.1054, z późn. zm.),
- ↳ zakup środków transportu,
- ↳ inne wydatki, które nie wiążą się bezpośrednio z realizacją instrumentów strukturalnych.

5.9. Definicje pojęć stosowanych w podręczniku

Beneficjent	podmiot gospodarczy, podmiot nieprzedsiewzięciowości publicznej lub prywatnej, odpowiedzialny za inicjowanie i realizację operacji (realizujące projekty finansowane z budżetu państwa lub ze źródeł zagranicznych na podstawie umowy o dofinansowanie projektu – art. 5 ust. 1 ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju)
Cross-finance	zasada elastycznego, krzyżowego finansowania, która ma na celu ułatwienie wdrażania jednolitych programów operacyjnych. Zapewnia ona możliwość finansowania w ramach zakresów atencjonalności EFRR i EFS komplementarnych działań wchodzących odpowiednio w zakres drugiego funduszu. Muszą być to jednak spełnione 2 warunki: działania te muszą być niezbędne do realizacji danego projektu oraz muszą być powiązane bezpośrednio z danym projektem. Wydatki objęte zasobą cross-financing nie mogą przekroczyć 10% środków dla priorytetowej (art. 34 ust. 2 Rozporządzenia (WE) nr 1028/2006).
Dochód	różnica zyskowności przychodów operacyjnych oraz zyskowności kosztów operacyjnych projektu powiększona o zyskowność wartości rezydualną majątku wytworzonego w ramach projektu
Duży projekt	projekt którego całkowite koszty przeznaczone kwotę 25 mln EUR w przypadku środków naturalnego oraz 50 mln EUR w przypadku innych dziedzin
Koszty ogólne	koszty, które nie mogą zostać bezpośrednio przyporządkowane do konkretnego produktu lub usługi. Do kategorii kosztów ogólnych należą m. in. opłaty czynszowe, koszty administracyjne, opłaty za energię, ogrzewanie itp.
Koszty zarządzania projektem	koszty zarządzania projektem to wynagrodzenie wykonawcy zewnętrznego lub pracowników Beneficjenta (spełniające wymogi dotyczące kwalifikowania wynagrodzeń zgodnie z pkt 3.18 niniejszego podręcznika) lub wartość pracy wolontariuszy za prace polegające na wykonywaniu obowiązków Beneficjenta wobec Instytucji Zarządzającej w okresie realizacji projektu, takich jak prowadzenie wyodrębnionej księgowości projektu, organizowanie promocji projektu, rozliczanie wydatków w ramach wniosków o płatność oraz innych obowiązków związanych z realizacją projektu, takich jak monitorowanie prac realizowanych przez wykonawcę (nie chodzi tu jednak o pracę inspektora nadzoru, działającego na podstawie przepisów Prawa Budowlanego).
Kwota zatrzymana	część należności na rzecz wykonawcy zatrzymana przez Zarządzającego na podstawie postanowień zawartej umowy zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawdzawczości Finansowej (ISSF) – taka umowa leasingu, w ramach której wykonawca otrzymuje z tytułu posiadania przedmiotu leasingu przyznane są mu beneficjencja współfinansowanego projektu. Oznacza to, że umowa leasingu skutkuje czasowym przekazaniem w użytkowanie określonego dobra, przy czym umowa leasingu zawiera „opcję nabycia” lub też przewiduje „minimalny okres leasingowy” odpowiadający okresowi użytkowania, okresów, będących przedmiotem leasingu
Leasing finansowy	taka umowa leasingu, w ramach której wykonawca otrzymuje z tytułu posiadania przedmiotu leasingu nie tk przeniesienie na beneficjencja współfinansowanego projektu
Leasing operacyjny	

Leasing zwrotny	Jego istota jest powiązanie umowy leasingu z poprzedzającą ją umową sprzedaży. Leasingodawca sprzedaje posiadany środek trwały firmie leasingowej i równocześnie uzyskuje prawo do jego dalszego użytkowania, na warunkach ustalonych w umowie leasingu
Nieruchomość niezabudowana (grunty)	Część powierzchni ziemskiej stanowiąca odrębny przedmiot własności (grunty), z wyłączeniem budynków, budowli, obiektów małej architektury oraz tymczasowych obiektów budowlanych
Nieruchomość zabudowana	Część powierzchni ziemskiej stanowiąca odrębny przedmiot własności (grunty), wraz z budynkami, budowiami, obiektami małej architektury trwale związanymi z gruntem
Odbiorca usług	właściciel nieruchomości, z której odprowadzane są ścieki
Podatnik VAT	Zgodnie z art. 15 ust. 1 ustawy o VAT – podmioty wykonujące samodzielnie działalność gospodarczą, bez względu na cel i rezultat tej działalności. Za podatników nie uznaje się organów władzy publicznej oraz urzędów obsługujących te organy w zakresie realizowanych zadań nałożonych odrębnymi przepisami prawa z wyłączeniem czynności wykonywanych na podstawie zawartych umów cywilnoprawnych (art. 15 ust. 6 ustawy o VAT).
Projekt "generujący dochód"	W rozumieniu art. 55 Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 oraz art. 1 Rozporządzenia Rady (WE) nr 1341/2008 jest to projekt współfinansowany z EFRR lub Funduszu Spójności, którego całkowity koszt przekracza 1 mln euro, obejmujący inwestycje w infrastrukturę, korzystające z której podlega opłatom bezpośrednie ponoszonym przez korzystających oraz wszelkie projekty pochłaniające za sobą sprzedaż gruntów lub budynków lub dzierżawę gruntów lub najem budynków, lub wszelkie inne odpłatne świadczenia, dla których wartość bieżąca przychodów przewyższa wartość bieżącą kosztów operacyjnych w danym okresie referencyjnym. Projektami generującymi dochód nie są projekty podlegające zasadom pomocy publicznej w rozumieniu art. 107 TFUE, w tym pomocy de minimis lub dla których wsparcie związane jest z instrumentami instrumentami finansowymi, projekty współfinansowane przez Europejski Fundusz Społeczny oraz projekty współfinansowane z EFRR lub Funduszu Spójności, których całkowity koszt nie przekracza 1 mln euro.
Przydomowa oczyszczalnia ścieków	urządzenie oczyszczające ścieki bytowo-gospodarcze pochodzące z zabudowy mieszkaniowej, usługowej typu: pensjonat, dom jednorodzinny itp. i pozwalające na odprowadzenie ich w stanie oczyszczonym do gruntu, działające w sposób: autonomiczny (oczyszczając ścieki pochodzące wyłącznie z obiektu, dla którego zostało zaprojektowane), biologiczno-mechaniczny (wykorzystując procesy biologiczne mechanicznego i biologicznego oczyszczania), grawitacyjny (oparte na zasadzie grawitacyjnego przepływu cieczy), bytowo-gospodarczy (oczyszczający wyłącznie ścieki z gospodarstw domowych, czyli wodę zużytą do kąpieli, zmywania i prania oraz wodę do spłukiwania misek ustępowych, a także z zakręsków usługowych, czyli wodę zużytą na potrzeby sanitarno-gospodarcze)
Przełącze kanalizacyjne	odcinek przewodu łączącego wewnętrzną instalację kanalizacyjną w nieruchomości odbiorcy usług z siecią kanalizacyjną, za pierwszą studzienką, licząc od strony budynku, a w przypadku jej braku - do granicy nieruchomości (ustawa o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i odprowadzaniu ścieków z dnia 22 kwietnia 2005, Dz. U. nr 85, poz. 729).
Samochód wysokiego zgniotu	samochód ten jest wyposażony w hydrauliczny układ wysokiego zgniotu odpadów do wywozu nieczystości z różnych

Środek trwały na stałe zainstalowany w projekcie	typów pojemników. Prasa wysokiego zgniotu powinna mieć nadciśn. pory ok. 350 kN (35 T).
Techniki finansowania	środek trwały, którego użycie do innych zadań niż te założone w projekcie grozi niezrealizowaniem celu projektu jako koszty zastosowania technik finansowania w projektach współfinansowanych ze środków EFRR w ramach RPO WP rozumie się wydatki na te techniki finansowania, które nie powodują natychmiastowego przeniesienia na podmiot użytkujący prawa własności do danego dobra
Umowa o dofinansowanie	umowa zawarta z beneficjentem, na podstawie której beneficjent realizuje projekt współfinansowany w ramach RPO WP
Wartość rezydualna	wysokość przewidywanych przychodów wygenerowanych przez analizowaną inwestycję po upływie okresu referencyjnego, pomniejszona o odpowiadające im koszty operacyjne oraz o zmianę w kapitale obrotowym, przy czym koszty powinny uwzględniać nakłady odtworzeniowe niezbędne do utrzymania inwestycji
Wydatek kwalifikowany	wydatek lub koszt poniesiony przez beneficjenta w związku z realizacją projektu w ramach RPO WP, zgodnie z zasadami obowiązującymi w podroczniku, który kwalifikuje się do refundacji (lub rodziczenia – w przypadku systemu zaliczkowego) ze środków przeznaczonych na realizację RPO WP w trybie określonym w umowie o dofinansowanie projektu
Wydatek niekwalifikowany	wydatek lub koszt niekwalifikujący się do refundacji (lub rodziczenia – w przypadku systemu zaliczkowego) ze środków przeznaczonych na realizację RPO WP
Wyłączenie blokowe (wyłączenie grupowe)	analizy przez to rozumieć pomoc publiczną, inną niż pomoc de minimis, której nie dotyczy obowiązek nabywania

WACEMARSAŁEK WOJEWÓDZTWA
Zygmunt Cholewicki